

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

No. 40 (1547) 1979 SPALIS - OCTOBER 4

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Raudonoji gėda

Jau esame rašę apie raudonąją klaidą, kurią padarė ir tebedaro sovietinė imperija, būtent, apie tautų priepasidėjimą. Su ta pavojinga klaida eina kartu ir raudonoji gėda, kuri yra daugiau negu klaida. Tai religijos persekiojimas, prasidėjęs nuo komunistinės revoliucijos, nenutildęs per šešis dešimtmečius. Religijos persekiojimas nėra naujas dalykas žmonijos gyvenime. Jis nėra komunistų išradimas. Nauja yra nebet tai, kad komunistinė rusų sistema užsimojo pakeisti žmogų iš esmės — sunaikinti senąjį ir išauklėti naujo tipo žmogų, t.y. žmogų be Dievo masiniu mastu. Šis užmojis yra gėdingas tuo, kad raudonoji sistema ryžosi tai atlikti prievartiniais būdais, panaudodama visą valstybinę jėgą. Taip ji sunaikino daug tikinčiųjų žmonių, sunaikino ar uždarė daugybę šventovių, išgubeno tikinčiųjų vadus ir koncentracijos stovyklas, dalį šventovių pavertė sandėliais, salėmis ir t.t. Tai didžiausia pasaulio inkvizicija, kokios istorija iki šiol nepažinojo. Garsėjo krikščionių persekiojimai romėnų imperatoriai, Hitlerio nacionalsocialistai, Musolinio fašistai, Maotsetungo komunistai ir kiti, bet niekas nepasiekė tokio masto, tokio brutalumo ir tokio demoniško, kaip sovietinė sistema. Tai barbariškiausias dvidešimtojo šimtmečio reiškinys.

ŠI SISTEMA, įsodinta į galingos valstybės vežimą, atkeliaavo į Lietuvon. Atkeliaavo ne idejinio sąjūdžio kovingomis, o karinėmis bei politinėmis galybės mašinomis. Buvo Lietuvoje kovojančių su religija ir lietuvių, neturėjo ateistinių tendencijų bei organizacijų, bet tai buvo idejinė kova. Tokios kovos krikščionybė nebijo, nes ji vyko ir tebevyksta visame pasaulyje. Ji betgi neperžengia idejinės bei kultūrinės kovos rėmų. Tai normalus reiškinys. Bet sovietinė sistema toli peržengia idejinės kovos ribas — negalėdama laimėti šioje plotmėje, jina pasitelkė prievartinius ginklus. Ji neišdriso stoti vien idejinės kovos su krikščionyste, nes gerai jautė savo silpnumą, kurį turėjo atsverti fizine ir moraline prievarta. Lietuvoje jina siaučia jau arti 40 metų, o Rusijoje — per 60. Rezultatai betgi nėra tokie, kokių norėjo sovietinės revoliucijos autoritai. Nežiūrint didžiausio naikinimo pastangų, sovietinis žmogus iš esmės nepasikeitė, religija kaip tokia nėra sunaikinta. Ji atlaikė idejinį antpuolį, o prievarta religijai nėra mirtinai pavojinga. Ji fiziniams ginklams nėra pasiekiamas. Juo didesnė fizinė ir moralinė priepasidėjimas, juo gyvesnė, atsparesnė ir tyresnė darosi gyventojų religija. Ji mažai matoma išorėje, nepasirėikią eitynėmis bei paradais, bet stipriai išsiskiria žmonių širdyse, pagrindžio sferose ir laukia laisvės dvelktelėjimo.

SOVIETINĖS sistemos gėdos pėdsakų Lietuvoje yra daug. Tie pėdsakai nuveda iki pat Sibiro, kur už savo tikėjimą buvo nukankinta daugybė lietuvių, kaip vyskupas M. Reinsys, prof. Pr. Dovydaitis ir kiti. Netruksta gėdingųjų pėdsakų Vilniuje, Kaune ir kituose miestuose. Vienas gėdingiausių pėdsakų yra Vilniaus katedros išniekinimas — pavertimas paveikslų galerija ir koncertų sale. Juk tai visos Lietuvos širdis, kalbanti tautos vardu. Juk tai tautos šventovė, skirta kilniausiam tikslui — Dievo garbinimui bei lietuvių taurinimui. Dėlto šios šventovės išniekinimas yra visos tautos išniekinimas. Ką pasakytų sovietinės sistemos didžiūnai, jei kas jėga įsiveržtų Maskvon ir iš Lenino mauzolėjaus padarytų sandėlį? Žinoma, jiems būtų skaudu. Bet težino tie Maskvos didžiūnai, kad lietuvių yra skaudu matyti išniekintą savo šventovę. Be to, ne ji viena išniekinta — Sv. Kazimiero šventovė paversta ateistiniu muziejumi, Kauno Igulos šventovėje įrengtas skulptūros ir vitražų muziejus, Klaipėdos katalikų šventovė paversta sale, o bokštas nugriautas. Tai tik keli pavyzdžiai iš daugelio, kurie rodo bei liudija sovietinės sistemos gėdą. Komunistai šią gėdą laiko pasididžiavimu, naujosios kultūros ženklu. Iš tikrųjų tai ne kultūros, o dabartinės barbarizmo ženklas. Jeigu jais didžiūojasi Maskva, tai smerkia visas kultūringasis pasaulis. Ir kol išniekintos šventovės nebus grąžintos, nuolat kalbės apie sovietinę gėdą.

KANADOS IVYKIAI

Ministerės siūlymai pasauliui

Kanados užsienio reikalų ministrė F. MacDonald, kalbėdama visuotiniame Jungtinių Tautų posėdyje Niujorke, pasisakė už pagrindines žmogaus teises pasaulyje. Ji nori: 1. žodžio ir bendravimo laisvės, 2. pašalinimo rasinės, religinės bei lytinės diskriminacijos, 3. atsisakymo kary, 4. dalinimosi pastoge ir maistu. Šioms teisėms užtikrinti F. MacDonald pasiūlė į Jungtinių Tautų vadovybę įjungti specialų paskretorių. Kalbėdama apie žmogaus teisių pažeidimus, konkrečiai pavyzdžiais minėjo Argentiją, Ugandą, J. Amino siautėjimo laikais, Centrinę Afrikos respubliką, kai ją valdė dabar jau nuverstas "imperatorius" J. B. Bokassa, Ekvatorinę Gvinėją, kur dabar teismo susilaukė nuverstas M. Nguema. Tolimesniam F. MacDonald žmogaus teisių pažeidimų sąrašui P. Afrikos respublika, Rodezija, Namibija, Kambodija, Laosas ir Vietnamas. Kanados spauda, vedamaisiais komentuo-

dama jos kalbą, pabrėžia, kad F. MacDonald visiškai nutylėjo žmogaus teisių laužymu pasižymėjusią Sovietų Sąjungą bei jos satelitines valstybes. Komentatoriai iš anksto pranašauja, kad F. MacDonald pasiūlymai nebus įgyvendinti, nes jų tikriausiai nenorės Sovietų Sąjungai bei jos įtakoję esančios trečiojo pasaulio valstybės, kurias taip pat valdo visokie diktatoriai ir diktatoriukai. Niujorke iš Jungtinių Tautų pasitraukęs ir JAV prieglobstį gavęs augstas sovietų pareigūnas A. Sevcenka teigia, kad apie 150 Jungtinių Tautose dirbančių sovietų yra KGB agentai ir kad jais netgi yra infiltruota gen. sekr. K. Waldheim jstaiga.

Premjeras J. Clarkas su savo ministrų kabinetu posėdžiavo Kvebeko mieste ir spaudos konferencijoje pranešė Kvebeke išrinkto kreditizų partijos nario R. Janelle perėjimą pas konservatorius. (Nukelta į 8-tą psl.)

Senasis Vilnius, Lietuvos sostinė, garsus savo šventovėmis ir 400 metų senumo universitetu

“Jei popiežius atvyktų į Lietuvą...”

MONS. KL. RAZMINAS

Italų žurnalistas Vincenzo Maddaloni šių metų pavasarį, dar prieš popiežiaus Jono Pauliaus II-jų kelionę į Lenkiją, lankėsi Vilniuje ir po to Romos katalikų savaitiniame žurnale "Famiglia Cristiana" paskelbė ilgą, gausiai iliustruotą straipsnį "Jei Popiežius atvyktų į Lietuvą...". Straipsnis įdomus tuo, kad jame autorius pateikia kairiųjų žinomų Vilniaus lietuvių kunigų pareiškimus apie Lietuvos tikinčiųjų lūkesčius ir dabartinę padėtį Lietuvoje.

Pokalbis su kunigu

Straipsnis pradėdamas pasikalbėjimu su Vilniaus Sv. Petro ir Pauliaus šventovės klebonu kun. Antanu Diliu, kurio pavardė taisyklingai parašyta. "Sekmadieniais, — pasakoja kun. Antanas Dily, — Sv. Petro ir Pauliaus šventovė yra kimšte prikimšta tikinčiųjų. Visi atidžiai klausia mano pamokslų. Malonu yra kalbėti tokiai miniai apie Kristų krašte, kuriam vadauauja ateistai. Popiežius atvyks į Lenkiją ir ten susitiks su marksistais, kalbės su jais ir išsiaiškins daugelį nesupratimų. Šis popiežius, kuris pats gyvena toje realybėje, žino kaip elgtis. Jam teko daug kartų turėti reikalų su taja valdžia. Todėl mes žvelgiame į tą kelionę su viltimi ne dėlto, kad lauktu me kokių nors staigių pasikeitimų ar atgarsių. Šiuo momentu tai čia neįmanoma. Bet mes jausime jo artumą ir žinosime, kad nesame pamiršti. Popiežius Wojtyla iš tikrųjų turės ką nors padaryti, kad ir Lietuvos katalikai galėtų darbuotis ramybėje..."

Kun. A. Dily, rašo toliau italų žurnalistas, prieš 33 metus išventintas kunigu ir jau 12 metų vadovauja Sv. Petro ir Pauliaus parapijai. Tai viena iš 11-ko šventovių, dar veikiančių socialistinėje Lietuvos sostinėje Vilniuje. Ši šventovė yra gražiausias baroko paminklas su gražiausiomis freskomis, su 2.000 statulų ir daugybe altorių bei koplyčių.

Ypač graži sakykla su prašytais Sv. Luko žodžiais: "De navicula Simonis Petri docebat turbas" — iš Simono Petro laivelio mokė minias! Kun. A. Dily betgi aiškiai pažymėjo: "Čia tegalima sakyti pamokslus tik šventovėje. Religijos mokymas mokyklose yra uždraustas ir varžomas net katekizmo mokymas, rengiant vaikus sakramentams!" Jei popiežius Wojtyla pavyks suprasti mūsų realią padėtį, jo kova už civilines žmogaus teises bus sėkminga. Bet jei jis tik gražiai pakalbės, tai mums nieko nepadės. Aišku, pas mus pirmenybė tenka ateistinei propagandai. Ateistai, kurie valdo, labiau respektuojami. Bet geriau yra diskutuoti negu kovoti, ir todėl K. Bendrijai tenka svarbus uždavinys ateities santykiuose tarp Lenkijos, Rusijos ir Italijos, kad būtų įgyvendinta taika tautų tarpe ir pasibaigtų nesupratimai!"

Po to svajingai kun. Antanas tęsė: "Popiežius Wojtyla vienoje savo kalboje priminė, kad šioje šventovėje, virš didžiojo altoriaus, ilsisi šv. Kazimiero palaidai. Jis prisipažino, kad pusę jo širdies priklauso Lietuvai. Ar žinote kodėl? Jo ainiai yra kilę iš šios apylinkės. Tarp Varėnos ir Druskininkų yra daug jo pavardės gyventojų. Wojtylos pavardė yra kilusi iš Vaidylos ir lietuviškai reiškia "vyresnysis, kunigas, žynys", į kurį visi kreipiasi, prašydami pamokymų ar patarimų. Ar tai ne gražus ir prasmingas pavadinimas?"

Man būtų patikę, rašo italų žurnalistas, apsilankyti tame kampelyje, bet didžioji dalis Lietuvos uždrausta žurnalistams. Maskvos valdžia sunkiai duoda leidimus ir į Vilnių nuvykti. Gal baimė ar karinė zona — Lietuva žurnalistams yra tabu! Ir jei duodamas leidimas, tai tik su oficialiu "palydovu"...

Vienas kunigas 9000 tikinčiųjų Toliau V. Maddaloni trumpai pateikia Lietuvos istoriją iki 1795 m. padalinimo, kai Lietuva pateko rusų carų vergijon. Tik po I D. karo Lietuva atgavo nepriklausomybę, kurią sovietų raudonoji armija, 1940 m. gėdingai susitarusi su Hitleriu, vėl sunaikino. Prieš II D. karą daugiausia 80% gyventojų Lietuvoje buvo katalikai. Dabartinių metų katalikų skaičius sumažėjęs iki 65-70% dėl nepaprastai didelio rusų imigrantų antplūdžio. Bet ne tikinčiųjų nuosimilis yra svarbus, o lietuvių kunigų trūkumas. Lietuvos vyskupijos neturi savo ordinarinių vyskupų. Vysk. Steponavi-

čius ir vysk. Sladkevičius jau apie 20 metų negali valdyti savo vyskupijų ir yra "impediti" — ištremti iš savo vyskupijų. Vilniuje, mieste su 460.000 gyventojų, tėra 27 kunigai, t. y. vienas kunigas 9.000 tikinčiųjų. Iš 45 Vilniaus šventovių tik 11 yra atidarytos kultui. Vienintelėje kunigų seminarijoje Kaune viešpatauja "numerus clausus" — ribotas seminaristų skaičius. Civilinė valdžia nedaro jokių nuolaidų. Dėlto pirmą kartą sovietų istorijoje per 17.000 Lietuvos tikinčiųjų pasirašė protesto raštą Brežnevui ir Jungtinių Tautų gen. sekretoriui Kurt Waldheimui. Po karo nebuvo pastatyta nė viena nauja šventovė, išskyrus Klaipėdos, kuri tuoj pat buvo paversta šokių sale...

Žavios šventovės

Apžvelgęs dabartinę Lietuvos situaciją, italų žurnalistas toliau rašo: "Pasukau Gorkio gatvę į Sv. Teresės šventovę. Tai naujas baroko triumfas! Napoleonas esąs pasakęs: 'Jei galėčiau, rankomis ją perkėčiau į Paryžių!' Don Giuseppe Panka (kun. Juozas Pranka prie Sv. Teresės šventovės) — su pasididžiavimu rodo man tas meno grožybes. Bet aš bandau nukreipti kalbą į popiežių Joną-Paulių II. Santūriai betgi jis prabilo: 'Šitas popiežiaus vizitas Lenkijoje mums yra labai svarbus momentas: padės pagerinti santykius tarp valstybės ir K. Bendrijos'. Ir tuoj priduria: 'Roma mūsų neuzmiršo. Paulius VI padovanojo auksinį vainiką mūsų Aušros Vartų Madonai, o popiežius Wojtyla — savo kardinoliškąją pijuše-mozzetą'."

Toliau italų žurnalistas Maddaloni žaviai rašo apie Aušros Vartus. Jų Madona yra siauroje koplytėlėje ant senosios Vilniaus miesto sienos vartų skliauto, pro kurį eina gatvė. Seniau ją vadino "Sventųjų Vartų Madona" o dabar — "Aušros Vartų Madona". Stebuklingas paveikslas pasiekiamas laiptais. Jais eina seni ir jauni nepertraukiamai srove. Žemai galvėje moteris pardavinėja Rožinius ir šv. paveikslėlius, kaip pas mus Italijoje pardavinėjamos kontrabandinės cigaretės. Atrodo, pareikalavimas labai didelis...

Patys Aušros Vartai yra tikras lietuvių vilties centras. (Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

SAVO VIESNAGĖ AIRIJOJE POPIEŽIUS JONAS PAULIUS II pradėjo žemės pabučiavimu, išlipęs iš lėktuvo Dublino aerodrome. Phoenix parke jo atnašautos Mišios susilaukė daugiau kaip milijono dalyvių. Tokios gausios minios jam nepavyko sutraukti net ir gimtojoje Lenkijoje. Spėjama, kad Joną Paulių II trijų dienų viešnagės metu turėjo progą pamatyti ir pasveikinti didesnė pusė visų Airijos gyventojų. Apie 250.000 dalyvių susilaukė Mišios Droghe-dos vietovėje, 30 mylių nuo S. Airijos pasienio. Maždaug trečdalis šios minios sudarė katalikai iš S. Airijos, kurių popiežius Jonas Paulius II negalėjo aplankyti dėl lordo L. Mountbatten'o nužudymo sukeltos įtampos. Jiems buvo skirtas Jono Pauliaus II pamokslas, griežtai pasmerkęs S. Airijoje siaučiantį terorizmą. Pasak Jono Pauliaus II, kovos tarp ka-

talikų ir protestantų negalima vadinti religiniu karu, nes visi krikščionys turi bendrą meilės išipareigojimą. Krikščionybė leidžia siekti socialinių bei tarptautinių pažeidimų atitaisymo, bet griežtai pasisako prieš neapykantą, nekaltų žmonių žudymą, teroro metodus. Kreipdamasis į jaunimą, priklausantį teroristinėm organizacijom, Jonas Paulius II prašė atsisakyti neapykantos ir keršto, vadų, kurie jaunuolius ruošia žudynėms. Moteris ir vyrus, įsivėlusius į teroro veiksmus, Jonas Paulius II maldavo iš jėgos šunkelių grįžti į taikos kelią. S. Airijos protestantams buvo skirti reikšmingi pamokslų žodžiai: "Tegu nė vienas ašis protestantas negalvoja, kad popiežius yra jo priešin, nešantis grėsmę ar pavojų. Nuširdžiai trokštu, kad protestantai manė laikytų savo bičiuliu ir broliu Kristuje..."

Trejoja reakcija

Terorizmą pasmerkęs popiežiaus Jono Pauliaus II pamokslas susilaukė skirtingos reakcijos. Britanijoje vyrauja nuomonė, kad jo žodžius teigiamai sutiko didžioji S. Airijos gyventojų dalis. Karingasis protestantų vadas kun. I. Paisley popiežiaus pamokslą pavadino jokios reikšmės neturėsiančia nesamone, paguoda teroristams. Karinė IRA organizacija, pabrėždama religinę airių ištikimybę popiežiui Jonui Pauliui II, konstatavo, kad tarp airių vykstanti kova yra politinio pobūdžio. Jeigu popiežius galėtų pasiūlyti teisingumo atstatymą Airijoje taikomos priemonėmis, IRA organizacija mielai atsisakytų ginklų. Teigiama, kad IRA grupės yra pasiruošusios užbaigti terorą, jeigu politikai padarytų priimtina sprendimą.

Žmogaus teisės

Tarptautinis dr. A. Sacharovo vardo tribunolas Vašingtone pradėjo svarstyti žmogaus teisių pažeidimus Sovietų Sąjungoje ir R. Europoje. Jo dalyviai iš klausė paties dr. A. Sacharovo juostelėnį įrašytą pranešimą apie Sovietų Sąjungos pasų sistemą, dėl kurios varžtų kenčia milijonai kolchozinių, buvusieji kaliniai ir kairurie miestų gyventojai. Jiems neleidžiama keliauti iš vienos vietos į kitą, o tai yra aiškus žmogaus judėjimo laisvės pažeidimas. Dr. A. Sa-

charovo teigimu, net ir darbininkams skiriamos atostogos bei pensijos dažnai būna panaudojamos kaip politinė lazda neištikimiesiems t r a m d y t i. Apie 1980 m. olimpiadą Maskvoje prabilo ukrainietis N. Sareginas, 10 metų kalintas Vladimir'o ir Mordovijos koncentracijos stovyklose. Jis priminė amerikiečiams, kad didelė dalis olimpinųjų suvenyrų yra gaminama kalėjimuose bei koncentracinėse stovyklose, net ir olimpinis meškiukas Miša. Šion vergiškon gamybon daugiausia įjungti kriminaliniai kaliniai, bet Sovietų Sąjungoje nelengva atskirti kriminalinius nuo politinių. Liudininkais tribunolui yra pakviesti žymieji disidentai — gen. P. Grogorenka, P. Litvinovas ir V. Bukovskis.

Naftos doleriai

Naftą eksportuojančių šalių OPEC organizacijos finansų ministeriai, posėdžiavę Vienoje, nutarė inesti į specialų fondą \$800 milijonų. Iš jo bus duodamos paskolos ekonominiui požiūriui atsilikusioms šalims. Tos paskolos turės būti grąžinamos ne dolerius parūpinusiom valstybėm, o pačiam fondui, užtikrinant jo nuolatinį veikimą. Mintis nukreipti dalelę už naftą gaunamų dolerių buvo iškelta prieš tai įvykusiame OPEC organizacijos naftos pardavimą tvarkančių ministerių posėdyje.

Atšaukė gastroles

Sovietų Sąjunga paskutiniu momentu atšaukė simfoninio Maskvos orkestro gastroles, kurios turėjo prasidėti garsiojoje Niujorko Carnegie Hall salėje. Koncertai buvo numatyti net 20-tyje miestų. Daug bilietų jau buvo išparduoti. Nors oficiali atšaukimo priežastis nepateikiama, kiekvienam aišku, kad buvo nusigąsta galimo kairiųjų muzikantų pasilikimo JAV. Tokių iš bendro 170 skaičiaus galėjo atsirasti nevienas. Didžiojo Maskvos teatro baletų grupė savo gastrolėse JAV prarado tris baletų šokėjus — A. Godunovą, Leonidą ir Valentiną Kozlovus. Bėglių sąrašą papildino Šveicarijoje pasilikusios sovietų figūrinio čiuožimo žvaigždės Olegas Protopovas ir jo žmona Liudmila Bielousova. Jiedu du kartus yra laimėję olimpinis aukso medalius, keturiskart iškovoję pasaulio čempionų vardą.

Šiame numeryje:

- Raudonoji gėda
- Didžioji sovietinės sistemos dėmė — religijos persekiojimas
- "Jei popiežius atvyktų į Lietuvą..."
- Italijos žurnalistas pokalbis su Vilniaus kunigais
- Atsilaikyti puolimų ugnyje
- Vokiečių laikraščio samprotavimai apie būklę Lietuvoje
- Spalio pamoka ateistai
- Prisimenant didžiąją skriaudą lietuvių tautai
- Pirmosios dienos gimnazijoje
- K. Baronas pasakoja savo įspūdžius iš Vasario 16 gimnazijos
- Australijos Lietuvių Fondas
- Mūsų bendradarbio pranešimas apie naujas pastangas
- Jaunimo išipareigojimai
- Ketvirtosios Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso nutarimai
- "Lietuva bolševikų okupacijoje"
- Kun. dr. Juozo Prunskio paruosta aktuali knyga
- "Tautos Praeitis"
- Žurnalas, leidžiamas lietuvių istorijos draugijos Čikagoje
- Žmogaus kelias mūsų laikų literatūroje
- Vacys Kavaliūnas žvelgia į dvasinį žmogaus veidą

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Galdamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland—Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Atsilaikyti puolimų ugnyje

Tokia antrašte bando stambus vokiečių Osnabruecko vyskupas laikraštis "Kirchenbote" susumuoti lietuvių katalikų laikyseną Lietuvoje ir kviešti vokiečių katalikus melstis rugsėjo mėnesį už persekiojamą jos K. Bendriją.

Ta Bendrija, rašo "Kirchenbote" straipsnio autorius, Vakarų katalikams yra lyg iššūkis vakariečiams susirūpinti dar vienos šalies — Lietuvos tikinčiais, apie kuriuos lig šiol mažiau girdėta, negu apie tolimas kultūras. Tokį iššūkį susirūpinti Lietuvos tikinčiais metė popiežius Jonas Paulius II savo įvedybų kalboje ir didžiųjų švenčių sveikinimuose, prabilęs kone pirmą kartą ir lietuviškai. Šis popiežiaus lietuviškasis sveikinimas ir buvęs vakariečiams — tikintiesiems, korespondentams ir net politikams tas iššūkis, kuris supurtė ir paskatino žvelgti į sovietinę Lietuvą, kur katalikai bando sumaniai atsilaikyti ateistinės valstybės puolimų ugnyje. "Šitos Bendrijos nevalia mums, vakariečiams, pamiršti, nevalia tesidomėti tiek, kiek svetimomis kultūromis, nei mums reikia solidarizuotis su Lietuvos katalikais popiežiaus norimose rugsėjo mėnesio maldose už tuos, "kurie kenčia už teisingumą".

Straipsnio autorius, norėdamas sustiprinti maldų akciją už lietuvių, cituoja pokario metu atgabentą popiežiui Pijui XII Lietuvos tikinčiųjų neviltingas ir vilties laiškas: "... mūs slegia teroras, mus žudo, mes teisiu neteikę, mes atitverti nuo pasaulio...", tokie mes prašome, Jūsų

Šventenybe, pagalbos!" Straipsnio autorius džiaugiasi, kad Lietuvos katalikai atsilaikė lig šiol prieš ateistinės valstybės sauvą, kad išliko susirišę su Kristaus Bendrija. Dar daugiau, valstybiniai puolimai išmokė tikinčiuosius išdrągingumo: jie sudarė naujų priemonių ir būdų tarpusavio tikėjimą stiprinti, tarpusavy pasidrausinti. Autorius palygina Vokietijoje paplitusį galvojimą, kad "paprasti žmonės tėra kunigų sėklėjai ir tikėjime nesubrendėliai" su Lietuvos esama padėtimi, kad "tiksliai tokie, paprastieji kasdienos žmonės, prisilaikydami kunigų, daug atsakingiau ir giliau perima Evangeliją, negu Vokietijoje posantarybinėmis diskusijomis. Be to, priduria autorius, lietuvių, arčiau susigrupavę apie savo Bendriją, sąmoningiau išlaiko pačią lietuviybę.

Minėtasis pokario laiškas, nugabentas Pijui XII-tajam, nėra dingęs. Bendrija įieško būdų "Vatikano rytų politikos" pasitangomis kaip tik ir Lietuvos tikintiesiems padėti. Ypač dabartinis popiežius, provokuodamas apsnūdusius Vakarų Lietuvos problemomis, bando išrūpinti Lietuvos Bendrijai pilną savarankiškumą, kiekvienai vyskupijai po vyskupą, sudaryti vyskupų konferencijas ir ateityje Lietuvos Bendriją pagerbti kardinalu.

Straipsnio autorius savo iššūkį Vokietijoje už Lietuvos Bendriją melstis ir su ja solidarizuotis laiška: "... mūs slegia teroras, mus žudo, mes teisiu neteikę, mes atitverti nuo pasaulio...", tokie mes prašome, Jūsų

K. J. D.

Kas Tautos Fondui aukoja,

TAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA.
KAI TESTAMENTĄ RASYS,
IR LIETUVĄ PRISIMINK —
NORS DALELĘ SAVO TURTO
TAUTOS FONDUI UŽRAŠYK —

Tautos Fondo Toronto atstovybė

Padėka

Mūsų mylimai mamytėi ir močiutei
Agutei Lingaitienei
mirus rugsėjo 3 dieną,

nuoširdžiai dėkome kun. A. Žilinskiui už atlaikymą pamaldy, kun. P. Ažubaliui, gimines ir pažįstamiems iš Toronto, Tillsonburgo, Delhi, Aylmerio už atsilankymą į laidotuves, gėles, užuojautas ir aukas bažnyčiai.

Dėkome M. Žekienei ir O. Dementavičienei už paruošimą puikių pietų ir taip pat A. Langienei už pagalbą.

Liūdintys — Ona Voroninkaitienė,
Jonas ir Petras Lingaičiai bei šeimos

Mobawk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Saldytuvai
- * Televizijos aparatai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Vaikų baldai
- * Siuvamos mašinos
- * Įvairūs kilimai
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Dalis pirmosios Vilniaus universiteto tautinių šokių grupės 1941 metais gegužės mėnesį. Pirmoje eilėje iš kairės: Jadvyga Kregždienė (Niujorkas), Liuda Genytė-Gvildienė (Torontas); II eilėje: Alutė Landsbergytė-Karazilienė (Australijoje, Melburne), Bronė Jameikienė (profesorė Havajuose), Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė (Kanadoje, Hamiltone), Raja, Izabelė Senkaitytė, Elzė Aukštikalnytė; III eilėje: Aldona Koncaltytė (?), Domicėlė Gvazdaitytė, Vinsloaitė, Onutė Solūnaitė (Lietuvoje, Kaune), Genutė Maciūnienė (JAV, Filadelfijoje), Domas Matutis. Grupėje dar buvo vyrų, nes nuotrauka tam dar nebuvo palanki

Studentiškos dienos Vilniuj

G. DUMCIŪTĖ-
BREICHMANIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pasikeitęs gyvenimas

Rudenį vėl su ta pačia studijų drauge Elenute grįžome į Akademiką Vilniuje, bet išgyventi čia teko vos kelias dienas. Mudvi perkėlė į daug prastesnį augstinųjų seno vienuolio patalpos esantį bendrabutį, nes Akademike reikėjo vietos užleisti komjaunuoliams, o mudvi kažkodėl priskyrė prie "buožių".

Daug kas buvo pasikeitę ir universiteto gyvenime. Visos korporacijos ir studentų atstovybė buvo uždarytos, pirm. A. Kučys pašalintas iš bendrabučio už priešsovietinę veiklą, esą sutrukęs iškelti kažkur raudoną vėliavą gegužės 1 proga. Rektoriui dar pasiliko prof. M. Biržiška, nors prašėsi iš pareigų atleisti. Jis, kaip pagalbiniu buvo paskirtas J. Bulovas, pats neseniai baigęs universitetą, bet priklausęs komunistų partijai. Rektoriaus darbas bent tuo palengvėjo, kad reikalus su partija tvarkė Bulovas. Kaip vėliau pasirodė, jis nebuvo blogas žmogus ir nevienu studentu bei patį rektorių iš nemalonių padėties išgelbėdavo. M. Biržiška jam atsilygino tuo pačiu: kai jis buvo vokiečių okupacijos metu suimtas ir kalinamas, rektorius jį iš kalėjimo išėmė ir parūpino jam mokytojo vietą tolimame Lietuvoje užkampyje.

Sugrįžusi universitetan ir bendrabutin, negalėjai nepastebėti žydų gausybės. Jie buvo išlūgi, akiplėšiški, norėjo tvarkyti viską: pradedant rektoriu, studentų priėmimu, stipendijų skirstymu. Laisvai švaistėsi po bendrabučius, kampuose sustoję demonstratyviai dainuodavo rusiškas dainas, skleidė gandus, kad dėstomoji universiteto kalba bus rusų ar lenkų. Anksčiau būvę negausūs ir tylūs, dabar jie staiga atsirado pirmose eilėse. Dauguma jų buvo komjaunuoliai, ir dabar jų balsas buvo labai svarus.

Nesiskaitė komjaunuoliai nė su naujai išrinkta ir rektoriaus patvirtinta studentų valdyba bei bendrabučio vadovybe. Akademikas, jeigu ten kartais ir nuiždavo, jau buvo nebe tas. Ant skelbimų lentos kabėjo prosovietinis sieninis laikraštis, redaguojamas vieno studento, kuris katalikiškų organizacijų pastangomis buvo studijavęs vienerius metus Prancūzijoje. Dabar jis buvo didelis komunistų simpatikas. Tad niekas labai nesistebėjo, kai, atėjęs Vilniun vokiečių kariuomenei, jis pirmasis sudarė jo manymu vokiečiams galimai palankių studentų sąrašą ir jį nunešė rektoriui patvirtinti. Kaip dauguma studentų, taip ir rektorius iš jo tik pasijuokė, ignoravo ir praminė "išverstakaliu".

Lietuviai, kad ir komjaunuoliai, pirmoje eilėje buvo lietuviai, galbūt išskyrus vieną kitą. Jų dauguma buvo labai neturtingų tėvų vaikai, kurie pradžioje davėsi sugaunami ant meškerės, bet greitai prarėję. Žydams komjaunuoliams sauvai liaujant ir vėliau aktyviai dalyvaujant lietuvių išveikimuose, kildavo lyg ir keršto jausmas.

Tačiau kai už keleto mėnesių tomis pačiomis Vilniaus gatvėmis vokiečių kareiviai varė juos į getą, buvo skaudu žiūrėti į taip paniektą ir nužmogintą savo krašto gyventoją.

Krautuvų ir įmonių suvalstybinimas

Vos prasidėjus mokslo metams, vieną dieną visiems studentams buvo išdalinti lapeliai, kuriuose įsakyta rytojau dieną, 8 v. r., susirinkti universitete. Atsišaukime buvo pagrasinta, kad tie, kurie nurodytu laiku nepasirodys, bus pašalinti iš universiteto. Kai dauguma susirinko į didįjį universiteto vestibulį, duris užrakino ir vienas iš pareigūnų pranešė, kad niekas negali pasišalinti, kol visiems nebus paskirstytos numatytos pareigos Vilniaus krautuvų ir prekybos įmonių suvalstybinimui (nacionalizavimui). Pagal iš anksto paruoštą sąrašą išdalino krautuvų savininkų adresus ir po du pradėjo išleisti iš universiteto.

Man teko vykti kartu su kitu vilkaviškiu J. Jazburskiu į Vilniaus gatvę esančią ainių krautuvę. J. Jazburskiui buvo pirmieji metai universitete, tad jis dar nelabai buvo susipažinęs su Vilniumi. Iš prigimties viena jo koja buvo trumpesnė ir todėl nešiojo protezę. Pamažu besikalbėdami pasiekėme nurodytą krautuvę ir pranešėme šeimininkui ko esame atsiųsti. Jis tik pamėlynavo ir sukrito ant grindų. Už krautuvės esančiame kambaryje radome vandens ir atgaivinom jį. Nežinojom ką turime daryti, o jis vargšas žydėlis atsiprašinėjo mus už savo apalimą, nors jau seniai laukė šio neišvengiamo jo menkos krautuvės suvalstybinimo. Iki pavakario surašėme visus ainius ir kitą turtą, o jis mus dar pavaišino pietumis.

Kitiems studentams taip gerai nesisekė, nes jiems teko didesnės krautuvės — jie vargo keletą dienų. J. Jazburskį mačiau irgi paskutinį kartą. Neteiko susitikti žiemos metu, o pavasarį jis buvo suimtas ir vežamas į Naujojo Vilnioje stovintį vagonų keliuonį į Sibirą. Bandė pabėgti, iššoko iš sunkvežimio, bet, negalėdamas greitai judėti, buvo enkavedistų nušautas Basanavičiaus gatvėje priešais teatro rūmus. Buvo neturtingų tėvų, niekam niekada blogo nepadaręs, dėl savo fizinį trūkumų labai tylus ir kuklus jaunuolis.

Revoliucijos eitynės

Patriotiškai išauklėtam jaunuoliui sunku buvo priimti visą tą melą ir neteisębę, patamsių gaivalų iškilimą į pirmąsias vietas, žydų žūlumą ir kita. Iš pat pradžių galėjai lengvai jausti prieškomunistinį studentų nusistatymą. Vos tik pradėjus mokslo metus, buvo įsakyta ruošti spalio revoliucijos minėjimui. Buvo išspausdinti sovietinių ir verstinių rusiškų dainų lapai. Privačiuose rinkti į universiteto kiemą ir mokyklis žygiuoti bei dainuoti. Choru buvo pavesla išmokyti Internacionala. Laikas bėgo, o sovietiškos dainos ir Internacionalas neskaudėjo gerai. Po tokių repeticijų dainų lapai likdavo išmėtyti kieme, o studentai nužygiuodavo, dainuodami liaudies ir karinės dainas.

Sovietines dainas studentai parafrazuodavo ir paversdavo pajukos objektu, duodavo satyrišką atspalvį.

Rudens semestriui iš Kauno dar buvo perkelti gamtos matematikos ir teisių fakultetas, kuris buvo padalintas į teisių ir ekonomijos fakultetus. Taip pat atidarytas pirmasis medicinos fakulteto skyrius.

Į universitetą pradėjo grįžti ir lenkai studentai, ypač tie, kurie studijavo svetimas kalbas. Dažnai tekdavo susitikti su jais prancūzų kalbos paskaitose. Jie laikėsi santūriai savo būreliuose, buvo mandagūs, bet stengėsi nesijungti į bendrą studentų gyvenimą.

Su visu šiuo prieaugliu 1940 m. rudenį Vilniaus universiteto studentų skaičius perėjo 2000. Kadangi Spalio revoliucijos eitynėse turėjo dalyvauti būtinai visi — tiek studentai, tiek profesūra, tad susidarė ilga rikiuotė. Tačiau ji labai skyrėsi nuo laisvos Lietuvos studentų eitynių, kuriose žygiuodavo korporacijos, pasipuošusios savo spalvomis, su savo vėliavomis, herbais ir kitom insignijom. Kiekviena korporacija stengėsi pasirodyti prieš kitą, tad ir daina skambėdavo drąsiai, galingai, įvairiai. Dabargi žygiavo prievarta suvartyta minia, nešdama Stalino, Lenino, Kaganovičiaus ir Paleckio paveikslus, kurių skaičius vis mažėjo, nes jie buvo nejučiomis numetami žemėn ir kitų sumindžioti arba, sustojus pailsėti, paliekami prie tvorų ar namų.

Tribūna buvo paruošta Lukiškių aikštėje. Joje stovėjo augsti sovietinės valdžios pareigūnai, kariai, kaitas iš profesūros. Į pražygiuojančius iš tribūnos buvo garsiai sakomi šūkiai, ir kuriuos reikėjo atsakyti. Fabrikų darbininkai, nešdami raudonas vėliavas, dar stengėsi į rusiškus pasveikinimus atsakyti, bet akademinis jaunimas tylėjo ir neareagavo. Savo atsiminimuose universiteto rektorius M. Biržiška štai ką rašo: "Kai praėjimas pro tribūną gimnazijų ir akademinių jaunimas neatsakė, davė ir tribūnos šūkius, iš ten pasigirdavo priekaištų ir pastabų, kaip štai universitetui: "tyli niekšai".

Universiteto kolona, laukdama eitynių ir eitynių metu linksmai sau dainavo lietuviškas liaudies, kariškas, studentiškas ir kitokias dainas. Žydų studentų mėginimai užtraukti kurią sovietišką dainą baigdavosi nepasisekimu, nes jiems trūko gerų balsų. Ir iš viso jie nebuvo pasirengę dainuoti. Universiteto kolona iš tribūnos buvo pasveikinta rusiškai: "valio tarybiniam jaunimui", bet jai tai nebuvo atsakytą (lietuvių ir lenkai susilaikė, žydai nesugriebė ne lauktai užklupli). Tuomet švietimo komisaras Antanas Venclova sušuko lietuviškai: "Valio universitetas". Jam suskubo atsakyti paskutinės eilės lietuviškai "valio".

Netrukus universiteto rektorius gavo papeikimą su priekaištais, kad studentija boikotuoja rusų kalbą, neismoko revoliucinių, raudonarmiečių dainų ir dainavo netinkamas lietuviškas, nemandagias laikėsi eitynių metu, neatsakė į sveikinimus ir t. t. ir t. t.

(Bus daugiau)

JONUI NARBUTUI, Montrealyje mirus,

jo brolių BRONIŲ, gyvenantį Toronte, šeimą, gimines
ir artimuosius gilaus liūdesio valandoje nuoširdžiai
užjaučiame —

Stepas Varanka su šeima

A+A

BRANGIAI MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

jos sūnų ANTANĄ MULIUOLĮ, nuoširdžiai
užjaučiame ir kartu liūdime —

R. V. Bartninkai

O. J. Karaliūnai

R. Butkevičienė

E. P. Lesevičiai

G. VI. Stabingiai

Padėka

A+A

PRANAS TUMOSAS,

mūsų mylimas vyras ir tėvelis (65 m.),
mirė rugpjūčio 26 d. Londone, Kanadoje.
Palaidotas šv. Petro kapinėse.

Reiškiamo gilią padėką visiems taip gausiai dalyvavusiems laidotuvėse. Dėkojame karsto nešėjams, už gėles, užprašytas Mišias, aukas Kanados Lietuvių Fondui, už užuojautas žodžiu ir raštu. Nuoširdus ačiū šiluvas Marijos parapijos klebonui kun. J. Staškevičiui už maldas laidotuvių namuose, pamaldas bažnyčioje, palydėjimą į kapines, p. Eimantui — už atsisveikinimo žodį.

Žmona ir duktė

Padėka

A+A

JURGIUI CIBULSKIUI,

mylimam vyrui ir tėvui, iškeliauvus į amžinybę,

nuoširdžiai dėkojame visiems atsisveikinusiems su velioniu koplyčioje, bažnyčioje ir palydėjusiems jį į amžino poilsio vietą.

Ačiū už pareikštas užuojautas, užprašytas Mišias, gėles ir už aukas velionies atminimui. Ypatinga padėka kun. dr. J. Gutauskiui ir kun. L. Kemėšiui už maldas koplyčioje, Mišias bažnyčioje ir už palydėjimą į kapines.

Dėkojame Delhi šv. Kazimiero parapijos chorui, karsto nešėjams, ponioms B. Dirsienėi, O. Čekienėi ir D. Bartulienėi už paruoštus pietus laidotuvių dalyviams.

Nuliūdę — žmona Lilija, sūnus Jurgis,
dukros Paulina ir Brenda

Canadian Art Memorials Ltd.

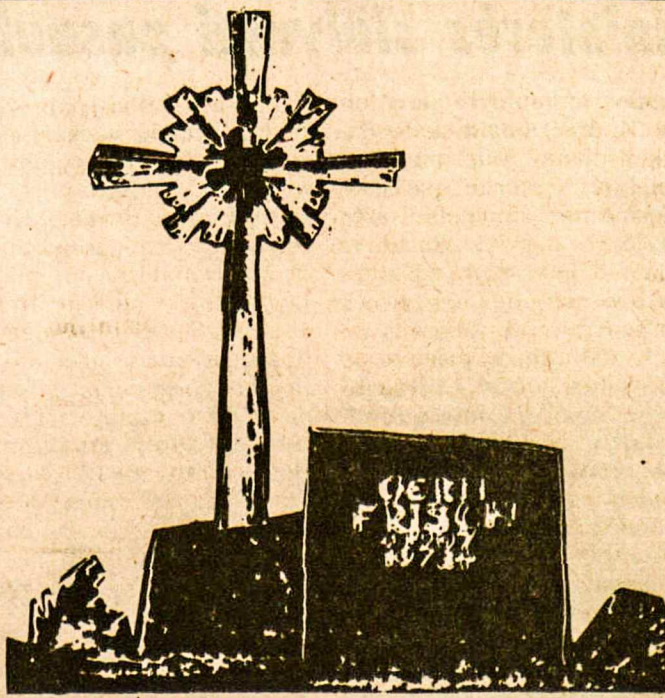
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume meskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Melistrūkan darbas, puikus lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Vilniaus universiteto 400 metų sukakties proga Lietuvoje yra išleista serija atvirukų, vaizduojančių kankirius epizodus. Šioje nuotraukoje — atvirukas serijos viršelis

Spalio pamoka ateičiai

STEPAS VARANKA

Lietuvos žadintojams su dr. Jonu Basanavičium priesakyje 1918. II. 16 paskelbus nepriklausomybės aktą, pažadinus iš ilgo vergijos miego skurstančią Lietuvą, žodžių neužteko. Reikalaujamas valstybės sienas reikėjo ginti. Lietuva neturėjo karinės jėgos, kuri žodžius paremtų jėga. Buvo šauktasi savanorių, vėliau susiformavusios kariuomenės savo nepriklausomybę saugoti. Lietuvos priešai buvo dideli ir galingi, be to, ir klatingi, ypač lenkai.

Neilgai teko džiaugtis jaunutei Lietuvai savo sena sostine. Į tą puikų Lietuvos miestą — sostinę kėsinosi mūsų "geri" kaimynai. Vilnius per trumpą laiką ėjo iš rankų į rankas. Jį buvo užėmę vokiečiai, lenkai, bolševikai, lietuviai ir vėl lenkai.

1920. VIII. 30 tarp Lietuvos ir Lenkijos prasidėjo karo veiksmai. Lenkija pasiuntė skundą Tautų Sąjungai, esą Lietuvos kariuomenė užėmė dalį Lenkijos teritorijos. Lenkai prašė Tautų Sąjungą intervencijos dėl neutralumo pažeidimo. Tai buvo Lenkijos meškerė Tautų Sąjungai, pradedant karo veiksmus prieš Lietuvą. Tautų Sąjunga sustabdė kaimynų kovas. Lietuvai ir Lenkijai buvo pasiūlyta išspręsti esamą ginčą taikiu būdu. Rugsėjo 20 d. buvo sudaryta karinė kontrolės komisija, kuri turėjo padėti vietoje spręsti abiejų šalių ginčus bei nesutarimus. Lenkijos vyriausybė pasiūlė savo nutoje rugsėjo 26 d. pradėti derybas Suvalkuose.

Lietuvos vyriausybė pasiūlymą priėmė ir savo kariuomenę atitraukė į gruodžio 8 d. liniją. Derybose dalyvavo ir Tautų Sąjungos kontrolės komisijos atstovai. Pagrindinis Suvalkų de-

rybų tikslas buvo nustatyti demarkacijos liniją tarp abiejų kraštų kariuomenių ir sustabdyti karinius veiksmus. Derybų savo tikslo nepasiekė. Lenkų kariuomenė, deryboms vykstant, puolė įvairiose vietose. Varėnos-Marcinkonių geležinkelio rajone lietuviai buvo priversti pasitraukti iš Varėnos. Lenkų apgaulė ryškėjo.

Lenkijos kariuomenei nuolat puolant, Lietuvai buvo sunku vesti planingai derybas. Lietuvos vyriausybė be reikalo ragino Lietuvos delegaciją skubėti pasirašyti sutartį. Spalio 7 d. Lietuvos-Lenkijos atstovai pasirašė Suvalkų sutartį, kuri spalio 9 dieną buvo apgaule ir ginklu paversta į kruviną žaidimą.

Praėjo 59 metai nuo gėdingo ir klatingo sutarties sulaužymo. Gyvųjų tarpe tikriausiai nebėra nė vieno ją pasirašiusio, tačiau tos sutarties šešėlis gubia abi valstybes. Lenkija, pagrobusi Vilnių, valdė jį beveik 20 metų. Gyvenantieji Vilniaus krašte lietuviai Lenkijos valdymo ir lenkinimo laikus ilgai prisimins.

Vilnius ir Vilniaus kraštas Suvalkų sutartimi buvo palikti Lietuvai. Tačiau pati sutartis nebuvo pilna ta žodžio prasme tvirta. Sakoma, tuometinis Lietuvos užsienio reikalų viceministeris P. Klimas steigiamojo seimo posėdyje paaiškino: Lietuvos delegacija nenorėjo imtis atsakomybės už derybų nutraukimą dėl tam tikrų priežasčių. Šiandieną aiškiai matome, kad buvo padaryta didelė klaida. Praeitais laikais ir kančios — tai labai brangi pamoka ateičiai. Reikia tikėtis, kad ateityje ir mūsų kaimynai nebus tokie apgaulingi, o lietuviai — daug apdairūs. Būtų džiugu, kad spalio 9-ąją išseivijos visuomenės prisimintų nemalonią praeitį, kad ji nepadarytų ateityje.

Lietuvos pagrindinio spaudai

MIELIEJI BROLIAI IR SESERYS,

Mes, IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai, susirinkę iš trylikos kraštų svarstyti išseivijos lietuvių jaunimo veiklos gairių, sveikiname jus ir linkime jums ištvermės.

Kongreso svarstymuose mūsų dėmesys nuolat krypta į okupuotą Lietuvą ir lietuvių tautos reikalus. Kiekviename kongrese tas dėmesys nuolat didėja ir todėl, kad per pastaruosius ke-

ter" leidėjų sveikinimas jaunimo kongresui ir skatinimas atsilipti į gyvybinius pavergtos tėvynės reikalus. Už tai nuosirdžiai dėkojame. Iš savo pusės tikimės, kad šis sveikinimas yra tik pradžia Lietuvos ir išseivijos lietuvių jaunųjų kartų dialogo. Esame įsitikinę, kad laikas yra tam pribrendęs.

Tikimės, kad iš jūsų išgirsti. Tikimės, kad jūs išgirsite mūsų.

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas

1979 m. liepos 27 d. Altenbergas, Vakarų Vokietija

• "TEVIŠKĖS ŽIBURIS" metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujiem prenumeratoriam — \$10.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

Mus gliai sujaukino ir pradijūgino betarpiškas "Alma Ma-

"Jei popiežius atvyktų į Lietuvą..."

(Atkelta iš 1-mo psl.)

didelėje koplyčioje altorius su paausuotu Madonos paveikslu, vainikuotu auksiniu popiežiaus dovanotu vainiku. Padėkos ženklai — votai sukrauti atskiruose kambariuose, kaip ir Italijos šventovėse. Žmonės atskirai meldžiasi ir prašo sau reikiamų malonių. Gausūs padėkos ženklai liudija gilių žmonių tikėjimą. Lietuvių tikėjimas yra, buvo ir bus tautinė savybė. Dėl to tikėjimo jiems teko kentėti jau nuo pat pradžių, kai susidūrė su kryžiuočiais daugiau kaip prieš 600 metų. "Mes trokstame būti pakrikštyti vandeniu, bet ne krauju" — rašė lietuviai į Romą. Tai maža tauta, apsupta vokiečių ir slavų. Bet ji ryžosi pasilikti ištikima Romai, kai reformacijos laikais kryžiuočių ordinas pasekė Lietuvai. Lietuviai liko katalikais iki galo ir net dabar, kai tapo viena iš 15 sovietinių respublikų. Ar tai religingumo, ar tautiško pasekmė, sunku pasakyti. Lygiai neišaiškinama yra ir Romo Kalantos 1972 m. susidėginimo reikšmė už tautos ar religijos laisvę. Tas tikėjimas sudaro lietuviams užvarą prieš režimo skelbiamą materializmą. Iš tikrųjų, pažymi italų žurnalistas, lietuviai yra katalikiškesni už italus!

Dialogas su klebonu

Tai patvirtino ir švenčiausios Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos Vilniuje klebonas, kurį autorius vadina Don Kunigas (Stasys Lidsys). "Pas jus, — kalbėjo italų žurnalistas Don Kunigas, — tikintieji neina į pamaldas. Kai aš lankiausi Portugalijoje, mačiau tuščias katedras. Prie kioskų gi mačiau eibes pornografinių žurnalų, nekalbant jau apie televiziją. . . Šią gi šventovę aš savo rankomis atstaciau. Man padeda tik vienas senelis kunigas. Vėlykų šventėje buvo daugiau kaip 20.000 tikinčiųjų. Turėjome įvesti garsiakalbius ir šventorių, kad tikintieji galėtų sekti pamaldas. Pernai aplankiau 1.200 ligonių, išdalinome 180.000 šv. Komunijų. Mūsų parapija yra viena didžiausių Vilniuje, turinti apie 60.000 asmenų. Žinoma, nevisi ateina į pamaldas sekmadieniais, bet iki 7-8.000 susirenka. Dažnai per dieną tenka išklausti per 200 išpažinčių. . . Už tai Amerikoje draugai man sakė, kad esu pamėštas. . . Nėra laiko nė pasimelsti. . ."

Čia italų žurnalistas Maddaloni iškėlė dialogo klausimą. Pas mus Vakaruose, rašo jis, dialogas tarp krikščionių ir marksistų yra labai pažengęs ir tęsiasi įvairiose konferencijose bei suvažiavimuose. O čia, atrodo, atsisakoma kritiškos konfrontacijos tarp Evangelijos ir visuomenės, kaip tai ypač buvo iškelta II Vatikano santaryboje. "Mes nešikšime ir valstybės reikalus, tęsė Don Kunigas, — nes gyvename tokioje realybėje, kuri atima mums teisę tiesiogiai tai daryti. Čia būtume galęję laimėti, jei būtume pasipriešinę? Juk esame mažauma".

— Bet Lenkijoje K. Bendrija turi daugiau laisvės, — pabrėžė italų žurnalistas. — Lenkai katalikai sudaro daugumą ir ten galioja kitokie statutai, kurie tvarko socialinius santykius. Lietuva gi yra dabar Rusijos dalis. . .

— Sv. Tėvas, — tęsė pokalbį italų žurnalistas, — kai buvo Krokuvos arkivyskupas, rėmė lenkus disidentus. Dabar, tapęs popiežium, išplėtė savo kovą už žmogaus teises visame pasaulyje. Kokio atgarsio tai gali sulaukti Rusijoje ir ypač Lietuvoje?

— Šis popiežiaus atsišaukimas tikrai turės pasekime, — pritarė Don Kunigas. — Visi, tikintieji ir netikintieji, nori būti laisvi. Niekas nenori kuro iš smerkia fanatizmą.

— Ar jums leis vykti į Lenkiją pamatyti popiežių?

— Aš gavau vizą ir žinau, kad nemaža mano parapijiečių, kurie turi giminių tenai, vyks taip pat. Aš ir popiežius pažįstame vienas kitą jau daug metų. Pirmą kartą aš jį sutikau 1967 m., kai jis buvo Krokuvos vyskupu. Pernai norėjau jį pakviesti pas save, bet jau nebebuvo laiko, nes buvo išrinktas popiežium.

— Popiežius yra parciškes, kad pusę jo širdies yra Lietuvoje. Ką tai reiškia jums?

— Tą posakį aš parašiau po jo atvaizdu, kuris dabar kabo zakristijoje. Popiežius yra lietuviškos kilmės ir supranta lietu-

viškai, nors jam sunku kalbėti. — Ko lukiute iš tos popiežiaus kelionės į Lenkiją?

— Iš anksto sunku pasakyti, ką duos šis vizitas. Bet tikrai tai turės atgarsį ir kituose komunistiniuose kraštuose. Lietuvai — tai jau kita kalba. Jei jis atvyktų čia, būtų visai kitas dalykas. Būtų visai kitokie atgarsiai. Jis tikrai turėtų čia atvykti. Dabar gi tarp kelionės į Puelbą Meksikoje ir Varšuvą nematome didelio skirtumo. Nors Lenkija yra mūsų pašonėje, bet vis dėlto tai kitas kraštas. . .

— Ar čia kas pasikeitė, išrinkus naują popiežių?

— Pas mus tai niekas nepasikeitė, bet man atrodo, kad jo išrinkimas buvo labai palankiai sutiktas pasaulyje. Jis patiko visiem, kaip ir popiežius Jonas Paulius I Luciani.

Iš dabarties į ateitį

Toliau italų žurnalistas pažymi, kad Don Kunigo tvirtinimai, įkvėpti oficialios pozicijos, nepajėgė aptarti popiežiaus Jono Pauliaus II populiarumo Lietuvoje. Bet suprantama, Lietuvos žmonės sutiko tą "naują" su entuziazmu. Popiežiaus fotografija kartu su Aušros Vartų Madona Sv. Petro bazilikos fone jau pasidarė šventu paveikslėliu, kurį italai vadina "santino".

Popiežiaus populiarumą Lietuvoje patvirtino ir ortodoksų arkivyskupas Viktorin Vilniuje, su kuriuo autoriui teko ilgai pasikalbėti. Apie jį autorius dar ketina parašyti atskirą straipsnį.

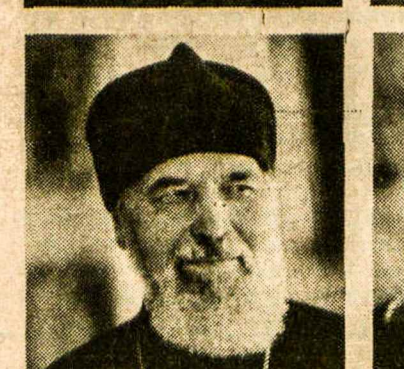
V. Maddaloni, kalbėdamas su kun. A. Diliu, paklausė, kaip bus toliau.

— Visi Lietuvos kunigai, — atsakė kun. A. D. ("Don Antanas"), — naujosios sovietų kon-

stitucijos parengiamojoje fazėje bandė paveikti, kad jį būtų liberališkesnė, bet niekas jų neklausė.

— Kas teikia jums daugiau rūpesčių? — konfidencialiai paklausė italų žurnalistas. Don Antanas iš karto nieko neatsakė. Jis palydėjo mane prie šv. Kazimiero altoriaus ir čia ėmė atviriau kalbėti.

— Mes tik šventovėje galime sakyti pamokslus. Kitur tik ateistinė propaganda yra galima, tačiau ir ji dar toli gražu nuo triumfo. Ji yra labai pavojinga, nes remiasi administraciniais potvarkiais. Dažnai atsitinka, kad atsakingieji asmenys užmiršta, jog valdžia yra vienas dalykas, o ideologija — visai kitas. Prieš 1954 metus padėtis buvo sunkiausia. Po Chruščiovo pagerėjo, bet ir tai nebuvo idealas. Yra fanatikų tikinčiųjų tarpe, yra fanatikų ir ateistų, todėl susikryžiausiai yra neišvengiami. . . Visiems reikia kovoti kartu už taiką. . . Aš neturiu jokios pagiežos. Septynerius metus praleidau priverčiamojo darbo stovykloje. Mane internavo be jokio proceso, be jokio įrodymo motyvo. . . Pagaliau mane paleido, reabilitavo ir leido įsijungti į darbą 1956 m. po XX-jo partijos suvažiavimo. Man teko dirbti kasyklose ir prie geležinkelio statybos. . . Atsimenu, kad tenai buvo ir vienas italas kunigas Leonas iš Odesos. Kur jis dabar, nežinau. Darbas stovykloje buvo labai sunkus ir ilgas — 10 valandų į dieną. Ir vis dėlto rasdavau laiko maldai bei Mišioms. Manau, sargybiniai tai žinojo, bet neklidė. Visad reikia turėti pastikėjimo žmonių. . . sužadintai baigė savo pokalbį Don Antanas ir jautriai atsisveikindamas linkėjo nepamiršti ir ateityje.

Vilniaus kunigai, su kuriais kalbėjo italų žurnalistas. Viršuje: kun. Stasys Lidsys, kun. Antanas Dily, ortodoksų kunigas Viktorinas, kun. Juozas Panka

Laiškas Lietuvos jaunimui

MIELASIS LIETUVOS JAUNIME,

Mes, IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai, susirinkę Altenbergo, Vakarų Vokietijoje, atstovaudami jaunimui iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Italijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Švedijos, Urugvajaus, Vakarų Vokietijos ir Venecuelos, sveikiname jus, savo brolius ir seseris.

Atkeliaume iš įvairių pasaulio kraštų aptarti užsienio lietuvių jaunimo reikalų ir pagrįsti bei įprasinti ateities veiklos. Būdami Vakarų Vokietijoje, taip art Lietuvos, galėjome, kad jūs negalėjote būti kartu su mumis. Tačiau jūs nuolat buvote mūsų mintyse ir širdyse. Mes, kaip ir jūs, esame lietuvių tautos vaikai.

Mes tikimės, kad Pasaulio Lietuvių Jaunimo Ketvirtąjo Kongreso nutarimuose atspindės mūsų meilė Lietuvai, jos is-

torijai ir visai jos kultūrai.

Mes sveikiname jūsų drąsius žingsnius, kuriais ginate savo tautinius įsitikinimus. Rytįgi Lietuvos jaunuolių žygiai savo pavyzdžiu išaukia ypatingą mūsų pagarbą. Tačiau mes niekad nepamirštame ir tų, kurių vardai nepasiekia laisvojo pasaulio.

Siuo laišku sveikiname ir tuos lietuvių jaunuolius, kurie yra išsklaidyti po Latviją, Gudiją, Sibirą ir kitas Sovietų Sąjungos dalis, po Lenkiją, ypač Punsko kraštą, bei įvairias Rytų Europos šalis.

Su Lietuva ir su jumis jungia mus nenutraukiamas ryšys. Stengsimės, kad jį augtų ir stiprėtų, padėdamas mums išlikti lietuviams. Kartu su jumis žvelgiame į šviesią tėvynės ateitį ir laukiame tos dienos, kada galėsime visi susirinkti laisvos Lietuvos žemėje.

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas

1979 m. liepos 27 d. Altenbergas, Vakarų Vokietija

MYLIMAM BROLIUI

Amerikoje mirus,

ZIGMUI LABUCKUI, žmonai JADVYGAI LABUCKIENEI, velionies šeimai ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą —

J. Bataitis
M. Trumpauskienė

L. Griškonienė
A. J. Kručiai

B. J. Stankai

Klevelande lankėsi JAV senatorius astronautas JOHN GLENN su savo žmona. Ta proga p.p. Mikulskiai įteikė jiems savo dainų bei muzikos plokštelę. Viršuje iš kairės: Anne Glenn, J. Nasvytis, O. Mikulskienė, A. Mikulskis; apačioje: "T2" bendradarbis Aurelijus Balašaitienė pokalbyje su astronautu J. Glenn

Pirmosios dienos gimnazijoje

K. BARONAS

Po 31 metų gyvenimo Kanadoje vėl įkėliau koją į seną Europos žemyną. Nepasakiau "sūdiev" Amerikai, nes dar nežinau kaip susiklostys mano ir šeimos gyvenimas Europoje. Tačiau ši žemė visuomet mane traukė. Atrodo, kad tai galutinis mano sprendimas, nes, sulaukus pensininko amžiaus, didelio pasirinkimo nėra, ypač darbo srityje.

Jau trys savaitės esu Vasario 16 gimnazijoje — einu reikalų vedėjo pareigas ir 2 dienas pavaduoju bendrabučio vedėją. Tiesa, į Huettenfeldą atvykome rugpjūčio 21 d. — tą tylią Hessenso bažnytkaimį, tačiau apsigyvenome Baden - Wuerttembergo krašte, nes šioje vietovėje tuos abu kraštus skiria miestelio gatvė. Taigi, gimnazija yra Baden - Wuerttemberge, o Huettenfeldo bažnytkaimis — Hessenso krašte. Dėlto man tenka turėti reikalų su dviejų kraštų įvairių įstaigų atstovais, tvarkant gimnazijos reikalus bei privatus — šeimos.

Mums skirtas nemokamas butas gimnazijoje buvo mažokas. Teko įsikurti Huettenfelde, kuriame gyvena labai daug amerikiečių karių šeimų. Jie tokia bažnytkaimyje iškėlė kainas iki astronominių skaitmenų. Tačiau gavome 5 kambarių butą pigia kaina.

Vokiečių įstaigose

Teko registruotis valščiaus raštinėje. Žmonai, kaip Vokietijos pilietei, jokių sunkumų nebuvo (dukra turi Vokietijos ir Kanados pilietybę). Man apsigyvenimui ir darbui leidimą reikėjo gauti V. Vokietijos konsulate Toronte, o prailginti jį metams — netolimaime Heppenheim.

Huettenfelde pirmą kartą arčiau pažinau tikrą Vokietijos kaimo gyvenimą. Viena penktadienio rytą ateinau į valščiaus raštinę atlikti registracijos. Dūrys uždarėtos, nors darbas pradedamas 8 v. Prabėgus pusvalandis — raštinkinės nėra. Keletą minučių prieš 9 v. dviračiu atvažiavusi mergaitė prie durų priključio "Heute geschlossen" ir ramiai nuvažiuoja. Stebiu atvykstančius interesus ir jų veidus. Kiekvienas atėjęs sumurma "na-ja" ir nueina. . .

Pirmadienį, mandagiai pasisveikins (nors širdis verda!), pradedu dėstyti penktadienio vargus. O ja, sako sekretorė, aš išvykau su choru koncertuoti, užmiršusi ketvirtadienį priključti pranešimą. Dėlto pasinčiau dukrą ankstyvą penktadienio rytą. . . "Entschuldige, entschuldige", kad taip įvyko, koncertas buvęs labai svarbus. . . Dingo piktumas, atlikus visus formalius.

Vargai tuo nepasibaigė: teko rūpintis naujai pirktu Kanadoje "Mustangu", kuris rugpjūčio 21 d. buvo atiduotas Montrelio

uoste; Bremenhaveną pasiekė rugsėjo 7 d. Ir čia prieš akis atsistojo didelė vokiška biurokratija, kurią po įvairių aiškinimų įstaigose (muitas, šviesos, registracijos lentelė, drauda ir t. t.) teko nugalėti išaiškinus, kad "Mustang" priklauso prie persikėlimo reikmenų nuolatiniams apsigyvenimui Vokietijoje.

Su mokiniais

Laimė, kad iš Kanados atvykome ankščiau — galėjome ramiai tvarkyti asmeninius reikalus. Tačiau jaunystės džiaugsmų pajutome pirmomis rugsėjo dienomis, kai į gimnaziją pradėjo plaukti iš visų kraštų lietuvių mokiniai. Pagyvėjo ir gyvenimas bažnytkaimio gatvėse: mokiniais leidžiama laisvalaikio metu 18.30 — 19.20 v. v. "pašliuoti" šaligatvius. Po to visi mokiniai privalo grįžti į bendrabutį; 8 v. v. uždaromos durys ir prasideda pamokų ruošė. Diena užbaigiama jaunaisiais 9 v. v., vyresniųjų klasių mokiniais 10 v. v. Keltis reikia 6.45 v. v.

Malonus, atsakingas, tačiau kartais ir nedėkingas auklėtojų darbas. Nors tik dvi dienas tenka eiti bendrabučio vedėjo pareigas, tačiau per kelias savaites jau spėjau pažinti beveik kiekvieno berniuko — šiandieninio jaunuolio būdą, jo elgesį, galvosena, kuri yra labai ir labai skirtinga nuo "mano laikų" mokinio. Gera atsimenu, kai šeštoje klasėje buvau "pagautas" inspektoriaus a. a. Aleksos su cigarete "kambaryje, į kurį karalius pėsčias eina". Jis lipe atėiti tėvui kitą dieną pas direktorių. . . Mano pokštai, palyginus su šiandieniniais, būtų lygūs nuliui.

Aplamai, lietuviškas jaunimas dar nėra sugadintas gyvenimo tėkmės. Jis yra paklusnus ir gan drausmingas. Man malonu tas dvi dienas dirbti su 29 berniukais (kalbančiais dažnai tik vokiškai, angliškai ir lietuviškai), formuluoti jų ateities gyvenimą, kuris dažnai atneša daug ir skaudžių netikėtumų. . .

Kunigas, kurį buvau palaidojęs. . .

Negaliu užmiršti mielo suolo ir klasės draugo kun. Vaclovo Sarkos, kurį vėl po 31 metų pamčiau rugsėjo 2 d. gimnazijos kieme. Pasikeitęs jis — nudažęs sidabrine spalva tamsius plaukus, kiek sustambėjęs, tačiau išlaikęs malonų balso tembrą. "Palaidojai, mane, Kazy, — sako kun. V. Sarka. — Tačiau, kaip matai, esu gyvas". "Mea culpa, kunige Vaclovi! Mat, po Jūsų automobilio nelaimės gavau pranešimą, kad pasitraukėte į amžiną gyvenimą, tad ir parašiau prieš 20 metų nekrologą į Montrelio "Nepriklausomą Lietuvą". Tad dabar, kunige, (Nukelta į 6-tą psl.)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

BAIKALAS — AMŪRAS

Spaudoje jau keletas metų mini-
ma jaunųjų tautybą BAM-me. Toji
santrumpa reiškia Baikalo — Amū-
ro magistralę, t. y. Sibire tiesiamą
geležinkelį. Šį darbą daugiausia at-
lieka komjaunimo liai iš įvairių res-
publikų. Tarp jų aktyviai dalyvauja
ir sovietinės Lietuvos atstovai.
„Komjaunimo Tiesos“ 169 nr. skel-
biama, kad yra formuojamas spar-
tuoliškas sąjunginis 500 jaunųjų ge-
ležinkelininkų būrys, kuris spalio pa-
baigoje išvyks iš Maskvos pastoviai
darbu Tiandos — Berkalo linijoje.
Iš pranešimo susidaro įspūdis, kad
jaunimui vilioja ne tiek pats geležin-
kelio tiesimas, kiek gyvenamasis plo-
tas ir didesnis uždarbis. Jaunoms
šeimoms tuojau pat parūpinami bu-
tai, kuriuos sunku gauti miestuose.
Apie atlyginimą rašoma: „Ir dėl už-
mokesčio nekas negali skųstis.
BAM-o statybos zonoje įvestas teri-
torinis darbo užmokesčio koeficien-
tas — 1,8%. Be to, mokamas 40 %
priedas už mobilų darbą, plius (nuo
10 iki 50 %, priklausomai nuo darbo
statyboje trukmės) šiaurės prie-
das...“ Teigiama, kad daugiausia
vargu turėjo pradininkai, nes jiems
savo rankomis taigoje teko rėstis
būstus. Dabar naujai atvykusių lau-
kia gerai įrengti namai. Vien tik ba-
zinėje Uojano gyvenvietėje yra apie
3.000 žmonių. Paskutinis taktininkų
būrys iš Vilniaus išvyko š. m. gegu-
žės 10 d. Tarp išvykusiųjų minimi:
technikė technologė Z. Jevtejeva iš
Kauno, Aleksandras Plyševskis iš
Vilniaus namų statybos kombinato,
Vytautas Zamauskas iš Pakruojo ra-
jono Zdanovo kolchozo.

PROPAGANDINIS FILMAS

Partizanų kovoms su stribais bei
kitiems skaudiesiems pokario metu
vykiams propagandinė duoklė atida-
vė trys filmai: rež. V. Zalakevičiaus
„Niekas nenorėjo mirti“, R. Vabalo
„Laipai į dangų“, M. Giedrio „Vyrų
vasara“. Po to filmų režisierių dė-
mesys nukrypo į kitas temas. Bro-
nius Juršė „Literatūros ir Meno 31
nr. skaitytose“ supažindina su ket-
virtuoju filmu, vėl paliečiančiu ban-
ditaus pravarždijimo pokario parti-
zanus. Scenarijų „Gyvačių lizdo“
filmui parašė Požėra, pagal savo
romaną „Salnos“. Dėmesio centre —
dviejų brolių Stasio ir Vinco šalnų
tragiškas susidūrimas. Stribas Vin-
cas nušautas miške sutikęs Stasį, pa-
laikęs jį partizanų. Vėliau paaiškėja,
kad Stasys tik vaidino partizaną, ga-
vęs kompartijos uždavinį surasti gy-
vačių lizdą vadinamus partizanų bu-
nerius. Pagal J. Požeros scenarijų iš-
kyla dviguba komunistinė tragedija:
ne tik brolis nušautas broliu, bet dar-
gi geras komunistas kiti komunistą.
Filma režisuoja Algis Kundelis, tal-
kinamas operatoriaus Aloyzo Jan-
coro, dailininko Algimanto Svažo ir
kompozitoriaus Julius Andrejevo.
Pagrindinius vaidmenis kulia aktori-
ai — V. Tomkus, latvis P. Gau-
dinis, S. Petronaitis, R. Butkevičius,
E. Gabrenaitis, A. Šurna, rusas A.
Inozemcevas. Didžioji kadro dalis
bus nufilmuota Alytaus rajono Dzir-
miškių girininkijoje.

SKULPTŲRŲ ANSAMBLIS

Keturiolika panevėžiečių liaudies
meistrų šią vasarą prie Panevėžio
esantiame Staniūnų miške įkūrė su-
kūrė memorialinį 12-kos ažuolinių
skulptūrų ansamblį. Vyr. dail. V. Zi-
guli vadovaujant, medžio drožėjams

talkino metalo kalintojai. Teigiama,
kad Staniūnų miškis yra fašistų
vykdytų masinių žudynių vieta. Jų
aukos vadinamos „tarybiniais žmo-
nėmis“, bet nepaaiškinama, kas jos
iš tikrųjų buvo. Belieka spėti, kad
tame miške vyko vokiečiai šaudė Pa-
nevėžio žydus. Į skulptūrų atideng-
imą rugsėjo 1 d. iš Vilniaus atvyko
Liaudies Meno Draugijos valdybos
pir. Pr. Gudynas ir skulptorius K.
Bogdanas. Panevėžio vykdymo ko-
miteto pirmininko pavaduotojas E.
Sruogius liaudies meistrams įteikė
garbės raštus.

VARIKLIS SKLANDYTUVUI

Eksperimentinė sportinės aviaci-
jos gamykla, Prienose statanti lie-
tuviškus sklandytuvus, išbandė vyr.
konstruktorius Venco Lapėno sukur-
tą propelerinį variklį. Jis bus pana-
dotas dviečiai motoriniui sklan-
dytuvui „Nemunas“. Variklio dėka
„Nemunas“ galės pats pakilti iš
skraidymo aikštelės. Erdvėse išjun-
gas variklį, „Nemunu“ bus galima
atlikti normalius sklandymo prati-
mus.

VILNIAUS ANTIKVARIATAS

Pasikalbėjimą su Vilniaus anti-
kvariato vedėju Vytautu Dundziumi
„Komjaunimo Tiesos“ 172 nr. pa-
skelbė šio dienraščio koresponden-
tė O. Orendaitytė. V. Dundzys jai
pasakojo: „Superkame grožines lite-
ratūros kūrinių lietuvių, rusų lenkų
kalbomis. Didelę paklausą nuolatinių
knygno lankytojų tarpe turi medi-
cinos, teisės, fizikos, matematikos,
politinės ekonomijos knygos. Ren-
kame taipogi meno literatūrą, ver-
tingus prieškarinius Vilniaus albu-
mus, atvirukų rinkinius, enciklope-
dijas, žodynus...“ Paklaustas apie
periodinių leidinių pasiūlą, V. Dun-
dzys atsakė: „Prašome, atneškite
mums, mielai išgysime pilnus „Ino-
strannaja literatura“, „Radio“, „Za
ruolom“, „Mokslas ir gyvenimas“
komplektus (tik įristus). Perkame
pavienius ne tik šalyje, bet ir užsie-
nėje išleidžiamus fotožurnalų nume-
rius...“ Pirmenybė, kaip matome,
duodama sovietiniams leidiniams.
Apie prieškarinius lietuviškus pe-
riodikos leidinius ne užsiminama —
jų supirkimas, matyt, uždraudė
kompartijos cenzoriai. Pasak V. Dun-
dzio, mėnesinės knygy apyvarta sie-
kia 15.000 rublių. Iš Vilniaus anti-
kvariato 49 % visų knygų įsigyja res-
publikinė Vilniaus biblioteka, Vil-
niaus universiteto biblioteka, Vil-
niaus istorijos etnografinis ir ateiz-
mo muzėjai. Privatems asmenims
tenka 51 % knygų.

VILNIO TILTAS

Tarp Vilniaus ir Naujosios Vil-
nios tiesiama pati eismo magistralė,
kuriai bus pastatytas gelžbetoninis
tiltas per Vilnios upę. Projektas net
su 12 tiltų variantų paruošė tiltų
projektavimo instituto „Lengipro-
transmst“ atstovas N. Aleksejevas.
Naujasis tiltas bus ilgiausias per Vil-
nios upę, plačiausias ne tik Vilni-
je, bet ir visoje Lietuvoje. Juo kiek-
vieną metų automobiliai galės va-
žiuoti šešiomis eilėmis: po tris eiles
kiekviena kryptimi. Samatinis šio ti-
lo vertė — 3,5 milijono rublių. Tek-
sukalti beveik 500 gelžbetoninių
polių, paruošti ir suvirinti šimtus to-
nų armatūros, sukloti tūkstančius
kubinių metrų betono. Tiltų statybą
jau pradėjo iš Rygos atvykęs staty-
bininkų būrys.

V. Kst.

LONDON, ONTARIO

PROF. DR. R. MITALAS IŠVYKO
ANGLIJON susipažinti su kraš-
to naujausiais išradimais savo darbo
srityje. Jis yra Vakarų Universiteto
Londono astronomijos profesorius.
Prieš išvykdamas, Siluvos Marijos
šventovėje vedė Nancy Callaghan,
dalyvaujant tik artimausiemis šeimų
nariams. Jungtinių apieigas atliko
kleb. kun. J. Staškus. Tai buvo didė-
lė staigmena visiems Londono lietu-
viams. Anglijoje jie išbuvo vienie-
rius metus. Profesorius daugiausia
laiko praleis Cambridge universite-
te. D. E.

SPAUDOS BALIAUS OKANOS IR
PRAGIEDRULIAI. Spaudos balius —
jau pračius įvykis. Tenka apgaile-
tauti, kad jis nebuvo toks, kokio ti-
kėtasi. Buvo laukta tik šviesių mo-
mentų, bet netrukė nė tamsių, ku-
rių labiausiai apgailestina buvo tas,
kad dalis Londono lietuvių neparodė
reikiamo dėmesio iš Toronto atvyk-
tantiems svečiams. Yra suprantamas
dalykas, kad šiuose kraštuose išau-
gusiam jaunimui gali būti neaišku,
kodėl jis turi eiti į kiekvieną rengi-
nį tik todėl, kad jis lietuviškas. Ta-
čiau ar gali šis reikalas būti neaiš-
kus 20-30 metų šioje apylinkėje gy-
venančiam vyresniosios kartos žmo-
gui? Atsakymas yra labai aiškus. Ir
šį kartą ne jaunimas, bet... seni-
mas supasavo. Londonas, kaip ir ki-
tos apylinkės, išgyvena jaunimo
„emigraciją“: baigę mokyklą gauna
tarnybą didesniuose miestuose ir iš
Londono išvyksta. Jaunimui tik ačiū
galima pasakyti: kaip kituose spau-
dos baliuose, taip ir šitame beveik
visi jų dalyvavo, tik kankurie pavė-
lavo. Trūkumas buvo ne jaunimo,
kurio mažai turime, bet... senimo:
atvyko tik pusė jų, kurie dalyvavo
pernai ir kurie pasirodė svarbesni-
mis progomis. Kai auditorija sušū-
bavo viskas pradėjo eiti labai ne-

sklandžiai. Seimininkės bereikalin-
gių vargo gamindamos daug skanaus
maisto, kurio didžiąją dalį turėjo
vežtis namo. Buvo numatyta pradėti
programą punktualiai, bet nesant
didiesnio skaičiaus dalyvių, vis dar
buvo laukiamas, kol pasirodys „kita
dalis“ lankytojų, kurių buvo tikėta-
si bent tiek, kiek buvo praėjusiais
metais ar dar daugiau, nes oras tam
buvo idealus. Norėta išvengti pavė-
lavusiųjų priekaištų: „Kodėl nega-
lėjote truputį palaukti? Mes taip no-
rėjome pamatyti programą. Argi ne-
žinote, kad kai kurie žmonės šešta-
dieniais turi dirbti?“ Rengėjai la-
bai atsiprašo dalyvavusių ir ypąč
šaukiję „Gintara“, kad jie buvo pri-
versti ilgai laukti. Gintariams puo-
niuose drabužiuose sėdėjo ant laip-
telių koridoriuose... nesiskundamos
— kantriai laukdamos programos
pradžios. Kito vieneto nariai būtų
pasijuntę mums visą eilę skundų. Jei
visa kita nedalyvavusiems atrodė ne-
svarbu, tai turėjo atsižvelgti nors į
tokio vieneto, kaip „Gintaras“, įdėtą
darbą ir pasisventimą pas mus at-
vykti. Nebodami nepatogių mūsų sa-
lygų jie vis dėlto pas mus atvyko ir
atvyko ne finansiniais ar kitais savo
sumetimais, bet norėdami mažai
Londono apylinkėi padėti... kad
mes visai neapmirtume. Deja, dalis
Londono lietuvių (tie, kurie galėda-
mi nedalyvavo) to neįvertino ir ji-
ms atsimokėjo neužtarnautu ne-
dėkingumu. Rengėjų vardu tariu
nuosirdžiausią ačiū dalyvavusiems, o
nedalyvavusiems kviečiu jiliau pagal-
voti, ar jie teisingai pasielgė. Anks-
čiau Londonas buvo viena iš veik-
liausių mažųjų apylinkių. Deja, da-
bar jos veidas žymiai pasikeitė. Kur
dingo Londono tautinė ir apylinkinė
savibara? Atrodo, ir Londono lie-
tuviams jau atėjo laikas apsispręsti,
bet apie tai — kitą kartą.

E. Daniliūnas

Kalgario darbuotojai Lietuvių Bendruomenės surengtoje gegužinėje rugpjūčio 26 d. Iš kairės: Ramona Vaičiūnaitė, Julija Varnauskaitė, stovi: Stepa Zaldokas, Angelė Augytė, Arvydas Krausaitis, Len Kučinskas, Kęstutis Dubauskas

HAMILTON

I AUGSTESNIUOSIUS LITUA-
NISTIKOS KURSUS, kurie šiemet
bandomi suorganizuoti ir Hamiltone,
dar nėra vėlu įstoti. Reikia tik pa-
skambinti V. Stanevičienę tel. 627-
0624. Kursus gali lankyti ir visi gy-
venantys kituose miestuose bei toli-
mesnėse vietovėse. Hamiltono miesto
mokyklų taryba yra pažadėjusi ne-
imti iš jų jokio specialaus mokesčio.
Valdžia leis kursus pradėti, jei atsi-
ras bent 30 studentų.

AV PARAPIJOS CHORAS išsirin-
ko naują valdybą, kurią dabar sudar-
o pirm. A. Tumaits, balsų seniū-
nai: sopranu — St. Kanopienė, altų
— St. Samus, tenorų — Vyt. Mor-
kūnas ir bosų — G. Jasevičius. Į
chorą vėl įsijungė anksčiau jame
dainavusios G. Zemaitienė, altas. Mū-
sų choras intensyviai repetuoja,
ruošdamasis Kanados Lietuvių Die-
nomis, kurios įvyks spalio 6-7 d.d.
St. Catharines, ir ruošia naują re-
pertuarą savo lapkričio 17 d. kon-
certui vakarui. Choras dar yra pa-
kvietas lapkričio 24 d. į St. Catha-
rines atlikti meninės programos Lie-
tuvos kariuomenės atkūrimo minėji-
me.

ANT. ROKO VEIKALAS „SVA-
JONIŲ ŽEME“, išverstas į anglų
kalbą, buvo rodomas daugiakultūrio
teatro „Theater of Tomorrow“ Ha-
mlitono mokyklų vaikams. Suvaidin-
ti 4 spektakliai, ir Sir John A. Mc-
donald mokyklos auditorija visą lai-
ką buvo pilna. Šį lietuvių kūrinių
anglų kalbą išvertė, režisavo ir pa-
čios jame vaidino E. Kudabienės
dukterys — Elena ir Danutė Kuda-
baitės. Be jų, veikale iš lietuvių dar
vaidino O. M. Stanevičiukai, E. La-
buckas ir K. Kalvaitis. Šio teatro fi-
nansiniai reikalai rūpinasi V. Sta-
nevičienė.

VYSK. M. VALANCIAUS MOKYK-
LOJE spalio 13, šeštadienį, pamokų
nebus, kadangi visi mokytojai tą
dieną vyks į KLB švietimo komi-
sijos šaukiamą Kanados lituanistinių
mokyklų mokytojų suvažiavimą To-
ronte. Mokykla šiemet turi 76 moki-
nius ir 11 skyrių. Į mokyklą, kaip
pagalbinę mokytoją, atėjo dirbti An-
gelines Krievskaitė.

IS LITUVIŠKOS APLANKYTI savo
giminių ir čia gyvenančio brolio at-
vyko dvi Petro Lukošiaus seserys.

The Marlatt laidotuvių namai ir koplyčia

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

39-TASIS AMERIKOS LIETUVIŲ
TARYBOS SUVAŽIAVIMAS įvyks
spalio 12 d. Klevelande, „Hollenden
House“ viešbutyje, susijungtas su 9-
tuosiu Amerikos lietuvių kongresu.
ALTOS suvažiavime bus padaryti val-
dybos, išdo globėjų, skyrių atstovų
pranešimai, išrinkta nauja valdyba
bei išdo globėjai. Spalio 13-14 d.d.
įvyks Amerikos lietuvių kongresas
su iškilingu pobūviu.

ALG. GURECKAS, JAV LB val-
dybos atstovas Vašingtone, rugsėjo
25 d. lankėsi JAV valstybės depar-
tamente. Ryšium su Maskvoj įvyku-
sia 45 baltiečių spaudos konferenci-
ja, protestavusia prieš gėdingą A.
Hitlerio ir J. Stalino sandėrį, A. Gu-
reckas per Pabaltijo skyriaus virši-
ninką Th. Longo įteikė valstybės
sekr. C. Vance skirtą raštą. Juo
prašoma, kad C. Vance paremtų 45
baltiečių reikalavimus, iškeltų Pa-
baltijo klausimą Jungtinėse Tauto-
se bei tarptautinėse konferencijose,
pasisakyti už sovietų pasitraukimą
iš Pabaltijo, nepriklausomybės atsta-
tymą laisvo apsisprendimo principu.

NEKALTAI PR. MARIJOS SESE-
LES Putname ruošiasi naujo vienuo-
lyno statybai. Dabartinis medis pa-
statas yra permažas, pasenęs ir ne-
saugus. Naujai statybai paremti Niū-
jorko Kultūros Zidinyje rugsėjo 30
d. buvo surengtas čikagietis sol. D.
Stankaitės koncertas su akompa-
natorium D. Sakaitė. Tarp gausių lo-
terijos laimikių buvo ir vienas dail.
A. Galdiko paveikslas.

LITUANISTINĖ BOSTONO MO-
KYKLA savo 30 metų sukaktį pa-
minės tėvų komiteto rengiamu po-
buviu spalio 20 d. Šiam lietuviško
švietimo židiniui yra vadovavę: Vla-
das Kulbokas, Kazys Mockus, Jus-
tas Valaitis, Ona Girnuolienė, An-
tanias Mažulis ir jau devynioliktus
metus dirbantys dabartinis mokyklos
vedėjas Antanas Gustaitis.

Brazilija

TAUTOS SVENTĖ MOOKOJE
BUVO SUJUNGTA SU SILINĖS
atleidais. Mišias už Lietuvą konce-
lebravo klebonas kun. Pr. Gavėnas,
kun. S. Šileika ir kun. P. Urbaitis.
Jungtinis „Ašruos“ ir Lietuvių Ka-
talikų Bendruomenės choras giedo-
jo „Kristaus Rūpintojėlio Mišias“,
papildytas lietuviškomis giesmėmis,
į kurias įsijungė ir jaunimo choras
„Rūtelės“. Savo pamoksle klebonas
kun. P. Gavėnas priminė dalyviams,
kad Lietuva jau nuo senų laikų yra
Marijos žemė, vedanti didvyrišką ko-
vą už savo laisvę. Jo teigimu, Brazy-
lijos lietuvių jaunimas yra pasiry-
šęs parašyti laišką Lietuvos jauni-
mui, o BLB valdyba prašyti popiežių
Joną-Paulių II visam pasauliui pa-
skelbti Lietuvos dieną. Po pamaldų
įvyko Tautos šventės minėjimas, ku-
riame apie Vytautą D. kalbėjo stu-
dentas R. Saldys. Dainų programą
atliko E. Bacevičienės paruošti vai-
kai, K. Bacevičiūtė ir „Rūtelės“.

LITUANIKOS SODYBOJE taip
pat buvo prisimintas Marijos gim-
imas ir Tautos šventė. Mišias atnau-
savo kun. S. Šileika. Po bendrų pletų
buvo iškilmingai atidengtos dvi giratės
ir atitinkinų ramovė. Viena gi-
raitė yra skirta „Volungės“ chorui,
kita — visiems Sao Paulo mieste ve-
liantiems ar veikusiems chorams.
Atitinkinų ramovė po atviru dan-
gumi sudaro stalus su iš medžio ka-
mienu padarytomis sėdynėmis. Svečių
name įvykusiame Tautos šventės mi-
nėjime kalbėjo BLB valdybos pirm.
J. Tatarūnas. M. Vinkšnatienės pa-
ruoštus kupletus atliko jauniečiai.

Argentina

BUENOS AIRES MIESTE liepos
12 d. buvo įsteigta Lietuvių Išlais-
vinti Komitetas Argentine, sutrum-
pintai vadinamas LIKAR. Jo steigė-
jai — Leonardas Sruoga, Algimantas
Rastauskas, Antanas Jasutis ir Alek-
sandra A. Mičiūdas. Įstatuose skel-
biama, kad ši organizacija rūpinsis
Lietuvos laisvimo reikalais Argen-
tinoje, teiks informacijas spaudai,
radiui bei televizijai, palaikys glau-
džius ryšius su lietuvių organizaci-
jomis Argentine ir užsienyje, de-
rins savo veiklą su kitų Sovietų Są-
jungos pavergtų tautų veiksniais.
LIKAR organizacija taipgi atstovaus
VLKui Argentine.

Australija

TAUTOS SVENTĖS MINEJIMA
Sydneyje surengė ALB apylinkės
valdyba, vadovaujama pirm. dr. A.
Mauragis. Jis pradėtas kun. P. But-
kaus atnaušinti Mišiomis ir pa-
sakytu pamokslu vietinėje Lidcombe
šventovėje, giedant muz. B. Kiverlo
vadovaujamam „Dainos“ chorui, or-
ganizacijom dalyvaujant su vėlavo-
mis. Oficialioji dalis įvyko parapi-
jos salėje, kur apie Tautos šventę
kalbėjo dr. A. Mauragis. Rašinį apie
Kryžius kalnų skaitė J. Stašionytė.
Skautės atliko literatūrinį montažą,
paruošė pagal Justino Marcinkevi-
čiaus veikalus „Mindaugas“, „Mažy-
das“ ir „Katedra“. A. Sarkauskas
programon įsijungė su B. Sruogos
poema „Gedimno sapnas“. Minėji-
mą užsklėdė muz. B. Kiverlo diri-
guojamas „Dainos“ choras ir visi da-
lyviai, sugiedoję Tautos himną.

PAULIUS RUTENIS, dainuojantis
Sydneyje operos chore, išvyko atos-
tojų į JAV, kur žada aplankyti sesė-
rį ir brolių, susitikti su pažįstamais ir
Lietuvos laikų, susipažinti su kul-

tūrinių gyvenimu. P. Rutenis vokie-
čių okupacijos metais yra lankęs
Kauno dramos teatro studiją, ali-
kės pagrindinį vaidmenį teatro pa-
statytoje operetėje „Mažasis rūmų
koncertas“, studijavęs dainavimą. Jis
reiškiasi Sydneyje lietuvių „Atža-
los“ teatre, dalyvauja ir kituose lie-
tuvių renginiuose kaip aktorius bei
dainininkas.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBO
PRAPLETIMAS susilaukė nemažų
diskusijų „Mūsų Pastogės“ savaitraš-
tyje. Valdyba yra paruošusi projek-
tą, kurio įgyvendinimas pareikalau-
tų apie \$250.000. Kadangi klubo iš-
de jau yra apie \$100.000, tektų pa-
skolinti \$150.000 dešimčiai metų. To-
kiu atveju klubas per metus turėtų
\$39.000 papildomų išlaidų, kol būtų
išmokyta skola. Valdybos pranešimu,
šio projekto dėka būtų praplėsta bib-
lioteka ir skaitykla, atsiųstų kamba-
rių savaitgalio mokyklai, nauja nedidelė
salė meninių vienietų repetici-
joms, organizacijų sueigoms, jauni-
mo renginiams. Valdyba kritiškai su-
tinka B. Nemeikos pasiūlymą pasta-
tyti sporto salę krepšiniui. Vien tik
salės statyba pareikalautų \$300.000.
Miesto savivaldybė reikalauja, kad
prie jos būtų aikštė, talpinanti 90 au-
tomobilių. Jai įsigyti reikėtų \$120-
000, įrengti — \$30.000. Tokiam pro-
jektui įgyvendinti reikia net \$450-
000, kai tuo tarpu išde turima tik
\$100.000. Su \$350.000 paskola meti-
nės klubo išlaidos padidėtų net \$90-
000. Faktiškai klubas 1977 m. pelno
turėjo \$41.665, 1978 m. — \$55.909.
Zymesnio pelno padidėjimo iš spor-
to salės sunku tikėtis, nes ji kas sa-
vaitę tegalėtų būti nuomojama ribo-
tą valandų skaičių. Iš savųjų sporti-
ninkų už ją nieko nebūtų gaunama,
o kitiems dažnesiems renginiams
netiktų.

ŠOKIŲ VAKARA LENKŲ SALE-
JE surengė ALB Hobarto apylinkės
valdyba ir tautinių šokių grupė
„Venta“, vadovaujama A. Žiginskai-
tės-Nunez. Svečių šioje Tasmanijos
salos sostinėje buvo susilaukta ir iš
kitų vietovių. Hobarto lietuviai ypąč
džiaugiasi čia prieš pusmetį įsikūru-
siais Jeronimu ir Laura Balkais. Pir-
masis jau treniruoja sporto klubo
„Perkinas“ tinklininkus, o Laura
dirba klubo valdyboje sekretore.

Izraelis

LIETUVOS ŽYDŲ DRAUGIJOS
veikia Niujorke, Čikagoje, Filadelfi-
joje, Montrealyje, Britanijoje, P. Afri-
kos respublikoje, o jas jungianti
centrinė draugija yra Tel Avive. Ji
yra pasiryžusi sužausti pasaulinį Lie-
tuvos žydų suvažiavimą Tel Avive
1980 m. rugpjūčio ar rugsėjo mėne-
siais. Specialiai šiam reikalui sudar-
ytas komitetas jau išsiuntinęs kvie-
timus visoms draugijoms užsie-
nyje. Suvažiavime dalyvaus Izraelio
prezidentas bei kiti augsti pareigū-
nai. Programon bus įtraukti Lietu-
vos žydų aktoriai, dailininkai, rašy-
tojai ir poetai. Bus sudaryta programa
Lietuvos žydams sustiprinti ryšius
su centrine draugija Tel Avive, pra-
dėti diskusijas, vėl visiems susitikti
po daugelio metų. Numatomos eks-
kursijos į Jeruzalę ir Yad Vashem
muzėjų, kurio rodiniai atskleidžia
žydų naikinimą nacių laikais.

Britanija

A. A. VIKTORAS IGNAITIS, su-
laukęs 76 metų amžiaus, rugpjūčio
26 d. mirė Bradforde, ištiktas širdies
smūgio Vyčio klubo raštinėje.
Vellionis buvo baigęs Marijampolės
Rygiškių Jono gimnaziją ir mokytojų
seminariją. Su žmona Elena pasi-
traukęs Vokietijon 1944 m. vasarą,
pokaryje Meerbeke įsijungė į peda-
goginį ir visuomeninį lietuvių darbą.
Britanijon atvyko 1947 m. pavasarį,
Bradforde įsikūrė 1951 m. Čia jis mo-
kytojavo lituanistinėje savaitgalio
mokykloje, buvo D. Britanijos Lie-
tuvių Sąjungos skyriaus pirmininku,
ėjo atsakingas pareigas Vyčio klubo
valdyboje. Centrinė Bradfordo bib-
liotekai yra parūpinęs 150 knygų
anglų kalba apie Lietuvą bei jos rei-
kalus. Gedulingas Mišias už vėlonį
rugsėjo 31 d. Šv. Onos šventovėje
laikė ir „Libera“ sugiedoję kapelio-
nas kun. J. Kuzmickis. Kapinių ko-
plyčioje DBLS centro valdybos ir L.
Namy bendrovės vardu atsisveikino
Z. Juras. Iškilnė užbaigta visų sugie-
dota „Marija, Marija“. Platesnis ve-
lonies pagerbimas įvyko Vyčio klub-
o salėje. Su veikliuoju Bradfordo
tautiečiu čia atsisveikino ir jo nuo-
pelnus išryškino: A. Butys, mokyto-
jas D. Dainauskas, rašytojas R. Gie-
dratis-Spalis, Z. Juras, J. Adomonis.
Visiems laidotuvių dalyviams padė-
kojo iš Toronto atvykęs vellionis
brolis Vincas Ignaitis.

Belgija

A. A. ALEKSAS SKIMBIRIAUS-
KAS, 59 metų amžiaus kybartietis,
mirė rugpjūčio 12 d. Pokaryje jis
V. Vokietijos jis buvo atvykęs į ang-
lies kasyklas. Silpnėjant sveikatai,
lengvesnį darbą gavo Ogbalco
valsčiuje, kur susilaukė pensijos, bet
ja galėjo pasinaudoti tik porą metų.
Jam yra tekę būti BLB Limburgo
apylinkės pirmininku. Laidotuvsė
dalyvavo daug bičiulių ir pažįstamų.
Palaidotas Ogbalco kapinėse, ku-
rias jam pačiam teko įrengti kaip
valčiaus tarnautojui. Vellionis pal-
ko žmoną Teresę, gražiai lietuviškai
kalbančius vaikus — dukrą Juditą ir
sūnų Edį.

Lietuviškasis jaunimas, susitikęs pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Britanijoje

Nepraleidžia siuntinių

Vilniuje 1975 m. nuteisto septinerius metus kalėti ir po to dar trejus metus tremties sovietinio disidento S. Kovaliovo žmonai Liudmilai Boitsovai sovietų įstaigos nepraleidžia siuntinių dovanų siuntinukų. K. Jokubynas laikas nuo laiko siuntė Kovaliovo žmonai sovietų valdžios leistų dalykų siuntinukus, įdėdamas kavos, kakavos, margarino, aliejaus, žemės riešutų, vaikams želės ir džinsų. Tačiau š. m. rugpjūčio mėnesį Kovaliovo žmonai siuntė trys siuntinukai grįžo. Vienas siuntinukas 1978. XI. 25, antras — 1979. II. 22 ir trečias — 1979 m. sausio mėnesį. Visų grįžusių siuntinukų grąžinimo pagrindas tas pats: "Interdit par la douane" (uždrausta muitinė). Kadangi visi Kovaliovienei siuntieji da-

lykėliai pačių sovietų yra leisti siųsti dovanų siuntinukais, tai tokių siuntinukų, adresuotų Kovaliovo žmonai, grąžinimas reiškia, kad dalykėliai, kurie kitiems adresatams galima siųsti, nuteistojo Kovaliovo šeimai nevalia gauti. Tuo būdu sovietų valdžia, žiauriai nubaudusi disidentą Kovaliova, keršija, persekioja ir jo vargšę žmoną bei vaikus. Bet ar tai suderinama su tarptautinėmis pašto taisyklėmis? Ar toks nežmoniškas nuteistojo Kovaliovo šeimos traktavimas atitinka Helsinkio susitarimų raidę ir dvasią? Si būtų turėtų pasiekti JAV kongreso komitetą, ruošiantį medžiagą Madrido konferencijai, taip pat "Amnesty International", kuri sielojasi politinių kalinių likimu.

K. V.

THE PORTRAIT GALLERY

Lietuvis fotografas
Petras Žemaitis,

Specialistas portretų,
vestuvinių ir vaikų
nuotraukų. Įreminimai

ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)

Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

Siuntiniai į Lietuvą - 1979

Potariame siųsti tik tai, kas paskutiniu laiku Lietuvoje pageidaujama ir naudinga.

Siuntinys nr. 2, 1979

Labai gera vyriškai eilutei vilnonė angliška medžiaga — 3 m.; vilnonė angliška moteriškai eilutei medžiaga — 3 m.; vilnonė medžiaga sukelei arba vakarinei sukelei medžiaga (visos šios medžiagos gali būti įvairių spalvų); vyriški išieginiai marškiniai; vyriškos arba moteriškos firmos "Levi" arba "Wrangler" džinsai (tik tokių Lietuvoje pageidaujama) ir trumpas sudedamas lietsargis vyriškas arba moteriškas.

Sio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis — \$312

I šį siuntinį dar galima įdėti 8 svarus įvairių prekių. Medžiagos dar galima pridėti 4 m., 3 m. dirbtinio minko kailio arba ką nors iš žemiau išvardintų naudingesių dalykų:

Aviakaičiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikro kailio apikaklė,	
tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas	\$275.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam apsiaustui	107.00
Jeans, Wrangler arba Levi Strauss	50.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis	42.00
Vyriškos arba moteriškos nailoninės kojines	4.00
Tights (kojinės-kelnaitės)	5.00
Vilnonė gėlėta skarelė arba didelė nailoninė skarelė	15.00
Geresni marškiniai	18.00
Vyriški arba moteriški bateliai	45.00
Puiki sukelei medžiaga	35.00
"Crimplene" medžiaga sukelei	25.00
Vilnonė eilutei medžiaga, vyrams arba moterims	70.00
Geresnė vilnonė medžiaga eilutei	100.00

Kartu su drabužiais galima siųsti šie maisto gaminiai: ½ sv. arbatos — \$5.00; ½ sv. kavos (nescafe) — \$7.50; 1 sv. pupelių kavos — \$4.50; 1 sv. šokoladinių saldinių — \$8.50; 1½ sv. razinų — \$2.50; cigarečių 40 — \$5.60.

Įvairius kalkuliatorių, stetoskopų ir kraujo spaudimui matuoti instrumentalių siuntiniais pagal susitarimą.

Sudarant savo nuožūra siuntinį, reikia pridėti \$38.50 persiuntimui.

Norime atkreipti klientų dėmesį, kad mes siuntinius tuojau išsiunčiame vos gavę užsakymą. Saskaitys prisijungiant tik pasiuntę siuntinius. Jis galima apmokėti paprastu čekiu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikinius į Lietuvą naudingiausiu paveldėtojų būdu.

BALTIC STORES LTD.

(Z. & V. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England

Telefonas 01-460-2592

Maloniai kviečiame Kanados ir JAV lietuvius į

XXIV

Kanados Lietuvių Diena

St. Catharines, Ont., spalio 5-7 d.d.

PROGRAMA:

**1. Spalio 5, penktadienį, 9 v.v.,
JAUNIMO ŠOKIAI**

Multicultural Centre, 185 Bunting Rd.
Ruošia — Kanados Lietuvių Jaunimo
Sąjunga.

**2. Spalio 6, šeštadienį, 2 v.p.p.,
KLJS tarybos narių
SUAŽIAVIMAS**

Programoje: pranešimas apie IV Pasaulio
Lietuvių Jaunimo Kongresą, iliustruotas
skaidrėmis. Vietos: Top Brass Room,
Prudhommes Hotel.

**3. Spalio 5-7 d.d.
TAUTODAILĖS PARODA**

St. Catharines Centennial Public Library,
Mills Memorial, Room 54, Church Street.
Parodos vadovė — Irena Lukoševičienė iš
Montrealio.

**4. Spalio 6, šeštadienį, 6 v.v.,
bendras susipažinimo
VAKARAS**

Prudhommes Motor Hotel, Victoria Hall.
Gros geras Toronto orkestras.

**5. Spalio 7, sekmadienį,
2 valandą po pietų,**

iškilmingos PAMALDOS

St. Catharines katalikų katedroje Church
Street. Po pamaldų — vainiko padėjimas
prie Kanados laisvės paminklo.

Evangelikų pamaldos — 2 val. po pietų.
Faith Lutheran Church, 31 Angar Street.

4 valandą po pietų,

KONCERTAS

Collegiate Institute, 34 Catherine.

PROGRAMA ATLIKS:

solistai Justina Sriubiškienė, Vytautas
Paulionis, Hamiltono tautinių šokių grupė
"Gyvatara", Hamiltono Aušros Vartų
parapijos choras, Toronto lietuvių vyrų
choras "Aros", Toronto Prisikėlimo para-
pijos choras. Katedroje giedos Toronto
vyrų choras "Aros".

Nakvynių reikalu kreiptis:

Virginija Žemaitienė, 5 Bishop St.,
St. Catharines, Ont. Tel. 935-9060.

KLD Rengėjų Komitetas

Australijos Lietuvių Fondas

Mūsų bendruomenės mažos, o problemos didelės

B. STRAUKAS

Laikas, prabėgęs metai negai-
lestingai praradino čia atvyku-
sių subrendusių ir net apjau-
nių mūsų tautiečių gretas. Kū-
rybinio entuziazmo pagauti, nuo
pat pirmųjų metų išeivijoje ti-
kėjome, kad mūsų čia užaugin-
ta ir išmoksinta jaunoji karta
bus vertingas mūsų pakaitalas
ir mūsų tautinis gyvenimas bent
dar vieną generaciją klestės.

Be netrukus pastebėjome, kad
padarėme apgailėtinių klaidų ir
mūsų sudėtos viltys į priaugan-
čiąją kartą nepasitvirtino. Ne-
praėjus nė porai dešimtųjų me-
tų pamatėme, kad iš aktyvios
lietuviškosios veiklos išslydo di-
dokus nuostimtis mūsų jaunimo.

Kyla rūpestis, kaip ateityje
išsilaikys mūsų kartos ekonomi-
nės, kultūrinės ir liutianistinio
švietimo institucijos. Nepaslap-
tis, kad čia išaugę lietuviai yra
daugiau praktiški, mažiau linke
į sentimentus ir kelis kartus pa-
galvoja, prieš ryždamiesi dole-
rį kuriam nors tikslui paaukoti,
nors prisidėti darbu nesunkiai
pripašomi. Dėl tos priežasties
jau senokai buvo susirūpinta
surasti būdus, kad ateity mūsų
gyvybinės institucijos turėtų
pastovias pajamas, neprasi-
nant aukų.

Šių tikslų siekiant, Amerikoje
buvo įsteigtas Amerikos Lietu-
vių Fondas, Kanadoje — Kana-
dos Lietuvių ir Australijoje (vos
prieš kelerius metus) — Aus-
tralijos Lietuvių Fondas.

Australijos lietuviai yra gana
duosnūs tautiniams reikalams.
Įvairios organizacijos kiekvie-
nais metais sutelkia nemažas
pajamas ir turi tūkstantines su-
mas grynų pelno. Bet tie pinigai
kažkaip išstipsta, išbarstomi
smulkiais sumomis vieni kitus
"apdovanojant", skiriant pašal-
pas, kurios dažnu atveju net ne-
reikalingos.

Pagrindinės Bendruomenės
institucijos, ant kurių pečių gu-
la visos veiklos planavimas ir at-
sakomybė (ALB krašto valdyba
ir apylinkių valdybos), dažniau-
siai priverstos skaitytis su kiek-
vienu centu, nes pastovių paja-
mų neturi. Tuščiomis rankom ne-
kažką gali nuveikti. O vienok
kur nors turėtų būti sutelktos
stambesnės sumos, kuriomis,
degančiam reikalui ištikus, bū-

tų galima pasinaudoti. Ameri-
kos ir Kanados kolonijos yra ga-
na stiprios visuomeniniai fon-
dais. Tuo tarpu Australijos lie-
tuviai palikti patys savo likimui.
Niekas mums neateina į pagal-
bą lėšomis nei mūsų kultūri-
niuose, nei bendruose politi-
niuose reikaluose.

Todėl Australijos Lietuvių
Fondas, nors ir vėlokai sukur-
tas, reikalingas skubaus ugdy-
mo ir išplėtimo. Ta dingstimi
ALB krašto valdyba paskelbė
šiuos metus Australijos Lietu-
vių Fondo metais. Daroma vis-
kas, kad Fondo idėja būtų kuo
plačiausiai išpopuliarinta ir jam
lėšos intensyviai kaupiamos.
Šiuo metu Fondo ištekliai yra
gana kuklūs, nesiekiantys nė
\$30.000. Bent \$100.000 sumą per
kelerius metus turėtumėme gve-
ninti. Tai būtų gera pradžia. Si
suma, gerai investuota, duotų
bent \$10.000 metinių pajamų
— palūkanų. Mūsų mažai bend-
ruomenei tai būtų didelė para-
ma.

Šiuo metu plečiamos ir akty-
vinamos AL Fondo atstovybės
visose mūsų didesnėse gyven-
vietėse. Raginami ir kviečiami
atsikirti asmenys bei organizaci-
jos įsirašyti Fondo narius. Vien-
kartinis nario įnašas —

\$25, organizacijos — \$100. Na-
rių skaičius palengva, bet inten-
syviai auga. Taip pat gausiau
plaukia, nors ir nestambios au-
kos. Turime ir porą stambių au-
kotojų. Adelaidiškiai K. Saulys
ir R. Andrėjus į Fondą yra įne-
šę daugiau kaip po \$1.000. Tai
šviesus pavyzdys mums visiems.
O juk turime nemažai pasiturin-
čių ir vienišių asmenų, kurie,
nieko nenuskriausdami, jau da-
bar arba savo testamentuose
Fondą galėtų prisiminti ir pa-
likti savo pėdsakus bendruome-
nėje, kuriai keliasdešimt metų
priklausė ir kurios aplinkoj ne-
sijautė vieniši ar užmiršti.

Savo laiku šviesios atminties
J. Bačiūnas netikėtai mus "at-
rado" šiame izoliuotame konti-
nente ir suvedė su tautiečiais
Šiaurės Amerikoje. Po šios pa-
žinties turėtumėme tikėtis, kad
užjūrio broliai mus vėl "atras"
kad ir su savo kuklia auka Aus-
tralijos Lietuvių Fondui. Nors
ir nedidelė parama sušildytų
mūsų širdis ir gal nesijau-
stume taip vieniši bei palikti sa-
vo likimui. Mūsų bendruomenė
negausi, bet uždaviniai tokie pa-
tys, kaip ir stambių bendruome-
nių. Todėl ir rūpestis mūsų be-
ndruomenės ateitimi bei Australi-
jos Lietuvių Fondo augimu
yra gana realus.

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. Ar esate Kanados Lietuvių Fondo narys?
2. Ar žinote, kad įnašai į Kanados Lietuvių Fondo atleidžiami nuo pajamų mokesčio (income tax)?

All Languages Service

NOTARIZUOTI VERTIMAI

IR VERTEJAVIMAS PER 70 KALBŲ

361-0303

SUITE 1105, 67 YONGE STREET, TORONTO, ONT. M5E 1J8

Jaunimo išipareigojimai

Pasaulio lietuvių jaunimo ketvirtjo kongreso nutarimai

Ketvirtasis Pasaulio Lietuvių
Jaunimo Kongresas (IV PLJK),
ivykęs 1979 m. liepos 11-29 d.
D. Britanijoje ir V. Vokietijoje,
atstovauja Argentinios, Australi-
jos, Brazilijos, D. Britanijos,
Italijos, JAV, Kanados, Kolum-
bijos, Prancūzijos, Švedijos,
Urugvajaus, V. Vokietijos ir Ve-
necuelos lietuvių jaunimui, apa-
tars rūpinuosius klausimus,
skelbia šiuos nutarimus.

POLITINĖ SRITIS

Ką mes tikime?

Kiekviena tauta turi teisę
spręsti savo likimą. Kiekviena
tauta turi teisę puoselėti savo
kultūrą, kalbą, kurti savo isto-
riją. Kiekvienos tautos nariai
turi teisę laisvai veikti pagal sa-
vo ištikimimus. Kiekviena tau-
ta turi teisę gauti ir skleisti ži-
nias nevaržomai.

Žmogaus ir tautos teisės yra
neatskiriamos sąvokos. Šios teisės
negali būti antraeilės pasauli-
nės taikos idealui. Kol žmo-
gaus ir tautos teisės bus neigia-
mos, kol bus politinių kalinių,
nebus pasaulinės taikos. Sovietų
imperializmo primetimoji san-
tvarka ir iš jos išplaukianti pri-
verstinė rusifikacija paneigia
šias teises okupuotoje Lietuvoje.
Išskirtinai pažymėtinas plau-
tas mato religinis persekiojimas
ir tikinčiųjų teisių neigimas.

Reikalaujame, kad visos pa-
saulio tautos pripažintų Lietu-
vai teisę spręsti savo likimą.

Tikime, kad Lietuva vėl taps
laisva ir nepriklausoma valsty-
bė. Kokia bus ateities Lietuvos
vidinė santvarka, priklausys
nuo jos piliečių. Tačiau tikime,
kad, Lietuvai išsilausinus, jos
gyventojai remsis demokrati-
niais pagrindais, t. y. laisvo ap-
sisprendimo teise, gerbs pagrindi-
nes žmogaus teises, skirs valsty-
binius ir bažnytinis reikalus.

Be to, mums rūpi, kad diploma-
tiniais keliais būtų dedamos pa-
stangos prijungti prie Lietuvos
tas sritis, kurių gyventojai bus
išlaikę lietuvių kalbą, kultūrą ir
tautinį sąmoningumą. Tikimės,
kad atstovai iš išeivijos bus
kviečiami į bendras tautos ateities
diskusijas.

Tikime, kad kuo glaudesni
ryšiai tarp okupuotos tėvynės ir
išeivijos stiprins bendras mūsų
jėgas. Tikimės, kad tarp mūsų
ir Lietuvos jaunimo išsivystys
gyvas, nuosirdus, aktualus ir na-
šus dialogas, per kurį siektume
bendrų tikslų.

Išeivijos rūpestis paskirais
lietuviams yra grindžiamas tike-
jimu, kad jei bent vieno lietu-
vio žmogiškosios ar tautinės teisės
yra varžomos, laisvojo pa-
saulio lietuviai yra įpareigoti
kovoti prieš tų teisių pažeidimus.

Savo tikslams pasiekti pasisa-
kome už du pagrindinius orga-
nizuotos veiklos būdus. Pirmia,
teigiame, kad visi išeivijos
veiksmai bei organizacijos, ku-
rie rūpinasi Lietuvos laisvinimo
būla, yra remtini. Antra, jaučia-
me pareigą patys savo jėgomis
paveikti pasaulio viešąją nuo-
monę įvairiais taikingais būdais.
Konstatuojame, kad teroro prie-
monių vartojimas išeivijoje yra
nemoralus ir griežtai smerktinas.

Tuo pačiu konstatuojame, kad
Lietuvos laisvinimo byla nėra
vienintelis svarbus išeivijos po-
litisnis uždavinys. Lygios vertės
išeivijos politinis uždavinys yra
gyvenamųjų kraštų valdžių įtai-
govimas, kad būtų sudaromos
palankios sąlygos visuomeni-
niam bei kultūriniam reiški-
niam išeivijoje.

Žmogaus teisės

Pastaruoju metu pasaulyje
yra atgijęs susidomėjimas žmo-
gaus teisėmis ir organizuotu
protestu prieš šių teisių pažeidimus.
Tokios organizacijos kaip
"Amnestijos Internacionalas" ir
"Tarptautinė Žmogaus Teisių
Lyga" vakary spaudoje randa
didesnį susidomėjimą ir platesnį
paramą. Žmogaus teisių ju-
dėjimo sustiprėjimas yra teigiamas
ir remtinis reiškinys. Jis
paremia ir atspindi mūsų prin-
cipus ir ištikimimus.

Tikime, kad žmogaus teisių
sąjūdis yra naudingas Lietuvos
interesams. Daugelis organiza-
cijų, kurios rūpinasi žmogaus
teisiomis, rūpinasi ir lietuviams
politiniams kaliniams.

Išeivijos veiksniai, organiza-
cijos bei pavieniai asmenys, ku-
rie rūpinasi Lietuvos būkle, tu-
ri savo veiklą išplėsti, aktyviai
įsijungdami į žmogaus teisių są-
jūdį. Sveikiname JAV-ese

įsteigtą "Koaliciją Petkui ir Ga-
jauskui laisvinti" ir Kanadoje
sudarytą "Lietuvių komitetą
žmogaus teisėms ginti", kurie
yra tokio įsijungimo pavyzdžiai.

PLJS politinės veiklos koor-
dinatorių įpareigojime įsteigti
žmogaus teisių padalinį prie po-
litisnės komisijos ir pritaikyti
žmogaus teisių sąvoką, kur tai
yra įmanoma ir tinkama. PLJS
politinės veiklos koordinatorių
įpareigojime informuoti kraštų
LJ Sąjungas apie svarbesnius
žmogaus ir tautos teisių pažeidi-
mus. Kraštų LJ Sąjungas skati-
name raginti savo narius bei
krašto vyriausybes kelti žmo-
gaus teisių pažeidimus Pabaltijo
kraštuose tarptautinėje plote-
je, ypač Jungtinėse Tautose.

Lietuvos pagrindžio spauda

Lietuvos pagrindžio spauda
per kelerius metus išsivystė
stiprią jėgą, kovojančią už žmo-
gaus ir tautos teises. Šie lei-
diniai atkreipė išeivijos vėidą į
Lietuvą ir davė naujo ryžto
kovai už okupuotą tautą. Tiesio-
ginis "Alma Mater" leidėjų
kreipimasis į jaunimo kongresą
skatina mus atsiliepti į lietuvių
tautos reikalus.

Išsivija permažai jėgų skiria
šios nepaaimamos medžiagos
leidimui, vertimui į kitas kalbas
bei skleidimui savo ir kitatau-
čių tarpe.

Skatiname PLJS bei paskirų
kraštų LJS užmegztį ryšius su
korespondentais, valdžios parei-
gūnais, dvasininkais bei kitais
vadovais ir informuoti juos apie
okupuotos Lietuvos padėtį.

Talka Lietuvos tikintiesiems

Griežtai pasisakome prieš
okupanto vykdomą religinį perse-
kiojimą bei tikinčiųjų teisių
paneigimą Lietuvoje.

Valdžia visokiais būdais bando
kištis į bažnytinis reikalus.
Bažnyčių bei kitų šventovių už-
darymas, naujų bažnyčių staty-
bos ribojimas, varžymai bei gra-
sinimai norintiems stoti į semi-
nariją, KGB agentų bandymai
infiltuoti kunigų eiles yra aiš-
kios pastangos naikinti religines
institucijas. Organizuoja, re-
gulinio auklėjimo draudimas,
profesinė ir socialinė diskrimi-
nacija prieš tikinčiuosius, reli-
ginės spaudos varžymas bei ateis-
tinės propagandos brukimas
nusižengia prieš betkokias lais-
vo apsisprendimo teises.

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios
Kronika" bei kita pagrindžio re-
liginė spauda, neseniai Lietuvoje
įsisteigęs "Katalikų Komite-
tas Tikinčiųjų Teisėms Ginti"
žengia drąsius žingsnius. Su-
prasdami LKB Kronikos svarbą
žmogaus teisių kovoje, įpareigo-
jame PLJS valdybą iširti gali-
mybes talkinti Lietuvių Katali-
kų Religinės Salpos Fondui ry-
šium su "Kronikos" leidimu bei
vertimu. Be to, skatiname pas-
kirų kraštų LJS valdybas rūpin-
tis jaunimo supažindinimu su
"LKB Kronika" ir kitais lei-
diniais.

LJ Sąjungų valdybas skatiname
susipažinti su savo kraštų
religinį institucijų politinė
veikla. To supažindinimo tiks-
las būtų iškelti tase organizaci-
jose tikinčiųjų persekiojimą
okupuotoje Lietuvoje. Taip pat
raginame iškelti šį klausimą vie-
tinėje religinėje spaudoje. Vis-
us PLJS narius skatiname su-
pažindinti savo vietovių kitatau-
čius dvasininkus ir parapajiečius
su Lietuvos tikinčiųjų priespau-
da.

(Bus daugiau)

St. Catharines, Ont.

AUKOJO TAUTOS FONDUI \$110:
J. Kalainis; \$100: A. Staugaitis; \$50:
J. Grievičius, J. Sarapnickas; \$30: P.
Meškauskas; \$25: kun. J. Liauba,
OFM, J. Skeivelas, S. Janušonis;
\$20: J. Zemaitis, S. Setkus; \$10: P.
Balsas, J. Dainora, J. Alondėris, A.
Gervaldys, Jusys, V. Skrebutėnas, V.
Satkus, P. Dauginas, P. Sukys; \$5:
A. Paulionis, A. Liakšas, A. Setikas,
S. Gudaitis, A. Šukys, Alg. Zubric-
kas, J. Ališauskas, E. Sakalauskas,
Pr. Gabrėnas, Tauteras, J. Vyšniaus-
kas, J. Paukštys; \$2: V. Ruzgys.

Visiems aukotojams reikiu nuo-
sirdžiai padėka. J. Skeivelas,

Tautos Fondui įgaliojintis

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

"Lietuva bolševikų okupacijoj"

A. KALNIUS

Dabar partizanų galėtume vadinti ne vien tik savanorį, kovojantį prieš užnugarį, bet ir tą, kuris taikos metu, netgi gyvendamas kitame krašte, savo iniciatyva gina savo tautos laisvę ir garbę. Tai atsitinka, kai valstybių, bendruomenių ar organizacijų galvos bijo, nesugeba ar neįpramato grėsmės.

Vieną iš tokių dabartinės tremties partizanų minėta prasme reiktų laikyti kun. dr. Juozą Prunskį, parašiusį knygą "Lietuva bolševikų okupacijoj" ir nemažą pluoštą kitų informacinių straipsnių apie savo krašto nedalia. Jis nenusilenkia skleidžiamoms grėžimams ir nepaklūsta nepagrįstams patarimams.

Partizanais galima laikyti ir K. Mikalojauską vadovaujamą jų šaulių kuopą "Klaipėda", ši knygą išleidusią, o taip pat ir jos išleidimui talkinčius — L. Kerulį, M. Barienę ir S. Manuką.

O juk ši knyga galėjo išeiti bent 20-šimčia metų anksčiau, jei mūsų pretenzingieji veiksniai būtų perpratę jos reikalingumą. Tada ji būtų buvusi žymiai išsamesnė, nes per tą laiką daug gyvų liudininkų su savo žiniomis iškeliavo į ramiąsias glūdumas.

Taigi, turint galvoje skaičius nesuvaldomas mūsų tautos dydines, kurias po komunistine priekanga įvykdė ir dar tebevykdo rusiškasis nacionalizmas, ši knyga perplona, ir laukiant jos papildymo kitomis knygomis. Betgi ir tai, kas joje yra suteikta, skaitytojų supurto iki pat kaulų smegenų. Iš tikrųjų turbūt kiekvienas skaitytojas, ypač jaunas, negirdėjęs kankinių dejonų, nematęs jų išniekintų ir sužalotų kūnų, turėtų suvokti: o, Viešpatie, koks aš laimingas, nepatekęs į išsigimėlio ar išprotejusio žmogaus rankas! Tad ne be reikalo autorius savo įžanginiame žodyje ir taria: "Sis atsiminimų — liudininkų rinkinys ir ilgas nužudytųjų sąrašas tebus mūsų jaunajai kartai iškalbingas dokumentas, ką reiškia komunizmas praktikoje... Tegu okupas žino, kad jo kruvini darbai liks įrašyti į istorijos lapus, tegu žino, kad nukankintųjų kraujas sprogdina okupantų propagandinius tauškalus".

Kankinių sąrašą pateikta beveik 2000 žiauriai nužudytų lietuvių: išbadytos akys, sulaužyti kaulai, nupjaustyti kūno organai, išrežti iš odos diržai ir pan. Stai dėlko net iš gilaus kaimo barzdotas rusas drįsta ištarti: "Pas mus technika labai augsta, nu, kultūra ne..."

Kur mūsų Vytis?

Lietuvos TSR konstitucija IX skyriuje 167 str. skelbia: Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos valstybinį herbą sudaro pjautuvas ir kūjis...

Kiekvienam lietuviui yra skaudu, kad senasis Lietuvos herbas — VYTIS pakeistas "pjautuvu ir kūju". Šiuo pakeltimu lietuvių tautai ir Lietuvos istorijai padaryta didžiulė skriauda.

Tūkstantmetis Lietuvos herbas yra Vytis. Tai žygio karys, iškeltu kardu pasiruošęs kovai prieš tautos ir žmonijos skriaudėjus. Tai ženklas, saugaus, su lietuviu kūnu ir krauju. Ką bendra Vytis turi su buržuazija ar su lengvo gyvenimo jieškokais? Taip sakyti gali tik svetimi, nežinantys Lietuvos istorijos arba samoningai norintys išnaikinti visa, kas dar liko lietuviška.

Lietuviai negali sutikti su šiuo pakeltimu, atspindinčiu kažkieno valią, visai svetimą lietuvių galvosenai, jausenai, suiformavusiai tūkstantmetės istorijos eigoje. Lietuviui "pjautuvas ir kūjis" — ne valstybinis herbas, bet simbolis primenantis svetimųjų prievarą.

Kodėl Čekoslovakijos socialistinės respublikos herbe paliktas liūtas, Bulgarijos — liūtas, Albanijos — erelis, Lenkijos — erelis? Nei liūtas, nei erelis nesimbolizuoja darbo liaudies. Tai karalių, monarchų, neretai despotų ženklas. Jie palikti herbuose socialistinių ir liaudies respublikų. O palikti todėl, kad jie yra su tautos samone suaugę istoriniai ženklai. O mūsų istorinis ženklas mums išpūstas. Nel

Iš tikrųjų šioje knygoje sutelkti autentiška medžiaga ir rusų tautos istorijai taps neužginčijamu dokumentu partijos išproteėjimui palaidyti.

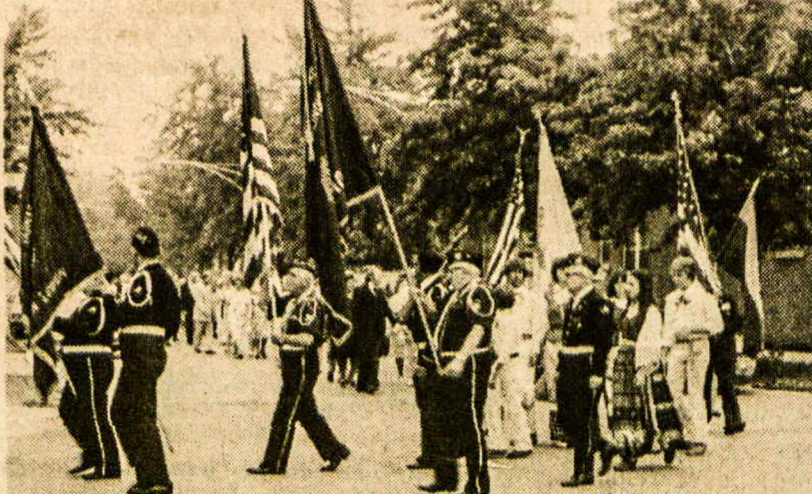
Gana ilgą nužudytųjų sąrašą būtų galima sudaryti ir iš liudininkų parodymų. Tiek vienu, tiek kitur skaitytojas ras nemazą ir savo pažįstamų, mokslo draugų ir net giminių, kaip ir aš jų radau. Kaikas pastebės, kad knygoje vienos kitos pavardės trūksta. Antai, sąrašas aš nepastebėjau savo svainio ats. Karininko Tado Butkevičiaus, kuris buvo išvestas į miškus ir burliokinių komunistų sušaudytas. Vienu žodžiu, kiekvienas knygos skaitytojas turėtų pasirausti po savo atminties labirintus ir, suradęs ką nors nepamintą, pranešti kun. J. Pruskiui, nes jis iš savo tautos apkasų nesitrauks.

Tikrai idomių išvadų galima pasidaryti ir iš kiek nuosaulesnių faktų. Aure, 29 puslapyje yra rašoma, kad mūsų vyrai surado rusų partizanams iš lėktuvų numestų amerikietiško maisto davinį. Tenka pasakyti, kad lietuviai daugiausia amerikietiškais sunkvežimiais buvo surinkami išvežimui į Sibirą. Mes dargi prisimename, kad rusų partizanai, prisikirtę duosnių amerikiečių konservų, žudė mūsų miško brolius bei kitus gyventojus, griovė geležinkelius, vertė nuo bėgių traukinius, apšaudė vokiečių kariuomenės dalinius, kurie už tai baudė niekuo nekaltus lietuvius, juos šaudydami ir degindami ištisus kaimus su visais jų gyventojais. Rusų partizanų eilėse Lietuvoje buvo 7,5% žydų, iš kurių 4 vyrai buvo grupių vadai (žiūr. "Lietuvos partizanai", išleista Lietuvoje).

Gal reiktų pridurti, kad ne visų liudininkų pateiktoji medžiaga yra pakankamai išsakyta. Liudininkų tarpe, mano supratimu, esama tokių, kurie galėjo daug daugiau papasakoti. Jie to nepadarė turbūt dėlto, kad nebuvo atitinkamai painformuoti. Sakysim, nevisuomet nurodyta kankintojų tautybė. Pavyzdžiui, jeigu galėtumėm išvardinti mums kenkusius žydus, tai kažin ar jų nerastumėm daugiau, kaip lietuvių jiems kenkusių.

Taigi visi mūsų tautos kenkėjai, bent kiek įmanoma, taip pat turėtų būti suregistruoti. Be to, mūsų pačių tautiečiai, kurie gelbėjo kitus, ypač žydus, turėtų būti kiek galint greičiau surankioti. Tai turėtų būti daroma visuose kraštuose, kur tik tai yra lietuvių. Dar vis turiu galvoje mūsų veiksmus, kurie neturėtų į šį reikalą žiūrėti pro pirštus.

Juozas Prunskis, LIETUVA BOLŠEVIKŲ OKUPACIJOJE. Išleido jūrų šaulių kuopa "Klaipėda" — Čikagoje 1979 m., 240 psl. Kaina \$6.

Lietuvos vyčių seimo dalyviai pamaldose švč. Mergelės Marijos Gimimo šventovėje Čikagoje; apačioje — vyčių seimo dalyviai eitynėse. Seimas įvyko š.m. rugpjūčio 16-19 d.d. Nuotr. V. Noreikos

PIRMOSIOS DIENOS GIMNAZIOJE

(Atkelta iš 3-čio psl.)

gyvensite šimtą metų"

Dar ilgai kalbėjome vilniečio A. Veršelio bute apie jaunystės dienas, Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją, mūsų sostinėje praleistą jaunystę. Tiesa, kun. V. Sarka savo automobiliu atvežė du mokinius į gimnaziją, prašydamas juos ypatingai prižiūrėti, nes vienas jų yra turėjęs sunkią galvos operaciją.

Mano ir mano šeimos nuoširdi vilnietiška padėka už tokias puikias išleistas Hamiltonė. Ypatingas ačiū prel. J. Tada-

rauskui, A. Patamsiui, L. Skripkutei, A. Juozapavičiui, M. Kalvaitienei ir pagrindinei kalbėtojai E. Dauguvietei-Kudabienėi. Ačiū KLB Hamiltono apylinkės pirm. M. Gudinskui, "Gyvatovato" vadovei G. Breichmanienei, sporto klubo vicepirm. L. Meškauskui, radijo valandėlei "Gintariniai aidai" vad. E. Stungevičiui. Ačiū visiems hamiltoniečiams už dalyvavimą, o p. St. Petkevičienei už puikią vakarienę. Tikiu, kad dar teks atvykti atostogų į Kanadą ir vėl pamatyti mielus hamiltoniečius bei Vilniaus laikų draugus.

PARDUODAMI DU BUTAI bendranamy (condominium) Floridoj:

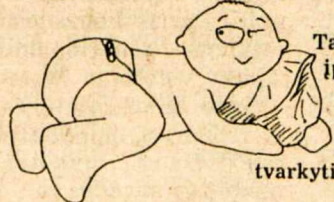
1. vieno miegamojo butas su visais baldais, arti jūros, \$35.000; 2. "Lux" dviejų miegamųjų, \$88.000. Taip pat išnuomojami sezonui arba pusei sezono.

Informacijai: A. Simas, 9149 Carlyle Ave., Surfside, Fla. Telefonas 305-868-1470

Žvelkite pozityviai į tėvų pareigas!

Mes gavome seriją knygelių "Kids are people" (Vaikai yra žmonės), kurios gali padėti jums spręsti kasdienes vaikų problemas.

Ar vėl kada nors miegosiu? □

Tai knygėlė, skirta vaiko miegojimo įpročiams tvarkyti: ką daryti su naktiniais vaiko padūtimais, kamuojančiais sapnais ir t. t. Atsiminkite, geriausia pradėti tvarkyti miegojimo įpročius nuo pat mažens.

Žaidimas ir mokymasis (strapinukai ir kūdikiai) □

Pradedantieji vaikščioti mėgsta tyrinėti. Mokyti žaidžiant yra pagrindinis dalykas pozityvioje bei sveikoje tėvų-vaikų santykyje: daryti, liesti, ragauti ir dramatiškai žaisti. Taip pat prisideda vaikų darželių dainos, žaidimai, pasakos, spalvinimas. Mokymasis žaidžiant padeda kūdikio vystymuisi!

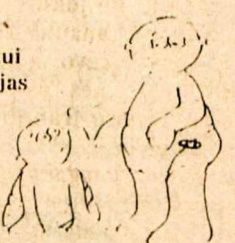
Agresyvumas yra natūralus □

Vaikai pergyvena tuos pačius nusivylimą ir pykčio jausmus, kaip ir jūs. Kartais sunku yra suvaldyti vaiko priešiškumą. Su trupeliu savitvardos, su meile ir patarimu, teikiama šioje salankoje, galite apvaldyti vaiko agresyvumą ir padaryti jį pozityvia saviraiškos forma.

Pavydas □

Praktiškai neįmanoma vyresniam jūsų vaikui išvengti įtarimo, kai šeimoje atsiranda naujas kūdikis. Padėkite savo vaikui nugalėti šį jausmą, paruošdami jį tam iš anksto. "Ką daryti, kai atsiranda kūdikis?" Minėtoji salanka pateikia keletą praktiškų patarimų, pvz. specialios dovanos, bendras rūpinimasis. Paruoškite savo vaiką dar prieš antrojo atsiradimą.

Pirmoji ateivio kelionė Amerikon

S. SETKUS

Susitaupe Norandos kasyklose šiek tiek pinigų, nusipirkom automobilį, didelį, seną "biuką". Įsigyti reikėjo, nes Amerikoje gyvena du žmonos dėdės ir dvi tetos — seni imigrantai. Reikia juos aplankyti ir galų gale padėkoti už atsiųstus Lietuvon dolerius, padėjusius žmonos motinai išauginti ir išmokyti penkis vaikus, kai mirė jos vyrras.

1950 m. vasarą, atėjo pirmosios išvykos diena. Paruoštas kelionei "biukas" stovi kieme. Atsargai įdėta keli galionai benzino, kelios kvortos alyvos ir geras tankiukas vandens. Nėra kelionės planelio, bet jo ir nereikia. Visi važiuoja tiesiai į pietus, važiuosime ir mes.

Važiuoti nepaprastai smagu, dargi nuosavu automobiliu į garsiąją Ameriką pas turtingus mūsų gimines Massachusetts valstijoje, Gardner mieste! Ir kaip jauku mišiniškoje mašinoje! Žmona patogia sėdi čia pat prie alkūnės, penkerių metų Mariukas vartosi ant pagalių ir antklodžių. Viskas čia gerai įtaisyta. Jei "biukas" sulūžtų kur pakelėje, tai be jokio rūpesčio galėsime gyventi automobilyje.

"Biukas" tačiau nelūžta — galingai traukia žvyruotą, raitytą keliu vis pirmyn ir pirmyn. Sustojame tiksliai apie pietus, nes reikia užkasti ir atvėsinti automobilį — perdaug garuoja.

Pavalgę lupame palaimintus Amerikos link. Jaučiamės atvažiuojant į grožio šalį. Pasiekiamė naktį Niagaros miestą ir sustojame ant augšto kalno, kurio apačioje matome putojantį prožektorių šviesoj Niagaros krioklį. Broleli, kas per vaizdai!

Įsitaissime "biuke" miegoti, kaip geroje lovoje. Deja, iš miego pabudino nustebsi policija. Iš karto policininkai manė kažką baisaus suradę, bet sužinoję kas, iš kur ir ko važiuoja, pasidarė labai malonūs, tik nakvoti neleido. Patarė kaip pervaziuoti sieną, susirasti kelią Niujorko link.

Viską suradom. Vai, kas per jausmas atsiradus nuo mažens girdėtoje pasakiškoje Ameriko-

je! Lekiamė lygiais, kaip stalas, keliais! Lekiamė visą dieną pilni laimės ir džiaugsmo, bet į pavakarę dalykai pradeda šluobti. Nustembame privažiavę augštus kalnus. Taisomi ar tiesiami nauji keliai. Darome apskūmą ir paklystame. Naujaitėlatis keliai, bet veda augštyr ir augštyr — apsisukti nėra kur. Kvepia asfaltas, šviečia šonuose degančios statinės, vėps iškasti dideli, gilūs grioviai.

Galų gale visai sutemus pasiekiamė kelio galą pačioje kalno viršūnėje. Netoli stovi labai senas pastatas, sulūžusi tvora, už jos pikta moteris, kuri rėkia sukti atgal! Šiaip taip apsisukame. Kai pažiūrime į priekį, apima baimė. Kažkur tolybėje juoduose debesyse leidžiasi raudona saulė. Jos geltonos šviesos sklinda į visas puses, išryškindamos debesies, kurie plaukia kaip kokie mūrai virš galvų taip žemai, kad, rodos, tuoj uždegės viską. Ten, kur reikia važiuoti, vien tik jūra tamsos, iš kurios vingiuodamos kyšo statinių švie-

Sunkus "biukas" kažkaip lyg pats pradeda slinkti žemyn. Iš pradžių stabdžiai kiek prilauko, bet juo toliau, juo silpniau. Galų gale atsilieidžia visai, ir mes atsiduriame tarp dangaus ir žemės. Atsimenu tik tiek, kad rankinio stabdžio taip ir nebeįtaisėme Norandoje — pritrūko reikiamo kabelio. Bet sakau pats sau: jei jau mirti, tai nėra ko skubėti. Pirmiausia, reikia būti šaltam, žiūrėti ar nėra kokios išeities. Antra — neišleisti vairą iš rankų. Nesvarbu, kad "biukas" jau lekia 90 mylių greičiu, kad daužo vieną po kitos statines, kad pasipylusi smaila dega kaip kokia liepsnos upė.

Trečia — reikia mėginti pereiti į pirmą bėgį, kad neapsiverstume ir nenuriedėtume į pakalnę. Sos. Abejojame ar galime važiuoti, bet moteris vis dar rėkia: "Get the hell out of here!" Ji nenori mūsų nė klausyti.

Taip darydami ir važiuojame žemyn. Kelių sankryžoje žmonės jau mato ir sustabdo judėjimą. Pralekiame kaip patrankos šūvis ir vis dar lekiamė gana toli. Pasiseka išsukti į jėvų lauką

Taip darydami ir važiuojame žemyn. Kelių sankryžoje žmonės jau mato ir sustabdo judėjimą. Pralekiame kaip patrankos šūvis ir vis dar lekiamė gana toli. Pasiseka išsukti į jėvų lauką

prie pat sekančios pakalnės. Apšpinta žmonės — labai malonūs amerikiečiai. Jie uždusę klausinėja ar viskas "okay"? Mes sveiki kaip ridikai ir neperdaug išsigandę. Kadangi yra nutrūkusį stabdžių žarnelė ir iškritęs pagrindinis cilindris, reikia laukti, nes tokių dalių seniai niekas nebegamina. Kol tai bus gauta kuriame dideliame mieste, sutinkame pernaktvoti pas ūkininką. Tokiu būdu vėluojamės pas gimines, kurie dabar mūsų laukia. . .

Kitą dieną vėl gaistame po kalnus, važiuodami vėžio greičiu, nervingdami amerikiečius, kurie naujais automobiliais nardė suktais kalnų keliais kaip strėlės. Ypač lėtai važiuojame į kilometrino ilgio pakalnę. Šliaužtė šliaužiame, nes lynoja. Pasiekus augščiausią toje srityje Trojos kalną, lietingi debesys uždengia kelią. Vos stumiamės pirmyn.

Tame Apalašų kalnyne dėdė Bronislavas Kuprevičius mus ir susirado. Trisdešimt metų ištaravusiam Gardner, Mass., miesto policijai jam tokie dalykai ne naujiena. Sakėsi patį Alkaponą susiradęs.

Mano dėdė — vyrras kaip liepa: baltai pražilę plaukai, veidas nudegęs saulėje. Čia pat jo sūnus ir mirtis, ką tik baigęs mokslo. Deja, viena teta jau mirusi. Kita jau antrą dieną sėdinti virtuvėje susirūpinusi, kas gi atsitiko su jos brangios seselės Elzės dukrole ir jos šeima?

Per dvi savaites turėjome išpasakoti apie Lietuvą visą, ką tik žinome, nekartą pagiedoti Tautos himną. Nelengva giedoti, matant kukčiojančius senus žmones.

Abu dėdės išvyko Amerikon dar prieš I D. karą — pabėgo nuo rusų mobilizacijos. Abu buvo stambūs dvarininkai, abu kartu įsimylėję mano žmonos motinos seseris, abu kartu vedę ir pasiekę Ameriką. Ilgai verkę, žiūrėdami į Lietuvos pusę, bet nebeturėję pinigų grįžti! Daug vargo, kol atstisojo tvirtiau. Neseniai mirė dėdės Antano Tobkevičiaus žmona. Teta Mania, kadaise po visą Ameriką garsėjusi savo grožiu, beturi didelės mėlynas akis. Storoka nebelanksti, vis galisi savųjų: "Ko tie šetonai ruskiai atsigrūd Lietuvoje? Kuris biesas juos atnešė?"

Pagaliau ateina diena atsivieškinti. Vėl ašaros. Kodėl, girdi, turite grįžti į Kanados kasyklas, o ne į Kauną ar Vilnių, kur visi taip laimingai gyvenote? Dėdė Antanas užkabina žmonai ant kaklo auksinį rėtelį su gražiai įgraviruotu senovišku laikrodžiu, dar vis gerai tebeįnauči. Tai tetos Uršulės palikimas.

Dėdė Bronislavas rusčiai žvilgtelėi mane, tarytum būčiau nuovadoję. Pasiveda į šalį ir patylomis reikalauja, kad duotų tvirtą žodį, jog savo gyvenime niekad daugiau po Amerikos kalnus nebėvažinėsiu tokiu "grabu", koku atvažiuov šį kartą. Sunku duoti žodį, atsimenant kasyklų uždarbį, bet žvilgtelėjęs ir nežymiai rankon išpraustą čekį tą žodį jam mielu noru daviau. Laimingai sugrįžome namo.

Du kankiniai

Atsiminimai iš Gulago salyno

PETRAS SKUKAITIS — rokiškietis ir ANTANAS JUSKEVIČIUS — kaunietis iš Vilijampolės žuvo Gulago salyne 1950 m. rugsėjo mėn. kankinių mirtimi. Tai atsitiko Jakutijos ATSR Magadano srityje, Elgėno katorgos stovykloje. Su Petru Skukačiu susipažinau 1949 m. rugpjūčio mėn. Vilniaus stotyje, kalinių traukinio vagonė. Petras buvo giliai religingas, praktikuojantis katalikas ir taurus lietuvis. Jis buvo nuteistas 25 m. katorgos pagal 58 str. 11 punktą — tėvynės (TSRS) išdavimas. Su Antanu Juškevičium susipažinau Elgėno lageryje. Nepilnametis, labai graži brožių tamsiaplaukis jaunuolis, ryžtingas ir nepalaužiamas valios. Antanas irgi buvo nuteistas pagal tą patį straipsnį, kaip ir Petras — 25 metams. 1950 m. pavasarį (Kolimoje pavasaris prasideda birželio pabaigoje, o rugpjūčio 15 jau ruodu) mudu su Petru buvome OP — nusilpusių grupėje, nepajėgiančių dirbti sunkių šachtos darbų. Kaip šiandien prisimenu, mudu dalinomės duonos kėsniais. (Nukelta į 9-tą psl.)

KIDS, QUEEN'S PARK, TORONTO, ONTARIO M7A 1E9

ISKIRPKITE ŠĮ PRANESIMĄ, APVEŠTĄ BRUKNELINE LINIJA, PAZYMĖKITE LANGELYJE KURIOS KNYGELĖS NORITE, IRASYKITE SAVO ADRESĄ IR ISSIŠUKITE:

NAME ADDRESS

Kathy Norton, Member of Community and Social Services, William Davis, Premier

Skautų filisteris A. TAMOSIONAS skaito paskaitą apie Lietuvos žydus ir kitas tautines mažumas karo metais skautų studijų dienose Wasagoje

“Tautos Praeitis”

DLK Algirdo 600 metų mirties sukakčiai paminėti

P. LELIS

Lietuvių Istorijos Draugija Čikagoje nuo 1957 m. beveik kasmet išleidžia iki 200 puslapių apimties žurnalą vardu “Tautos Praeitis”, kuriame aprašomi tolimos ir netai tolimos praeties įvykiai ir pateikiama jų analizė.

Šio žurnalo redaktorius ir daugiausia jame rašantis yra žymus mūsų istorikas prof. dr. J. Jakštas, ant kurio pečių guli ne tik “TP” leidimas, bet ir pačios Lietuvių Istorijos Draugijos gyvybės palaikymas. Jis yra pastovus tos draugijos pirmininkas, o nuolatinė sekretorė ir reikalų vedėja yra istorikė Alicija Rūgūtė. LID iki šiol išleido “TP” keturis tomus — 14 knygų, iš kurių 3 knygos išleistos Romoje 1964-67 metais, o likusios — Čikagoje.

Čia aptariama IV tomo 2 (14) knyga, atspausdinta 1978 m. Jos pagrindinis tikslas, kaip minėta, DLK Algirdo laikotarpio ir jo 600 metų mirties sukakties paminėjimas. Dėlto šiame leidinyje yra daugiausia temų, liečiančių Algirdo laikotarpį. Jame rašo — dr. J. Jakštas: Algirdas ir DLK-jos pirmas susidūrimas su Maskva; dr. V. Gidžiūnas: Algirdo ryšiai su Rytų ir Vakarų Bazonijomis; J. e r z y Ochmanski (lenkų istorikas, vedęs lietuvių); Didysis Lietuvos kunigaikštis Algirdas lenkų istoriografijoje.

Kitom lietuvių istorijos temom rašo — dr. J. Jakštas: Gudų tautos etnogenezė, panaudota bendrai Lietuvos-Gudijos valstybei kildinti; Jan Zaprudnik (gudų istorikas): Gudų etnogenezės baltiškas substratas ir Lietuvos-Rusijos Didž. Kunigaikštijos susidarymas; dr. V. Gidžiūnas: Albertas Viliukas-Kojalavičius — Lietuvos istorikas 1606-1677 m.; dr. J. Balys: Lietuvių liaudies tikėjimai ir papročiai; dr. J. Jakštas: 16-17 amžių autoriai apie Lietuvos valstiečius; Voldemaras — mokslininkas ir politikas savuoje raštuose; V. Gidžiūnas: Pranciškonai observantai Lietuvos kultūros istorijoje; dr. B. Povilaitis: Lietuvos Žemės ūkio Akademijos kūrimosi laikotarpis (50-mečio proga).

Dr. B. Povilaitis 40 puslapių rašinyje aprašo ne tik Akademijos kūrimąsi bet ir jos gyvymą iki 1944 m., pavaizduodamas mokslinius jos įrengimus, profesūrą ir studentų organizacijas puikiomis iliustracijomis, kurių idėja 28.

Knygos gale pagerbti mirusieji LID nariai (priedotos jų fotografijos): dr. Jonas Puzinas, Jurgis Pėteraitis, Kazimieras Kasakaitis, kun. dr. Antanas Juska, Genrikas Songinas, Vladas Skirmuntas.

Iš čia paminėto žurnalo turinio galima susidaryti vaizdą apie aptariamų temų apimtį ir jų šakotumą. Lietuvos istorijos mėgėjams gal bus įdomesni pirmųjų trijų autorių rašiniai, nes jie nušviečia DLK Algirdo laikotarpį, kuriame prasidėjo krikščionybės plitimas Lietuvoje. Daugelis mūsų manėme, kad tik Jogailai tapus Lenkijos karalium prasidėjo krikščionybės plitimas Lietuvoje, bet, kaip dr. V. Gidžiūno tyrinėjimai rodo, jau Algirdo laikais ordinas, pranciškonai ir kiti svetimšaliai katalikų tikėjimą buvo gerokai išplatinę, ir Vilniuje jau buvo kelios katalikų šventovės.

Pats kunigaikštis Algirdas nebuvo priėmęs nei stačiatikių nei katalikų tikėjimo, nes, norėdamas išlaikyti valstybės vieningumą, stengėsi rodyti neutralumą tarp Rytų ir Vakarų. Jis mirė ir buvo sudegintas kaip stahmeldys. Abi jo žmonos buvo rusės, kurioms jis nekludė išpažinti savo tikėjimą. Pirmosios

Žmogaus kelias mūsų laikų literatūroje

Vacys Kavaliūnas

Dangus mano tėvas,
bet Žemė — motina manoji.
PUTINAS

Žmogus, prancūzų rašytojo ir filosofo moralisto Montaigne'io žodžiais, yra įvairus, banguojantis. Ir eina, banguoja jis per pasaulį, kartais stabtelėdamas laiko ir erdvės kryžkelėse, kuriose ryškiau atsiskleidžia susimastę, susirūpinę ir išsigandę jo vėdo siluetas.

Žmogus yra pagrindinis istorijos vyksmo personažas, ypač jei pasauliui, kaip tai teigia Spengleris savo veikalė “Untergang des Abendlandes” (Vakarų saulėlydis), suprasime kaip istoriją. Jis yra ir pagrindinė šių dienų filosofijos — egzistencializmo — problema, o taip pat ir pati svarbiausioji literatūros kūrinio figūra. Ogi literatūra, sutinkant su Garaudu, ir yra žmogaus buvimo forma pasaulyje, siūbuojančiame laiko sūkuriuose, kylančiame į giedras šviesos augštas ir grįžtančiame į tamsos bedugnes.

Tačiau kad ir kaip jis, nešamas išorinio pasaulio sūkuriu, siūbuotų ir keistųjų gyvenimo kelio vingiuose bei jo kryžkelėse, pagrindinė jo vieno ar kito dvasinio bruožo atsiskleidimo priežastis yra jo prigimtis. Nuo jos priklauso ir jo situacija pasaulyje, ir jo likimas pačia giliaja prasme. O ją sudaro tai, kad, Maritaino teigimu, žmogaus dvasia substancijai sujungta su kūnu ir angažuota medžiaginiam pasauliui.

Tai iš esmės nelaiminga ir giliai dramatiška dalis — žmogaus sielose sustingta du priešingos prigimties pradai, kurie tarytum dvi faustiškos sielos vienoje krūtinėje (Zwei Seelen wohnen, ach! in meiner Brust) veržiasi vienas nuo kito atspalaiduoti. O ir kelias, kuriuo žmogus eina, vingiuoja ne idiliškais rojais sodais, o tarp žemės ir dangaus, kur jis, Krėvės “Dangaus ir žemės sūnų” prologo žodžiais, turis galutinai apsispręsti, kuriuo keliu — šviesos ar tamsos — pasukti.

Šie šviesos ir tamsos momentai ypač ryškūs dvidešimtojo amžiaus literatūroje, paženklinato egzistencialinio rūpesčio, baimės ir nerimo ženklą. Jie ryškiausiai matomi tenai, kur žmogus yra nustojęs kontakto su Dievu, atsidūręs metafizinėje vienatvėje ir keliaujas beprasmiu gyvenimo keliu amžinos nebūties angos link. Bent iš dalies reikėtų sutikti su Ch. Glicksbergo knygos “The Tragic Vision in Twentieth-Century Literature”, kad tenai, kur yra Dievas, nėra tragedijos: “Where is God, tragedy is not”.

Tačiau anaipol negalima teigti, kad tenai, kur yra Dievas, jau nebėra nė dramatos. Krikščioniškoji žmogaus samprata iš esmės yra dramatiška — jo žemės kelio žingsniai čia nesustojia, o nuaidi į anapus, kur niekas nežino — nebent šventieji — galutinio savo likimo. Tad visi — tikintieji ir netikintieji — prie šio gyvenimo kelio pabaigos artėja su giliu rūpesčiu. Tačiau jau dvasinė laikysena nevienoda: vieni, kiek pakeičiant R.M. Albers “Bilan litteraire du xx-e siecle” (Dvidešimtojo amžiaus literatūros balansas), artėja prie amžinybės, kiti gi — prie amžinos nebūties.

Pirmųjų kelias, kad ir kaip dramatiškai jis vingiuotų tarp augštas ir bedugnių, yra paženklinatas vidinės šviesos momentais, kurie jį sujungia su transcendentiniais plotais. Tad jis, šv. Augustino žodžiais, ir yra žmogaus dvasios kelias į Dievą: “Itinerarium mentis ad Deum”.

Siuo keliu, savo dvasia artėdamas į Dievą ir dažnai jį suktikdamas šios žemės takų vingiuose, eina ir mūsų dienų literatūros žmogus, prie kurio čia kiek ir stabtelėsimė, tepaliesdami lietuvių ir prancūzų rašytojų bei poetus. Stabtelėsimė kiek ilgiau prie poezijos, kuri yra autentiškas kūrėjo sielos aidas ir kuri, Reverdy žodžiais, gimsta iš intymaus jo dvasios susitikimo su savo likimu. Pažymėtina tačiau, kad ne kiekvienas lyrinis personažas yra ir autoriaus alter ego, o jo žodžiai — autentiškas ir intymus jo sielos virpėjimų aidas. Betgi tai nėra esminis, o tik individualus atskiros poeto estetikos bruožas.

Tačiau čia šį kartą nemanome sustoti prie žmogaus, kuris, nerasdamas gilesnės gyvenimo

prasmės, išsigandusiu ir tragiškom vagon išraižytu veidu slenka absurdiškai dundandčiu keliu nebūties angos link. Ir svarbiausia todėl, kad tai per daug išplėstų laikrastinio straipsnio ribas: neišvengiamai reiktų išieiti toli už lietuvių literatūros plotų, tragiškojo žmogaus kelią siejant su filosofija — ateistiniu egzistencializmu, kuriuo jis yra paženklinatas.

Pažymėtina, kiek toliau išeinant už XX amžiaus literatūros ribų, kad žmogaus minties bei dvasios kelias į Dievą atsiskleidžia ir Donelelaidžio “Metų” žmogaus žingsnių aiduose. Jo žmogus yra ne tik organiška išorinio pasaulio dalis. Jis čia, natūralioje ir baudžiauninko minčiai bei dvasiai artimoje aplinkoje, pajuntant šieną, pajunta ir likiminius — egzistencializmo — savo gyvenimo momentus: gyvenimo efemeriskumą ir mirtį. Ir tai atsiskleidžia vaizdžiais, gamtos gyvenimui artimais žodžiais jautrus bei poetiškos sielos Lauras: žmogaus gyvenimas “žydinčioms ir krintančioms prilygsta žolelėms”. O ir jo mintys, kad ir skubant kasdien ir baudžiavą, kyla į augštas — pas “tėtutį, kurio mislys nei bedugnai mums pasirodė”.

Donelelaidžio žmogaus harmonija ar disharmonija su išoriniu pasauliu, kuriame jis susitinka ir su savo Kūrėju, remiasi, bent iš dalies, ir jo morale: jis turis mokytis iš gamtos, ypač iš paukščių. Prisimintinas čia “Pavasario linksmybių” epizodas, kur apsirijusio pono “balsas nei skėstančio, sušuko nešvankiai” ir suardė gamtos harmoniją. Tai tarp kitko primena prancūzų rašytojo Jean Giraudoux žodžius ir pasaulio viziją, apie kurią kalba jau kitur cituotas Albers savo knygoje “Esthetique et morale chez Jean Giraudoux” (Estetika ir moralė J. Giraudoux kūryboje): augalai ir gyvuliai yra harmonijoje su visatos siela — “avec l'ame universelle”, ir tik žmogus nuo jos yra atitrūkęs.

Su Dievu šios žemės keliuose, tik kur kas ryškiau negu Donelelaidžio žmogus, susitinka ir Satrijos Raganos “Sename dvare” Mamatė — viena pačių gražiausių moters personažų mūsų literatūroje.

Pagrindinis Mamatės sielos bruožas — nuolatinis ilgesys grožio, kurį ji girdi išorinės tikrovės daiktuose ir kuris ataidi iš anapus. Jai gėlės “savo kalba pasakoja apie tokias grožybes, kurių niekadoms nėra mačiusios žmonių akys”. Tai metafizinio pobūdžio ilgesys, siekias prasižversti pro išorinio pasaulio daiktų ribas ir susiliesti su begalybe. O kelias į metafizinio pasaulio plotus — grožis: “Grožis — tai begalybės atspindys. Tai nujautimas Dievo... Tikrovė — ne čia”.

Satrijos Raganos žmogaus kelio vizija metafizinio pasaulio pajutimo realumu primena prancūzų poetą ir dramaturgą Paul Claudelį ir jo kūrybinį pasaulį. Ir Claudelis beveik fiziškai jautė antgamtinę pasaulį, o jo dramose “L'Annonce faite a Marie” (Pranešimas Marijai) personažas Craonas — giliai visos kūrinių harmoniją su Dievu: “Kokioje gilioje paslaptėje yra visa kūrinių su Dievu”.

Gyvas dvasinis kontaktas su antgamtinio pasauliu ir žmogaus kelias į Dievą — ryškus Claudelio gyvenimo, o taip pat jo dramų ir lyrikos personažų žemės takų bruožas. Ir prie to pasaulio, kuris žmogų pasitinka šio kelio pabaigoje, Claudelis artėjo ramiai, be jokios baimės. Net ir būdamas anapus kelio angose, jis prašė savo šeimos narius palikti jį, nes jis nebijo: “Qu'on me laisse tranquille! Je n'ai pas peur!”

Iš pasaulio, žmogaus ir Dievo santykių harmonijos išpaiklia ir idėjiniai Claudelio kūrybos pradai. Jo pasaulio vizijoje atsiskleidžia žmogaus gyvenimo prasmė ir jo likimas, nuvertiktas dieviškąja šviesa. O į tą šviesą jo žmogui padeda eiti net ir nuodėmės — etiam peccata.

Nuodėmės ženklų yra paženklinatas Fr. Mauriac'o romanų žmogaus kelias, vertikaliniams bangomis siūbuojas tarp žemės ir dangaus. Tačiau Mauriac'o žmogus net nusidėjęs, nors ir atsiduria gilioje bei kankinan-

čios metafizinės vienatvės plotuose, nenustojia kontakto su Dievu, pagaliau pakyla iš tamsių nuodėmės duobių ir pasuka šviesos kryptimi, kur atranda vidinę ramybę.

Tokie žmogaus kelio vingiai — tarp tamsos ir šviesos — atsiskleidžia daugelio Fr. Mauriac'o romanų personažų gyvenime: “Gyvačių lizdo” herojus advokatas Louis, kurio vidinį pasaulį charakterizuoja jau pati romano antraštė ir kurio turinį sudaro pavydas bei neapykanta, pagaliau atsiverčia ir pajunta, nors ir “begaliniam tolyje, nepažįstamą gėrio pasaulį”. Panašus gyvenimo kelias ir “Juodųjų angelų” herojaus Gabrielio Gradere'o. Ir jis, nieko gražaus savo gyvenime nepadares, pagaliau atlieka išpažintį, atranda dvasinę ramybę ir pajunta, kad jis jau nebesas “tas pats”.

Tik Teresės Desqueyroux, tokios pat Mauriac'o romano antraštės herojės, kelias kitoks. Ji nuodija savo vyrą, giliai kenčia, tačiau nepajėgia gailėtis. Tamsi jos gyvenimo naktis nesibaigia ir kitame Mauriac'o romane “Nakties pabaiga”, nors pats autorius su meile ir nuosirdumu ją ragina: “Norėčiau, Terese, kad skausmas sugrąžintų tavę Dievui!”.

Vienatvė, kaip viena iš pagrindinių žmogaus gyvenimo kelio gairių, vėdančių į Dievą, yra ryški ir O. V. Milašiaus kūryboje. Tačiau jį “Septynių vienatvių” (Les sept solitudes) autoriaus sampratoje yra skirtinga. Ji yra ne kančia, o gilus vidinis susitelkimas bei palaima, kurios žmogus ilgisi ir su kuria tarsi su šviesiu tolimo pasaulio aidu susilieja savo siela.

Toks Milašiaus interpretacijoje yra biblinis personažas Mefibosetas. Agentabentas iš dykumų, pagyvenęs karaliaus Dovydo rūmuose ir atskleidęs jo nusikaltimą, Mefibosetas pasiūlytas vienatvės ir ryžtasi vėl grįžti į palaimos plotus — į nuoselų Lodebarą, kur ir kelio akmenyje jis jaučia Dievo artumą, kur niekas negali priylgti vienatvės tylai: “Mais rien ne vaut le silence de la solitude”.

Kalbant apie žmogaus kelią į Dievą Milašiaus kūryboje, kuri yra intymus ir paties poeto būties gelmių aidėjimas, pažymėtini ir kiti labai svarbūs to kelio momentai: kančia ir meilė, o taip pat ir ilgesys. Ilgesys gimtojo krašto, ilgesys tolimu, tačiau visada tebegyvu poeto sieloje vaikystės dienų, ilgesys, pereinąs metafizinę plotmę ir virstąs nenutylančiu troškimu rasti Dievą bei jo ramybėje išsėtis, yra nenutrūkstanti jo gyvenimo kelio, jo kūrybos grandinė. Kiek pakeičiant E. Jaloux žodžius, visas Milašiaus gyvenimas slenka tarp praeties nostalgijos ir dieviškos palaimos troškimo.

(Bus daugiau)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KRAZISKIŲ SAMBŪRIS ČIKAGOJE Vilniaus universiteto 400 metų sukakties proga prisiiminė 1614 m. Kraziuose jėzuitų įsteigta kolegija, kuri tada buvo vienintelė augštesnioji mokykla Zemaitijoje. Vėliau Krazių vardas ėmė blėsti, kol juos vėl išgarsino 1893 m. įvykusios skerdynės. 1919 m. Kraziuose buvo įsteigta “Saulės” progimnazija, vėliau perimta “Ziburio” draugijos ir paversta gimnazija, išleidusia keletą abiturientų laidų. Be jokių rimtų motyvų ji buvo uždaryta 1935 m. Per II D. karą Krazių miestelis buvo beveik visiškai sunaikintas — liko tik skerdynės išgarsėjusi šventovė. Dabar Krazių yra vieno kolchozo centras su naujai pastatyta vidurine mokykla. Buvusieji Krazių gimnazijos auklėtiniai nori išleisti Krazių monografiją, pagerbdami garbingą šios vietovės praeitį. Redakcinę komisiją sudarė: Pranas Razminas, Apolinaras Bagdonas ir Jonas Zadeikis. Medžiagą monografijai prašoma siųsti jos red. Pr. Razminui, 6432 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA., finansinę paramą — J. Zadeikiui, 6522 So. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

“ATZALOS” TEATRAS rugsėjo 2 d. Sidnėjaus lietuvių klube suvaidino čikagiečio Anatolijaus Kairio komediją “Sibabinė diena”, pagal kurią kalfornietis kompoz. Bronius Budriūnas yra sukūręs to paties pavadinimo operetę. Premjerinį spektaklį paruošė rež. Julius Dambrauskas, su A. Dudačio talka pasirūpinęs ir dekoracijomis. Gražių vilčių ateičiai šiame spektaklyje teikia jaunieji “Atzalos” aktorai G. Vilūnaitė ir R. Skeivys, pasirodę epizoduose vaidmenys. Sunkesnieji vaidmenys teko “Atzalos” veteranams — S. Skoruliui, D. Karpavičiui, O. Maksyvičiui, P. Rūtenai, J. Maksyvičiui, K. Bitinienėi. Tikimasi, kad “Atzalos” teatras su A. Kairio “Sibabinė diena” aplankys ir kitas Australijos lietuvių kolonijas.

VELIONIS DAIL. POVOLO KAUPO MONOGRAFIJA spaudai paruošė dail. Bronius Murinas. Ji turės 72 paveikslų nuotraukas, tekstą lietuvių, anglų ir vokiečių kalbomis. Monografiją bus atiduota M. Morkūno spaustuvei Čikagoje. Lapkričio 16 d. M. K. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, bus atidaryta pomirtinė dail. P. Kaupo darbų paroda, kurios ruošia rūpinasi specialus komitetas: dail. A. Marčiulionis, dail. B. Murinas, V. Kasiūnas, B. Silūnas, inž. V. Mažeika, D. Barauskienė ir D. Augienė. Parodoje bus platinama naujoji dail. P. Kaupo monografija.

LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJOS Čikagoje paskelbė Lietuvos istorijos monografijos konkursą, kuriam \$1000 premiją parūpino čikagietis kun. dr. Juozas Prunskis. Monografijos apimtis — 120-150 psl. Ji turi būti parašyta taisyklinga lietuvių kalba, remiantis istoriniais šaltiniais bei literatūra. Temą iš bet kurio laikotarpio pasirinkta patys autoriai. Konkursiniai rankraščiai pasirašomi slapvardžiais, atskirame užklijuotame vokelyje pridėdant konkurso dalyvio vardą, pavardę, adresą ir telefono numerį. Monografijų bus laukiami iki 1980 m. sausio 31 d. Jos siunčiamos šiuo adresu: Lietuvių Istorijos Draugija, 6547 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

LIETUVIŲ TAUTINIS SAJUNGO Filadelfijos skyrius spalio 20 d. šiame mieste surengs dail. Česlovo Janušo tapybos darbų parodą.

VII-JI BALTIEŠKIŲ STUDIJŲ KONFERENCIJA įvyks 1980 m. birželio 5-8 d.d. Georgetown universitete, JAV sostinėje Vašingtone. Šią tarptautinę konferenciją rengia Georgetown universitetas ir Baltieškių Studijų Pooselejoimo Draugija. Atskiroms konferencijoms sekcijoms vadovaus: bibliografijos — Ritvars Bregžis iš Toronto universiteto, švietimo — Sigita Ramanauskas iš Connecticut universiteto, istorijos — Peter Rebane iš Pensilvanijos universiteto, kalbotyros — Ziny S. Bond iš Ohio universiteto, folkloro — Felix Oinas iš Indianos universiteto, literatūros — Birutė Cipliauskaitė iš Wisconsin universiteto, psichologijos — Antanas Sužiedėlis iš Maryland universiteto, socialinių ir politinių mokslų — Rein Taagepär iš Kalifornijos universiteto. Konferencijon taipgi bus įjungtos kelios specialios temos su jų vadovais: “Hitlerio-Stalino režimas 1940-53 m.” — Vytautas S. Vardys iš Oklahomos universiteto, “Akademinių organizacijų vaidmuo Baltijos šalių vystyme” — Gundar J. King iš Pacifico liuterono universiteto, “Religinė vadovybė Baltijos šalyse” — William C. Fletcher iš Kansas universiteto, “Specialios studijos gilinantių diplomantų problemos” — Juris Dreifelds iš Brock universiteto. Laukiama ir kitu temų, kurios liečia betkuriuos Lietuvos, Latvijos, Lietuvos reikalus arba aplamai Baltijos sritį, įskaitant Suomiją, Skandinaviją, Vokietiją, Lenkiją ir Rusiją. Numatoma pranešimų temas prašoma nedelsiant pateikti programos vadovui: Dr. J. Silenickis, Department of Modern Languages and Literature, Carnegie-Melon University, Pittsburgh, PA 15213, USA. Informacijai teikia: Dr. T. Parming, Department of Sociology, University of Maryland, College Park, MD 20742, USA.

GASTROLEMIS PASIKEITĘ Panevėžio ir Klaipėdos dramos teatral. Klaipėdiečiai savo išvyką Panevėžin pradėjo K. Sajos tragikomedija “Liepsnojanti kriaušė”, jie taipgi buvo atvežę E. O'Neillo pjesę “Anna Christie”, E. Albee “Kas bijo Viržinijos Vulf?”, vaikams skirtą operetę “Mažylis ir Karšlonas, kuris gyvena ant stogo” pagal švedės A. Lindgren tekstą. Panevėžiečiai Klaipėdoje suvaidino A. Strindbergo “Mirties šoki”, A. Kazanevo “Seną namą”, F. Hochvelderio “Nekaltąjį”, B. Sruogos “Pavasario giesmę”.

ROMANTISKŲ PEIZAŽŲ PARODA Vilniaus dailės salone surengė dail. Lilijana Tumaitė, prieš keletą metų baigusi Vilniaus dailės institutą vakarinį Kauno fakultetą teiktininkės specialybe. Ji betgi plačiai reikiiasi tapyboje, surengdama jau antrą asmeninę savo darbų parodą. Originalios kompozicijos, harmoningo spalvų derinio L. Tumaitė kiekvieno nedidelio formato paveikslu cikluose — “Nida”, “Paneriai”, “Zilvųjų kaimas”. Teigiama, kad tie jos paveikslai yra maža poemėlė gamtai. Kiekvienam metų laikui L. Tumaitė naudoja skirtingas išraiškos priemones. Jos rudo — žvelnus, auksinis, vasara — sodriai žalia, žiema — prišlopintų baltų ir grietokai pilkų tony derinys.

SAJUNGINIS KINO MEISTRŲ SEMINARAS “Šiuolaikinės režisūros problemas” įvyko Palangoje, dalyvaujant filmų kūrėjams bei kino kritikams iš Maskvos ir Leningardo. “Naglo” kino teatre buvo rodomi “Mosfilmo”, “Lenfilmo” studijų, taip pat estų ir gruzinų filmai, svarstoma jų kokybė, diskutuojami režisūros klausimai. Lietuvos kino studija šiai analizei pateikė rež. M. Giedrio “Nesėdžių rugių žėdėjimą”, rež. A. Aramino “Pasigailėk mūsų” ir rež. A. Grikevičiaus Maskvos televizijai sukurta filmą “Veidas taisyklėje”, kurio scenarijų panaudotos anglų rašytojo G. Chesterton novelės.

TARPTAUTINIS VAIKO METU PROGA Lietuvos televizija suorganizavo vaikų piešinių konkursą “Mano pasaulis”, kuriame buvo gauta apie 4000 darbų, atliktų akvarele, guašu ir spalvotais pieštukais. Vertintojai atrinko daugiau kaip 100 geriausių kūrinių kinojamai parodai, atidaryta Panevėžio parodų rūmuose. Iš čia ji bus pavežta į kitus Lietuvos miestus, rajonų centrus bei kurortus. “Vagos” leidykla išleis 60 konkursinių darbų albumą.

KAUNIETIS DAIL. VYTAUTAS KRASAUSKAS savo pastelės darbų parodą surengė Palangos parodų paviljone. Vyravo šiurkštus kurti peizažai pajūrio motyvais. V. Krasausko kūriniams yra būdingos kontrastinės spalvos, dramatiška nuotaika, simbolinė prasmė aplinkos daiktams. Dėlto nevisuotai peizažuose galima atpažinti konkrečias vietas. M. K. Čiurlionio itaka jaudama V. Krasausko peizaže “Rytas Šventosios misko”. Spalvų ir kompozicijos darina išsiskiria “Palangos tiltas”, “Pavasarinis peizažas”, “Liudėsas”.

VILNIAUS FILMHARMONIJĄ naująjį simfoninės muzikos sezoną pradėjo rugsėjo 11 d. Kaune ir tą patį koncertą sekantį dieną pakartoj Vilniuje. Šiuose koncertuose dalyvavo simfoninis filharmonijos orkestras su dirigentu J. Domarku bei žymiuoju pianistu L. Bermanu. Programon buvo įtrauktas J. Brahmsas “Pirmasis fortepioninis koncertas” ir S. Prokofjevo “Penktoji simfonija”. Šio sezono koncertuose pasirodys sovietų pianistai — R. Kereris, A. Slabodanikas, M. Voskresenskis, M. Pletniovas, smuikininkai T. Grindenko, dirigantai M. Bonaventura iš JAV, H. Fersteris iš R. Vokietijos ir M. Simianskis iš Lenkijos. Simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras, diriguojamas J. Domarko, spalio pabaigoje pirmą kartą atliks čekų kompoz. B. Martinu “Ketvirtąją simfoniją”. Viena simfoninė programa lapkričio pabaigoje bus skirta prancūzų muzikai. Šiame koncerte Vilniaus orkestrui diriguos prancūzas K. Žibo, solistu bus prancūzų pianistas P. Eimaras. Specialiu E. Balsio kūrinių koncertu gruodžio mėnesį bus paminėta šio kompozitoriaus 60 metų amžiaus sukaktis. Be J. Domarko diriguojamo simfoninio orkestro, koncerte dalyvaus Vilniaus berniukų choras “Ažuoliukas”, smuikininkas R. Katilius ir pianistė L. Lobkova. Sešių koncertų ciklą surengs S. Sondeckio vadovaujamas kamerinis Lietuvos orkestras, dalyvaujant smuikininkui V. Spivakovui, altistui J. Bašmetui, rygtiečių N. Novik ir R. Charadzaniano fortepioniniam duetui, smuikininkams J. Dvarionui, R. Katiliui, pianistei A. Dvarionaitėi. Koncertams Vilniuje yra pakviesti: madrigalinis choras iš Stuttgarto, V. Vokietijos, simfoninis Liudvigsburgo festivalio orkestras ir Rostocko nonetas iš R. Vokietijos, kamerinis vengrų orkestras “Camerata Hungarica”, kamerinis Gasparo de Salo orkestras iš Italijos, prancūzų kvartetas “Vla Nova”, styginis Purcellio kvartetas iš Kanados, fortepioninis Kromelinko duetas iš Belgijos, Tortelje trio iš Prancūzijos, j. filharmonijos koncertus yra įtraukti dviejų Vilniaus operos solistų rečitalai — mezzo-soprano N. Ambrazaitytė ir baritonas E. Kaniavos.

V. Kat.

“Merkelis Giedraitis” — nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabius laikus, gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos: Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, MI. 48064. Kaina: \$7.00 minkštais viršeliais, \$11.00 — kietais.

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

HIGH PARK BLVD., atskiras 16 kambarių namas, naujas šildymas, 5 prausyklos. Reikalingas taisymo. Greit užimtinas.

PRINCE EDWARD DR.-BERRY RD., jaukus atskiras 6 kambarių vienaauštis. Pilnai užbaigtas rūšys. Garažas su privačiu įvažiavimu. Prašoma kaina \$89,900.

BABY POINT, atskiras 7 kambarių, kvadratinio plano namas. Dvi prausyklos. Natūralus medis. Užbaigtas kambarys rūšyje. Garažas su šoniniu įvažiavimu.

SOUTH KINGSWAY, didžiulis, vos keleto metų senumo 6 kambarių vienaauštis (backsplit); pilnai užbaigtas rūšys, 3 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu.

HIGH PARK-BLOOR, originalus 6 butų, atskiras, mūrinis pastatas (sixplex); maždaug 20 metų senumo, 3-jų ir 2-jų miegamųjų; garažas su privačiu įvažiavimu, vieta 6 automobiliams; gauna apie \$26.700 metinių pajamų; vandeniu-alyva šildomas.

JANE-BLOOR, 17 kambarių, atskiras, originalus tributas, vandeniu-alyva šildomas, vos kelių metų senumo.

SWANSEA-SOUTH KINGSWAY, atskiras 7 kambarių namas, 3 prausyklos, 4 kambariai pirmame aukšte; užbaigtas rūšys; maždaug 6 metų senumo; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — \$89.500.

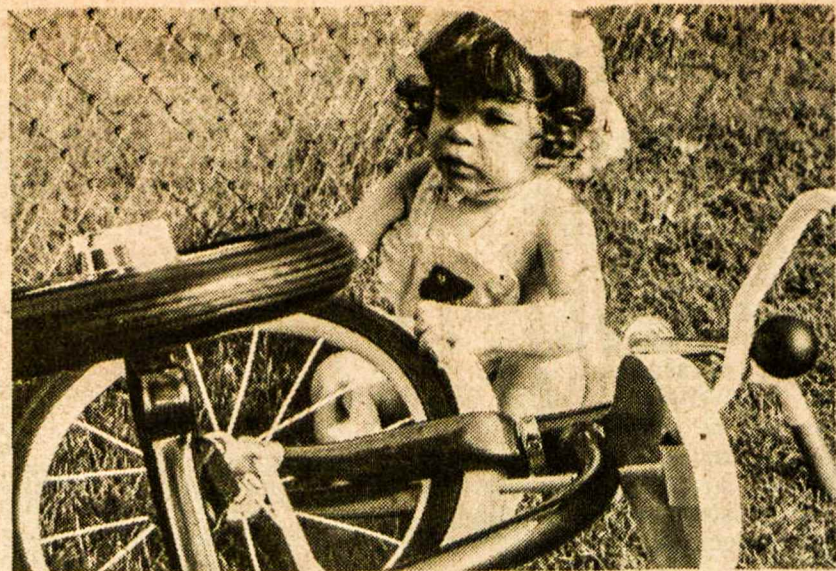
Skubiai reikalingi namai pardavimui.

Nemokamas įkainojimas.

18 įstaigų jūsų potarnavimui Toronte ir Ontario provincijoje.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST

tel. 763-5555 namų 239-5923

Pirmoji eismo nelaimė — ar sulauks praėivių pagalbos? Nuotr. St. Dabkaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Pastarasis yra buvęs kreditistų vadų R. Caouette ir A. Fortin asistentu. Į federacinį parlamentą pirmą kartą buvo išrinktas papildomose rinkimuose pernai rudenį vieton mirusio A. Fortino. Jis taipgi laimėjo ir paskutiniuosius rinkimus š. m. gegužės 22 d. Perėjimą pas konservatorius R. Janelle motyvuoją savo noru padėti Kvebekui ir Kanadai. Išsijungimas iš kreditistų tai partijai paliko tik 5 atstovus, įskaitant jų vadą F. Roy, o konservatorių skaičių parlamente padidino iki 136. Dvi vietos parlamente šiuo metu tebėra neužpildytos. Dėlto spauda yra pilnų gandų, kad premjeras J. Clarkas su tų dviejų atstovų papildomais rinkimais ir kitų partijų parlamentarų prisiviliojimu tikisi gauti daugumą sekančio pusmečio laikotarpyje. Kvebeke parlamentas buvo išrinkti tik du konservatoriai — R. LaSalle ir H. Graftey, dabar jau įjungti į ministrų kabinetą. Jin taipgi yra pakviesti du Kvebeko senatoriai — J. Flynn ir M. Asselin. Kalbama, kad apie perėjimą pas konservatorius galvoja ir kaikuire liberalų parlamentariai. Kvebeko mieste premjeras J. Clarkas teigė, kad tokiam žingsniui dursys yra paliekamos atviros. Grįžęs Otavon, betgi įsakė iš Kvebeko kilusiems savo ministrų vengti naujų "rekrūtų" įieškojimo kitose partijose.

Kanados opozicijos vadas federaciniame parlamente P. E. Trudeau lankėsi Tibete ir komunistinėje Kinijoje, kur beveik tuo pačiu metu viešėjo ir kiti du valdžią praradę asmenys — buvęs JAV prez. R. Niksonas ir buvęs Britanijos premjeras E. Heathas. P. E. Trudeau buvo priimtas vicepremjero D. Ksiaopingo, kuris net tris kartus buvo patekęs kompartijos vadų nemalonėn, bet dabar vėl yra įsitvirtinęs valdžioje. Jis patarė P. E. Trudeau neprarasti optimizmo ir tikėtis naujo liberalų partijos proveržio.

Montrealyje užsidarė anglų kalba leistas dienraštis "The Montreal Star", savo gyvavimą pradėjęs prieš 110 metų. Jo tradedija primena prieš keletą metų Toronto tokio likimo susilaukusį dienraštį "The Telegram". Abu dienraščius parklūpė unijos suorganizuotas tarnautojų bei darbininkų streikas. "The Montreal Star" streikas truko net 8 mėnesius, sustiprindamas kitą dienraštį anglų kalba "The Gazette". Pastarasis patenkino unijos reikalavimus, kuriuos vėliau buvo priversti pasirašyti ir "The Montreal Star" leidėjai. Užsidaryti šį dienraštį privertė net \$17,4 milijono patirti nuostoliai, skaitytųjų skaičiaus sumažėjimas, pirmon vieton išskėlęs "The Gazette" dienraštį. Galimas dalykas, kad pastarojo leidėjai, perėmę užsidarusio dienraščio spaustuvię bei pastatus, pradės leisti ir popietinį dienraštį.

Kvebeko premjeras R. Levesque pertvarkė savo ministrų kabinetą, pagrindines ministerijas palikdamas tų pačių politikų rankose. Buvo atleistas tik ryšių min. L. O'Neillas, o pramonės ir prekybos min. R. Tremblay pats atstatastydino, nusivylęs ekonomine premjero R. Levesque politika. Jis taip pat pasitraukė iš Kvebeko partijos ir provinciniame parlamente žada būti nepriklausomu nariu. Kun. L. O'Neillas, pasilikęs Kvebeko partijoje, žada kovoti už R. Levesque nepriklausomybės siekiantį referendumą.

Ontario teisingumo min. R. McMurtry pranešė, kad šioje provincijoje nuo š. m. gruodžio 31 d. kriminalinės bylos galės būti svarstomos ir prancūzų kalba netgi su prancūziškai kalbančiais prisiekusiųjų tarybos nariais. Tai buvo padaryta, pasiūdojant kriminalinio kodekso pertvarkymu Otavoje. Iš 402 Ontario provincijos teisėjų prancūzų kalba moka 28, o apeliaciniuose teismuose iš 16 teisėjų — tik vienas. Dėl šios priežasties tokias bylas gali tekti perkelti į tas Ontario vietoves, kur yra daugiau prancūzų kilmės kanadiečių. Ontario provincija yra antroji visoje Kanadoje, bylas leidžianti vesti prancūzų kalba. Pirmoji — N. Brunswickas. Kvebeke pagrindinė yra prancūzų kalba, ypač kai tą provinciją dabar valdo premjeras R. Levesque, ribojantis anglų kalbos teises.

Ontario teisingumo min. R. McMurtry pranešė, kad šioje provincijoje nuo š. m. gruodžio 31 d. kriminalinės bylos galės būti svarstomos ir prancūzų kalba netgi su prancūziškai kalbančiais prisiekusiųjų tarybos nariais. Tai buvo padaryta, pasiūdojant kriminalinio kodekso pertvarkymu Otavoje. Iš 402 Ontario provincijos teisėjų prancūzų kalba moka 28, o apeliaciniuose teismuose iš 16 teisėjų — tik vienas. Dėl šios priežasties tokias bylas gali tekti perkelti į tas Ontario vietoves, kur yra daugiau prancūzų kilmės kanadiečių. Ontario provincija yra antroji visoje Kanadoje, bylas leidžianti vesti prancūzų kalba. Pirmoji — N. Brunswickas. Kvebeke pagrindinė yra prancūzų kalba, ypač kai tą provinciją dabar valdo premjeras R. Levesque, ribojantis anglų kalbos teises.

SPORTAS**ŽYMIJAI SPORTININKAI**

Vitas Gerulaitis po sėkmingo žaidimo JAV pirmenybėse kartu su John McEnroe buvo pakviestas atstovauti JAV-ems Davis taurės varžybose. Pirmose šios taurės varžybose JAV iškėlė Argentina 4 — 1. V. Gerulaitis nesunkiai laimėjo pirmas rungtynes prieš Jose Louis Clero. Sekančiose rungtynėse prieš Guillermo Vilas jis pralaimėjo pirmą žaidimą 7 — 9. Antrame žaidime V. Gerulaitis vedė 3 — 0, bet susižeidė ir buvo priverstas pasitraukti iš tolimosio žaidimo. Prieš tai V. Gerulaitis laimėjo pirmą vietą Norfolke, Va., turnyre, kuris prasidėjo gegužės mėn. ir dėl lietaus buvo atidėtas. Baiginiame šio turnyro žaidime jis iškėlė Iie Nastase 6 — 4, 6 — 4.

Remigijus Valiulis dalyvavo pasaulio lengv. atletikos taurės varžybose, kurios įvyko Montrealyje. Vilniaus lengv. atletikos bėgo 4x400 m estafetėje, kuri du kartus pagerino Sov. Sąjungos rekordą. R. Valiulis dar sėkmingai dalyvavo eilėje rungtynių Maskvoje, Turine, Montrealyje, Mexico City ir kitur. Šiuo metu jis yra iškiliausias lietuvių lengv. atletikos, sezono pradžioje pasiekęs naują Lietuvos rekordą 400 m bėgime 46,1 sek.

Leonas Rautišas žaidė Kanados studentų krepšinio komandoje, kuri dalyvavo pasaulio universiadaose Mexico City. Jis savo komandai beveik visomet iškovodavo daugiausia taškų. Rungtynėse prieš Bulgarijos Kanadą laimėjo 106 — 84 (Rautišas

įmetė 25 krepšius). Tai buvo ketvirtas iš eilės Kanados studentų laimėjimas. Vėliau kanadiečiai patyrė du pralaimėjimus ir pasekme 6 — 2 liko penktoje vietoje. Pirmą vietą šiose žaidynėse laimėjo JAV studentai, iškėlė jugoslavus 88 — 70. Kuba iškėlė Meksiką 71 — 57 liko trečioje vietoje. Rautišui nebuvo leista dalyvauti ankstyvosiose universiadaose, nes tada jis buvo vidurinės mokyklos mokyns.

Birutė Plučaitė ir Glorija Neškaitytė atstovavo Kanadai tarptautinėse stalo teniso pirmenybėse Toronte Kanados parodos metu. Komandinėse rungtynėse jos iškėlė amerikietes 3 — 0. Po ilgų ir nesėkmingų metų tai buvo pirmas kanadiečių laimėjimas.

Edvardas Andrusis yra išskirtas kaip 4-tas Ontario provincijos lauko teniso žaidėjas. Uždarose Ontario pirmenybėse po trijų sėkmingų pergalų pirmenybių ketvirtfinalyje pralaimėjo S. Rogului — pirmenybių laimėtojui ir antram Ontario žaidėjui. E. Andrusis priklauso Mississaugos teniso klubui ir yra šio klubo vadovas.

Carl Barzdauskas, žaidęs profesionalų futbolą Niujorko Jets komandoje, perkeltas į Green Bay Packers. A. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Universiados žaidynėse Meksikos mieste dalyvavo ir trys Lietuvos studentai — bėgikas R. Valiulis, krepšininkas A. Rupsienė ir V. Beselienė. Jvadinėje 400 m bėgimo rungtyje R. Valiulis pagerino Lietuvos rekordą iki 45,73 sek. Senasis 46,06 sek. re-

JAUNIMO SUVAŽIAVIMAS

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos narių suvažiavimas įvyks spalio 5-6 dienomis St. Catharines, Ontario.

Spalio 5 d., 9 v.v., jaunimo šokiai Multicultural Centre, 185 Bunting Rd., St. Catharines, Ont.

Važiuoti QEW iki St. Catharines, sukti Niagara St. Service Road, važiuoti iki Bunting Rd. ir sukti į kairę (anksčiau buvo pranešta į dešinę).

Spalio 6 dieną KLSJ tarybos narių suvažiavimas Prudhomme Hotel, Top Brass Room; 8:30 v.r. registracija (\$2.00), 9:30 v.r. atidarymas, sveikinimai, veiklos pranešimas, naujos valdybos rinkimai; 1:00 pietūs, 2 v.p.p. IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso pranešimas. Važiuoti QEW iki St. Catharines, sukti į Prudhomme Rd.

Kviečiame visą jaunimą dalyvauti suvažiavime ir taip pat visuomenę dalyvauti šiame pranešime.

Danguolė Juozapavičūtė,
KLSJ informacijos sekretorė

Ateitininkų žinios

Naujų mokslo metų veiklos atidarymas įvyko rugsėjo 23 d. po 10 v. Mišių Prisikėlimo par. patalpose. Parodų salėn susirinko jaunučiai, moksleiviai, studentai, sendraugiai ir daugumas tėvų. Dr. O. Gustainienė tarė trumpą žodį, apibūdindama dabartinį Toronto ateitininkų padėtį ir paprašydama visų bendradarbiavimo. Po to visi pasivaikino tėvų komiteto parūpintais užkandžiais.

Moksleiviai išsirinko naują valdybą, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. — Morkus Sungaila, vicepirm. — Natalija Slivinskaitė, sekretorė — Leta Vaitontytė, korespondentė — Onutė Jurėnaitė, išdinininkas — Petras Tutulis, įvairių pareigimų vadovė — Violeta Slivinskaitė. Naujoji valdyba pirmame savo posėdyje pasirinko metinei veiklai temą "Visa atnaujinti Kristuje".

Visų ateitininkų žygis įvyks spalio 14, sekmadienį, tuoj po 10 v. Mišių. Jaunieji ir moksleiviai yra prašomi rinkti globėjus (sponsors), kurie aukotų tam tikrą sumą už kiekvieną nueitą mylią. Surinktieji pinigai bus paaukoti Vietnamo pabėgėliams šelpiti.

Visų jaunučių — berniukų ir mergaičių susirinkimas įvyks spalio 14, sekmadienį, tuoj po žygio, pas Ramoną Girdauskaitę, 20 High Park Blvd. Susirinkimas baigsis 5 v., bus susipažinimo vaišės.

Visi tėvai prašomi atkreipti dėmesį į savo vaikų įsijungimą į organizacijas. Jaunučiams ateitininkams yra paruošta įdomi, jų amžiui pritaikyta programa. Priimami nuo pirmo pradžios mokyklos skyriaus. Smulkesnių informacijų teirautis pas Ramoną Girdauskaitę tel. 538-4537 arba dr. O. Gustainienę tel. 445-4521.

Sveikiname Rimą Petrauską ir Gabiją Juozapavičūtę sukurčius ateitininkų šeimą. Rimas yra buvęs Toronto moksleivių kuopos pirmininkas, o Gabija yra buvusi Moksleivių Sąjungos centro valdyboje. Tegū mūsų šūkis "Visa atnaujinti Kristuje" lieka gyvas ir judviejų sukurtoje šeimoje!

Skautų veikla

● Pagausėjus sk. vyčiams, sudaroma skautų-vyčių Romo Kalantos draugovė iš dviejų atskirų būrelių. Iki rinkimo dr. vės draugininkų pareigoms pakviestas ps. M. Rusinas.

● "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu "naujieji metalai" — spalio 14, sekmadienį. Jų pradžia — centrinėje Toronto saloje. Programoje — Sv. Mišios, laužas, vaišės. Kviečiami iš anksto skautų-čių tėvai, rėmėjai, skautininkai — kės, akademikai — es. Nauju būdu pradėsime žiemos sezono veiklą.

● Sueigos: Mindaugo dr. vės — spalio 3 d., 7 v.v., prityrusių skautų — spalio 16 d., 7 v.v. Abi sueigos — Lietuvių Namuose.

● I skautų-čių vienetus priimami vaikai nuo 6 metų amžiaus. Kreiptis į tūntininkus arba į atskirų draugovių draugininkus. Skautybė vaikui ugdymo organizuotuma, drausmė, draugiškumą, skatina pasitikėjimą savimi, pateikia programas per veiklą, gamtos pažinimą ir geroius darbus auklėti ir būti naudingais, suburia lietuvių jaunimą pasiruošti bendruomeninio gyvenimo reikalavimams. Č. S.

kordas taip pat priklausė jam. Baiginiame šio nuotolio bėgime, smarkiam lietuvių pliaupiant, universiados čempionu tapo H. Schmidtas iš V. Vokietijos, 400 m nubėgęs per 44,98 sek. R. Valiulis su menku 48,40 sek. rezultatu atsidūrė šeštoje vietoje. Nesėkme baigėsi A. Rupsienės ir V. Beselienės dalyvavimas Sovietų Sąjungos moterų krepšinio rinktinėje. Ji pralaimėjo Kubos rinktinėi 66:69, JAV moterims — 81:83 ir po to ko vojo tik dvi penktos vietos. Didžiausią laimėjimą universiadoje pasiekė italas P. Menea, 200 m nubėgęs per 19,72 sek. Tai naujas pasaulio rekordas. Senasis 19,83 sek., priklausęs amerikiečiui T. Smithui, išsilaikė net 11 metų.

Vilniečių sklandymo čempionais tapo V. Račiūnas ir R. Stašaitytė. Ypač gražų laimėjimą pasiekė Rima Stašaitytė 201 km trikampio Palukne — Liskiaiva — Pociunai — Palukne (Nukelta į 9-tą psl.)

TRADE WINDS MOTEL10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA

Tel. (813) 360-0490

Savininkė ROTA KRAUCIONAITĖ, Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsiniami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

BLOOR-INDIAN RD., atskiras 8 kambarių per 3 aukštus dvibutis (duplex), pilnai atremontuotas iš lauko ir vidaus, nauji elektros laidai, variniai vamzdžiai, balkonai iš priekio ir užpakalio, naujai įrengtos virtuvės ir prausyklos, kilimai, platus įvažiavimas, 2 nauji garažai, gera vieta, arti Lietuvių namų. Įmokėti apie \$35.000.

NETOLI LIETUVIŲ PARAPIJOS, 12 butų investicija, atskiras pastatas su balkonais; pajamos per \$20.000 su žemom nuomom. Prašoma kaina — \$155.000; apie \$30.000 įmokėti. Lieka viena skola.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10½% už 1 m. term. indėlius	11¼% už asm. paskolas
10% už 3 m. term. indėlius	
10¼% už pensijų ir namų planą	
10½% speciali tarp. sgsk.	11% už mortgičius
10% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių

Asmeninės paskolos duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta sutaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų potarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR • BROKER • NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityrę specialistai su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė**PARKSIDE MEAT MARKET**

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5 769 4488

Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų
fotografinių darbų

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduoda vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTOS BROS
Toronto, Ont., M6R 1V5
Telefonai 533-8451, 533-8452

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 10½%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų 10%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 10¼%
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąją s-tą 10%
Penktadieniais 10-8	spec. taup. s-tą 10½%
Šeštadieniais 9-1	depozity-čekių s-tą 6%
Sekmdieniais 9.30-1	DUODA PASKOLAS IŠ:
	asmenines 11¼%
	mortgičius 11%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.
** pensijų s-tą nuo lapkr. 1/79, namų s-tą nuo sausio 1/80

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal sutaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidos. Nemokamas čekių ir sąskaitų potarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ**MARGIS DRUG STORE**

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamojį nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus: **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Snigginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas
bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

Lietuviška maisto krautuvė**EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN**

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn
prie pirmųjų žvėjų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaninius pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

POPIEŽIAUS JONO-PAULIAUS II viešąją Čikagoje spalio 4-6 d. yra lietuvių ir visos Čikagos gyven-
tojų dėmesio bei rūpestio klausimas.
Kol inžinieriai tiria, ar požeminio
garažo lubos išlaikys virš jo parke
stovinčias minias (spėjama per mili-
joną), lietuviai rūpinasi, kad kur
nors ir kaip nors popiežius su lie-
tuviais susitikytų. Apie tai kalbėjosi
Lietuvių Kunigų Vienybės Čikagos
apylinkės nariai su pirm. kun. P.
Činiku rugsėjo 12 d. Rugsėjo 13 d.
JAV LB Vidurio Vakarų apygardos
pirm. Kazių Laukaitis iniciatyva su-
sirinko apie 50 įvairių organizacijų
atstovų. Išrinktas 16 asmenų komite-
tas ir jo pirmininku Kazyus Laukaitis.
Jo prezidiume taip pat yra Sauli-
us Kuprys, Algis Regis, Stasys Za-
deikis ir dviejų stiprių lietuviškų
parapijų klebonai — Marquette Par-
ko kun. Antanas Zakarauskas ir Ci-
cero Šv. Antano — kun. Jonas Stan-
kevičius.

Jau žinoma, kad Grant parke Mi-
šių metu giedos choral. Lietuviams
atstovaus Antano Lino vadovauja-
mas Marquette Parko parapijos cho-
ras su talka (jungtinis), o iš viso
bus giedama 19 tautybių giesmių. Šv.
Tėvas spalio 5 d. po Mišių lenkų pa-
rapijoje Brighton Parke (dalyviai
burtais išrenkami iš 10,000 lenkų są-
rašo) automobiliu keliaus iš šios
jau tankiai lietuvių apgyventos sri-
ties į "Lithuanian Plaza", apie 30
miesto kvartalų į pietus. Pravažiuos
pro Dariaus ir Girėno paminklą, se-
serų kazimieriečių gimnaziją ir Šv.
Kryžiaus ligoninę, visai netoli Ne-
kalto Prasidėjimo šventovės, ir aš-
tuonis kvartalus 71-ąją gatvę, kurioje
yra ir keliasdešimt lietuviškų par-
duotuvių bei įstaigų.

Rugsėjo 13 d. pasitarime apsva-
rstyti įvairūs sumanymai, kaip lie-
tuviai galėtų patys ruošti ir viešąsias
metu atkreipti dėmesį į Lietuvą. Ka-
dangi popiežiaus iškilmingų Mišių
mintis bus vienybė, siūlyta viso kras-
to lietuviams skelbti ir laikyti vie-
nos pasninko dienos. Tikytų ir mal-
dos dienos, kaip jau nuo rugsėjo vi-
durio Čikagos parapijos daroma pa-
gal arkivyskupijos planą. Vaizdžiai
atrodytų lietuviškas kryžius, nusinė-
tas į didžiulius Mišias.

Čikagos arkivyskupas kard. John
Cody atsiliepė į lietuvių komiteto te-
legramą telefonu, teigiamai atsaky-
damas į prašymą su popiežium susiti-
kti. Kadangi svečias ypatingas, bet-
kokie planai sudėtingi — saugumas,
tinkama vieta ir proga dovaneli
teikti ir pan. Nors Grant parko mi-
lijoninės Mišiose dalyvaus 350 JAV
vyskupų ir kitų religinių bendruome-
nių dvasininkai, popiežiaus susitikti-
mas su Amerikos tikinčiais bus pa-
prasčiausias ir "lietuviškas". Todėl ir
lietuviams atstovaus, atrodo, tauti-

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Old Mill Tailors

Vyriškų ir moteriškų drabužių
siuvėjas

7 Riverview Gardens RUDI H. SCHNEIDER
(Bloor ir Jane)
Toronto, Ont. M6S 4E4 Telefonas 769-9535

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

• NAMAI
• VASARNAMIAI
• UKIAI

Stayner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovaus MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Prilame užsakymus ir maisto siuntinų iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4:30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Ketvirtajame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese. Viršuje: tautosakos bū-
relis ruošiasi Joninių laulų; apačioje: kanadiečių būrelis pasirodė eity-
nėms

OTTAWA, ONTARIO

LITUANISTINIS MOKYKLOS
turbūt pirmą kartą sulaukė tokios
stambios tiesioginės paramos iš Lie-
tuvų Fondo, kad pelno skirstymo ko-
misija mokslo metų pradžioje joms
paskyrė \$16,200, t.y. pusterčio karto
daugiau negu paprastai. Lietuvių
Fondo vėjus ir pastangos niekuomet
nenutrūkstą, bet ypatingas dėmesys
skiriamas spalio 6 d. vakarui, kuriame
įvyks lietuvių tautosakos koncertas.
Ten buvo įrengtos kavinės ir virtu-
vėlės, kuriose galima buvo nusipirkti
įvairių valgių bei gėrimų. Viena
meninė programa vyko gamtoje, o ki-
ta — pačiame "bistro". Tie patys
solistai ir meno vienietai atliko pro-
gramas abiejose vietose.

Lietuvių paroda pasižymėjo savo
menišku ir erdumu. Sienos buvo
papuoštos Montrealio "Vaivorykštės"
audiniais. Vitrinose buvo išstatytos
tautiniai drabužiai apmėtos lė-
lės ir gintarai, paskolinti Otavos lie-
tuvų. Lėles paruošė D. Staškevi-
čienė iš Montrealio. Taip pat matėsi
trys J. Dagio skulptūros, du V. Ra-
džiūviene's keramikos kūriniai ir 19
š. "Jėzaus iš Nazareto" kopytėlė.
Kad geriau pažintų Lietuvos istoriją
ir otaviškių veiklą, buvo žemėlapių
ir fotografijų montažas. Jaunos lie-
tuvaitės, dėvėnčios tautinius drabu-
žius, maloniai ženklino pasus, atsa-
kinėjo į klausimus ir dalino brošiū-
rą, kuri pateikė platesnių žinių. Pa-

rodėje buvo dažnai matoma išrink-
toji lietuviškoji pora — Ladas Gi-
riūnas ir Kristina Augaitienė. Para-
dą gyrė festivalio rengėjai, net mi-
nėdami, kad mūsų paroda atitiko
kultūrinį šio festivalio pobūdį.

Lietuvių kavinė "Vilnius" taip pat
gerai pasisekė — valandą prieš festi-
valio uždarymą reikėjo kavinę už-
daryti, nes pritrūko gaminių. Anot
lankytojų, ir kava buvo lietuviška,
užtat skanesnė. Visi prašydavo re-
ceptų ir po valandėlės atsivedavo
draugus paragauti žagarėlių, tortų,
grybų.

Toronto "Gintaro" ansamblis atli-
ko keturis koncertus šeštadienį ir
sekmadienį. Ir šokėjai, ir dainininkai
buvo publikos mielai sutikti.

Išspūdingiausi šokiai turbūt buvo Ta-
balas, Pakeltkojis, Aštuonytis ir Re-
ginėlė, o dainos — "Ko liūdi, berželi"
ir "Palankė".

Lietuvių skrydžiame festivalyje
įrengė komitetas: J. Augaitis ir R.
Danaitis — KLB, Otavos apylinkės
valdybos nariai, B. Čeponkus, Otta-
va Folk Arts Council narys, J. Da-
nys — parodos patarėjas ir Z. Bal-
sevičienė — kavinės patarėja. Prie
jų prisijungė lietuviškos mokyklos
mokiniai, abiturientai, jų tėveliai ir
draugai. Visų šių žmonių entuziazmas
ir darbštumas nulėmė mūsų dalyva-
vimą. R. D.

1980 metų ekskursijos į EUROPA ir VILNIŲ

numatytos šiomis datomis:

Gegužės 1 — gegužės 9	8 dieny
Gegužės 15 — gegužės 23	8 dieny
Gegužės 29 — birželio 12	14 dieny
Birželio 12 — birželio 26	14 dieny
Birželio 19 — liepos 3	14 dieny
Liepos 3 — liepos 17	14 dieny
Liepos 17 — liepos 31	14 dieny
Liepos 31 — rugpjūčio 14	14 dieny
Rugpjūčio 14 — rugpjūčio 28	14 dieny
Rugsėjo 4 — rugsėjo 12	14 dieny
Rugsėjo 18 — rugsėjo 26	8 dieny
Spalio 1 — spalio 9	8 dieny
Lapkričio 6 — lapkričio 14	8 dieny

Iš anksto užsisakius ir susidarius bent 5 keleiviams,
galima sutvarkyti pageidaujimą maršrutą.

Smulkesnių žinių teirautis pas

V. BAČENĄ 416-5333-3531

Speciali ekskursija žiemos sporto
mėgėjams: Snowbird, Utah

1978 m. vasario 23 — kovo 1d. vienai savaitei.

Smulkesnių žinių teirautis pas A. KARKIENĘ
tel. 533-3531

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Du kankiniai

(Atkelta iš 6-to psl.)

o Petras man sakė, kad sekan-
čios žiemos jis čia nesulauks. Aš
paklausiau, ką jis ketina daryti?
Atsakė: "Bėgsiu, tik tu neišduok
paslapties." Paslaptį išduodu
šiandien viešai — tegul sužino
žmonės, kaip buvo naikinami
lietuviai. Petras su Antanu 1950
m. rugsėjo 8 d. pabėgo iš šach-
tos nr 4, prisidengdami tamsa.
Mus likusius visą naktį tase po
lauką, skaičiuodami, kiek trūks-
ta numeruotų būtybių. Bėgliai
nubėgo nuo lagerio vos 3 km ir
buvo kareivių parvežti į garažą
prie lagerio. Čia paguldė egze-
kucijai lagerio viršininkas kapi-
tonas Dubovas, budintis kari-
ninkas vyr. leitenantas gruzinas
Radanaja ir įgulos kariai. Pats
Dubovas sulaužė abiem bėgliai-
m rankų ir kojų kaulus. Iškan-
kines visą naktį, sušaudė pats Du-
bovas. Šį įvykį papasakojo lie-
tuvai, dirbės lavoninėje. Nužu-
dytuosius jis aprenė aktyvuotais
marškiniais, prieš išvežant lai-
doti ir neveikiančios šachtos
daubą. Vežant pro vartus, sar-
gybinis patikrino, ar tikrai mi-
rę — smogė plaktuku į galvas.
Kankiniai nerodė jokių gyvybės
ženklų.

Cia trumpai papasakojau vie-
ną iš daugelio tūkstančių nusi-
kaltimų. Mane paskatino "tary-
binė" spauda, dažnai reikalau-
janti nubauti "žmogžudžius".
Brazilius ir kitus lietuvius. Gal
galėtų "tarybinė" spauda
pasakyti, kaip pavadinoti Dubo-
vą, Radanają ir daugelį kitų, ku-
rie už nekaltų žmonių žudymą
gavo laipsnius ir medalius ir
kurie vaikšto laisvi ne Ameri-
koje, o TSRS?

P. Savonis,
"Aušra", 12 (52) nr.

SPORTAS

(Atkelta iš 8-to psl.)

skridime, išsivystydama vidutinį 70,5
km greitį per valandą. Senasis 200
km trikampio rekordas 61,25 km pri-
klauso A. Kryžanaukai ir buvo
pasiektas prieš šešerius metus.

Septintosios spartakios autor-
lio varžybos buvo pradėtos Vilniaus
Kalnu parke ir vykdamos Lietuvos
keliose. Autorialo lenktynės kiek-
vienas automobilis turi vairuotoją
ir navigatorių, kurie kontrolinius
punktus privalo pasiekti iš anksto
nustatytu laiku. Spartakios lenkty-
nių dalyviams teko įveikti 950 km.
Rinktinės buvo suskirstytos į tris au-
tomobilių klases pagal jų pajėgumą.
Pirmoje klasėje aukso medalius lai-
mėjo G. Stelmokas ir G. Meškauskas,
sidabro — Rusijos rinktinės nariai,
bronzos — Lietuvos atstovai I. Cha-
ritopulas ir V. Jakštis. Antroje kl-
sėje visas prizines vietas užėmė Lie-
tuvos atstovai: I — S. Brundža ir A.
Girdauskas, II — L. Potapėkas ir
E. Povilaitis, III — S. Alešius ir J.
Grumadas. Jie pripažinti ir visų
lenktynių laimėtojai. Trečioje kl-
sėje I ir III vietas išsikovoję estai,
II — rusai. Bendroje įskaitoje spar-
takios čempione tapo Lietuvos
autorialo rinktinė, vienu tašku pra-
lenkusi Estijos rinktinę. Trečioje
vietoje liko Rusijos rinktinė. Tai yra
jau antras Lietuvos rinktinės laimė-
jimas iš eilės spartakios autorialo
lenktynėse.

Tarpkontinentinės taurės vyrų
krepsinio turnyrą laimėjo Sovietų
Sąjunga. Paskutinėse rungtynėse Ar-
gentinoje ji įveikė JAV rinktinę
107:95. Antroji vieta teko Čekoslova-
kijai, trečioji — Prancūzijai, ketvir-
toji — JAV, penktąją — Argentinai.
Sovietų Sąjungos krepsininkų rinkti-
nėje ši kartą žaidė net trys lietuviai
— vilnietis Algimantas Pavilonis,
kauniečiai Valdas Chomičius ir Ser-
gejus Jovaiša. Daugiausia žaisti teko
S. Jovaišai, mažiau V. Chomičiui ir
mažiausiai A. Paviloniui, oficialiame
turnyre dalyvavusiam pirmą kartą.

Lietuviška baldų
dirbtuvė Torontė

Daromi nauji minkšti baldai ir ap-
traukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Medžiotojas

Prokuroras: Kaip tamsta ga-
lėjai į jį šauti, jei jis šaukė, kad
nėra meška?

Medžiotojas: Aš pamaniau,
kad jis man meluoja...

• Gamta mums davė vieną
liežuvį, bet dvi ausis, kad galė-
tume dvigubai daugiau išgirsti
iš kitų, negu patys pasakytų.

Visais kelionių
reikalais betkur
pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškos Žiburiai • 1979. X. 4 — Nr. 40 (1547) • psl. 9

SKAITYTOJAI PASISAKO

TURTAS IR PARAMA
LIETUVISKAI VEIKLAI

"Tėviškos Žiburiuose" ir kituose
lietuvių laikraščiuose dažnokai už-
tinkame korespondencijų apie gra-
žiai ir turtingai įsikūrusius mūsų
tautiečius. Korespondentai kartais
taip įsismagina, kad rašiniai dažnai
virsta paprastais reklaminiiais skel-
bimais, išsivengiančiais reikiamo mo-
kesčio.

Manau, dauguma lietuvių džiau-
giasi turėjančiais tautiečiais ir lin-
kiu tolimesnės sėkmės, bet kartu pa-
geidauja žinoti, kokiomis duoklėmis
paremia lietuviškos išlaikymo, švieti-
mo, kultūros ir vadavimo darbus.

Korespondentai, rašinėdami apie
šeimyninius pobūvius, įgytas bran-
gias "rezidencijas", ištaigingus įren-
gimus, prašmatnius valgius ir gėri-
mus (lyg jų kitur stokotų), turėtų
nepamiršti pažymėti, kokiomis su-
momis yra parėmę lietuvių fondus,
lituanistines mokyklas, kongresus,
kultūrinius ir politinius veiksmus.
Svarbu ne tautiečio praturtėjimas,
bet ir jo parama lietuviškai veiklai.

Paprastai, kas daugiau turi, iš tu
daugiau ir reikalaujama.
Dalis vyresniųjų tautiečių trau-
kiasi iš aktyvios veiklos ir keliai si
šiltesnius kraštus, tikėdamiesi rasti
poilsį ir atgaivą. Besikraustančių
tautiečių dalis, likviduodami buvu-
sias nuosavybę, pameta ir lietuviškas
knygas bei žurnalų rinkinius. Retai
įsigirstame spaudoje, kad tas ar ki-
tas tautietis savo turimą lituanistiką
perdavė kultūros namams ar litua-
nistinei mokyklai. Gal tokie tautie-
čiai, kaupdami materialines gėry-
bes, lituanistiką nesidomėjo ir jos
neturėjo?

Vertinkime tautiečius ne pagal jų
turimą turtą, bet pagal jų įnašą ir
paramą lietuviškai veiklai.

A. Juodvalkis

YRA KIEK KITAIP

Al. Gimantas savo rašinį "Nauja
linkmė" ("T2") 36 nr. mato Amerikos
politikos keitimąsi ta prasme, kad
dabar mažiau kreipiamas dėmesio i
valstybių režimą ir daugiau į valsty-
bės tęstinumą, siekimą artimesnių
santykių su pačia tauta. Iš to einanti
ir oficiali JAV įstaigų laikysena san-
tykiuose su sovietinima Lietuva ga-
na "painiame labirinte". Esą "dau-
gelį jaudina JAV konsulinę parei-
gų viešnagės ir susitikimai su va-
dovaujančiais sluogsniais Vilniuje".
Toliau jis mano, kad mūsų bendrav-

mas su sovietinės Lietuvos tautie-
čiais, kaip jis sako, "people to
people", oficialiai JAV-bių ir toliau
yra "laiminamas pilnomis rankomis".

Jei toks santykiavimo būdas yra
laiminamas pilnomis Al. Gimanto
rankomis, tai nereikia laiminimo
JAV rankomis. Nėra pagrindo kal-
bėti apie JAV dėmesio kreipimą i
pačią valstybę, o ne į režimą Lie-
tuvoje, nes ji yra kitos valstybės pa-
vergta kraštas, ne pačios tautos pa-
keistas režimas. Taip pat nėra jokio
"vadovaujančių sluogsnis Vilniuje",
o tik rusų-sovietų okupacinė valdžia.
Tai nėra lietuviška institucija, o tik
okupanto įsakymų vykdymo įstaiga.

Toliau Al. Gimantas dėsto apie
santykiavimą su Lietuva: "Jį pristab-
do tam dar nepasiruošusių mūsų pa-
čių viešoji opinija ir gana glaudi
lietuviškųjų veiksmų reakcija". Ačiū
Dieviui, kad taip dar yra. Kai bus
kitai, tai kalboms apie tautos išsi-
laisvinimą galėsime padėti taską.

S. Setkus

LITUVIŲ KAPINĖS

Beklaidžijant vieną dieną po ka-
pinės, man teko matyti nemalonų
vaizdą, kuris, man atrodo, eina prieš
visas lietuviškasias tradicijas. Se-
niau, rodos, laikydavome kapines
šventa vieta, ir gerbiami mirusiųjų
prisiminimai, puošdavome jų kapus
gėliųmis bei žvakėmis. Nejaugi šis
kraštas taip labai mus pakeitė, kad
tapome tokiais materialistais, jog
niekio jau nebėra švento ir dėl kelių
centų drįstame išniekinti mirusio
žmogaus paskutinę poilsio vietą!

Nustebinti žiūrėdau, kaip viena mo-
teris, pripuolusi prie vos prieš kelias
dienes supluto naujo kapo, pradėjo
draskyti ir mesti gėles iš popierinių
indų ir krauti juos į savo automobi-
lį. Nebeįsitenkusi paklauskiau, ar ji
žino, kad emimas ko nors nuo
sveitimo kapų yra draudžiamas įsta-
tymų. Ji, nieko aiškaus nepasakiusi,
skubiai išvažiavo. Suprasdama mi-
rusio žmogaus šeimos skausmą, dar
bandžiau jo kapą šiek tiek aptvar-
kyti, kad artimiesiems nesusidarytų
toks baisus vaizdas. Teko girdėti jau
iš kelių žmonių, kurie palaidojo sa-
vo mylimuosius, kad šis atvejis nė-
ra pirmas. Būtų gera, kad jis būtų
paskutinis.

Vita Lapaitienė

• Paukščiai patenka į spąstus savo
kojoms, o žmogus — savo liežuviu
(Tomas Fuller).

TORONTO MIESTAS ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS

1979 m. spalio 8, pirmadienį —
Padėkos diena

Spalio 8, pirmadienį, nebus atmatų išvežimo.

Pirmadienio atmatų išvežimas bus atliktas antradienį,
o antradienio — trečiadienį.

Spalio 10, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai ir
sunkūs daiktai, kaip šaldytuvai, baldai, medžio gaba-
lai, šepečiai ir pan.

Palaiykite laikraščius ir sunkius daiktus išvežimui
spalio 17, trečiadieniui.

R. M. BRENNER, P. Eng., F.I.C.E.,
Toronto miesto viešųjų
darbų viršininkas

W. G. DRESHER REAL ESTATE
REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE
AGENCY LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

FIVE STAR TRAVEL

3830 B BLOOR STREET WEST • ISLINGTON, ONT.
Telefonas 233-5871

Kelionės grupėms ir paskiriems asmenims į visus pasaulio
kraštus (ir Lietuvą). Teirautis nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

V. PLAČIAKIENĖ — I. DREŠERIENĖ

INSURANCE * Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTONT

Anapilio žinios

— Rysiumi su Lietuvos Diena Padėkos dienos savaitgalio proga pamaldos Wasagoje bus ne sekmdienį (kaip buvo įprasta), bet šį šeštadienį, 5 v. p. p. stovyklos koplyčioje.

— Praėjusį sekmdienį Lietuvos Kankinių šventovėje įvyko dvigubos iškilmės: 10 v. pamaldose, prisimenant nepriklausomos Lietuvos prezidentus, organizuotai dalyvavo skautai. Pamaldų metu giedojo "Volungė", vadovaujama muz. D. Viskontienės, vargonais palydint muz. J. Govėdū. Vienuoliktos val. pamaldose dalyvavo šauliai. Skaitymus atliko šaulių sąjungos įkūrėjo Vl. Pūtvio vaikaitis prof. Vaidėvutis Mantautas, Mišių aukas atnešė Simas Kudirka ir p. Jokūbaitienė. Pamaldos baigtos vainiko padėjimu prie Lietuvos partizano vitražo ir Lietuvos himnu.

— Spalio 2 d. palaidota a. a. Vanda Gylėnė, buv. Lietuvos gen. konsulo Vytauto Gylės žmona, iš Priskėlimo par. šventovės Park Lawn kapinėse, dalyvaujant abiejų par. dvasiškams, kur išlįs jos vyrai.

— Šv. Jono lietuvių kapinės palaidoti: Mečišlovas Vasiliauskas iš Stayner, Ont., ir Matilda Andriulienė. — Šventovės skoloms mokėti auksio po \$100: J. Jasinevičius, J. Sefleris, K. Kakevičius ir Marija Žilvitenė (prisiminimai a. a. savo vyro Prano Žilvičio); \$50: S. D. Jokūbaitis.

— Susituokė: Romas J. Kartavičius ir Regina Zubrickaitė.

— Pakrikštytas: Jonas Westley MacIver.

— Pamaldos: sekmdienį 10 v. r., už Aukštųjų šeimoms mirusius, 11 v. už a. a. Mariją Kelerienę ir a. a. Praną Keturką.

— Prie pat šventovės (rytinėje pusėje) parduodamas geras namas. Būtų gera, kad lietuviui jį nupirktų. Namų kaina, palyginti, prieinama.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos šį sekmdienį Toronte — 9.45 v. r. Lietuvių Dienų proga pamaldos bus laikomos ir St. Catharines, Ont., Faith Lutheran Church, 31 Angar St., 2 v. p. p.

Lietuvių Namų žinios

— Sekmdienį popiečių metu LN valdybos nariai ir administracijos tarnautojai patarnauja svečiams, teikdami informacijas ir paaiškinimus. Jei svečiams kartais nepatogu žodžiu aiškintis su LN pareigūnais, tai savo pagėdavimus, sumanymus, sugestijas ir pastabas gali pateikti raštu ir pasirašytą pareiškimą įmesti į PAGEIDAVIMŲ-SUMANYMŲ dėžutę, kuri yra ant informacinio stalo, arba į "LN Žinių" dėžutę I augšte prie raštinės.

— LN Vyrų visuotinis susirinkimas kviečiamas spalio 14, sekmdienį, 2 v. p. p., posėdžių kambaryje.

— Petras Linkevičius ir Jonas Juška iš Ročesterio padovanavo LN bibliotekai 30 įvairių knygų. LN vadovybė už tai reiškia nuoširdžią padėką.

— LN administracijos tarnautoja Aldona Skilandžiūnienė su savo vyru Pranu rugsėjo 29 d. savo artimųjų ir draugų tarpe atšventė vedybinių gyvenimo 25 metų sukaktį.

— Praėjusio sekmdienio popietėje dalyvavo 200 žmonių. Svečių knygoje pasirašė: Pr. Gailius iš Pariziaus, J. Balsey iš Niujorko, S. Kaziūnas iš Kalgario, M. ir M. Preikšaitis, D. Paulaitis iš Čikagos, R. Dagienė iš Ciccero, S. Poderienė iš Sudburio, L. ir M. Borusai, S. Babekaitė iš Hamiltono.

JIESKOMAS išnuomoti butas iš dviejų ar trijų kambarių, virtuvės ir prausyklos (pagalvaujama su atskiru įėjimu) Bloor ir Jane rajone. Skambinti po 5 v.v. tel. 451-0404 Toronte.

GALEČIAU savo namuose prižiūrėti vaiką. Skambinti tel. 533-5589 Toronto.

DABAR YRA GERAS LAIKAS atnaujinti jūsų pūkinės arba plunksnines antklodes (kaldras) ir pagalves. Tel. 787-9021 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

LIEITUŠKA gelių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVICIENE. Įvairioms progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvos Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gelių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečdadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

Priskėlimo parapijos žinios

— Spalio 5 — pirmasis mėnesio penktadienis. Ligoniai ir seneliai ap rūpinami Sakramentais.

— Pirmosios Komunijos pasirušimo pamokos prasidės spalio 14, sekmdienį, po 10 v. Mišių pas sesles. Registruoti vaikučius nuo 8 metų amžiaus klebonijos raštinėje.

— Ruošiasi tuoktis Eugenijus Miniotas su Elena Sudžinskaitė.

— KKK Moterų Dr-jos susirinkimas — spalio 14 d., po 11.30 v. Mišių, Parodų salėje. Kalbės dr. Neris Ankudavičienė tema: "Seimos įtampa ir jos pasekmės". Po paskaitos — filmas. Kviečiamos narės ir viešnios.

— Pirmasis mėnesio sekmdienis — spalio 7. Antroji rinkliava — skoloms mokėti.

— Pakrikštyta Silvija-Vida, Rymano ir Danutės Pranaščių dukrelė.

— Edmundas Putrimas išvyksta į Romą, kur Sv. Kazimiero lietuvių kolegijoje pradės ruošti kunigystei. Jis yra Mindaugo ir Sofijos Putrimų sūnus.

— Tretininkų susirinkimas ir konferencija — šį sekmdienį, spalio 7, po 10.45 v. r. Mišių, posėdžių kambaryje.

— Vinco Sinkevičiaus brolis Vacys mirė Lietuvoje.

— Mišių sekmdienis — spalio 21 d. Visose Kanados šventovėse tą dieną daroma rinkliava.

— Vietnamo pabėgėliams per Priskėlimo parapijos labdaros sekciją aukėjo: A. Zaremaitė \$200, K. K. Kaminskai \$100, M. P. Pranaščiai \$50, A. Matulionienė \$50, N. N. \$43, T. A. Žilai \$40, S. Olekienė \$25.

— Dail. A. Dargio paroda ir rašytojo J. Jankaus knygos "Anapus rytojaus" sutiktuos — spalio 20-21 d. Parodų salėje.

— Religinė parapijos sekcija pradėjo naujos veiklos metus, laukdama atsiliepimų iš parapijiečių pusės ir jos planus. Religinės sekcijos pirm. yra R. Grigoniene.

— "Fabiolės" repetacijos spalio 7 d. nebus.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Veroniką Senkevičienę, užpr. J. Sloksnaitis ir A. Bauža, 8.30 už Juozą ir Oną Žekus, užpr. J. B. Žekai, 9 v. už Žilėnų šeimos mirusius, užpr. A. Žilėnas, 9.30 padėkos intencija, užpr. L. E. Goteitai, 10 v. už Sofiją Jurkoniene, užpr. V. Norkus; sekmdienį 8 v. už Joną Jarmalavičių, užpr. V. Karosas, 9 v. už Mariją Danilevičienę, užpr. J. B. Današiai, 10 v. už Juozą Martinaitį, užpr. žmona, 10.45 tretininkų intencija, užpr. valdyba, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Veroniką Senkevičienę, užpr. J. Sloksnaitis ir A. Bauža.

Jau atspausdinta poeto kun. K. Žitkaus "Tau, Marija, Rožinė". Tai 10 Rožinių, 150 paslapčių poetinis apmąstymas. Gražūs religinės poezijos leidiniai, kuris taip pat padeda gyvai ir prasmingai kalbėti Rožinį. Knyga nedidelio formato, patogiai nešioti. Leidėja — Kanados Lietuvių Katalikų Centro liturginė komisija. Ilustravo dail. Dangulė Stončiūtė-Kuolienė, gaunama Priskėlimo par. raštinėje ir pas platintojus. Kaina — \$2.00.

A. a. Pranui Žilvičiui mirus, jo atminimui paaukoko Tautos Fondui: \$20 — H. G. Lapai, \$10 — P. Augaitis. Už aukas nuoširdžiai dėkojame.

TF Toronto atstovybė

Pirmasis "Atžalyno" tėvų komiteto posėdis po vasaros atostogų įvyko rugsėjo 19 d. Aptartas dalyvavimas 1980 m. tautinių šokių šventėje Čikagoje su trimis grupėmis. Nutarta ruošti tradicinę "Atžalyno" popietę su bazaru gruodžio 2 d. L. Namuose. Svečiai bus pavaišinti kava ir pyragais. Meninėje programoje talsins "Vasaros garsų" trijulė. "Atžalyno" tėvų susirinkimą nutarta šaukti sausio 20 d., o metinį koncertą-balių rengti balandžio 19 d. Planuojama drauge su "Gintaro" ansambliu pakviesti G. Breichmanienę lapkričio 18 d. paskaitai "Tautinių šokių raidos bruožai", kurią ji skaite kursantams Dainavos stovyklavietėje. Paskaita būtų skirta abiejų ansamblių vyresniesiems šokėjams, mokytojams ir tėvų komitetų nariams.

WASAGOJE PARDUODAMAS sklypas 50 gatvėje, netoli ežero. Skambinti tel. 252-2947 Toronte.

HIGH PARK RAJONE išnuomojamas kambarys ir virtuvė su baldais nerūkantiems asmeniui. Tel. 537-9239 Toronte.

JIESKAU-ISNUOMOTI atskiros kambario, virtuvės ir prausyklos. Tel. 537-2294 Toronte.

MIAMI BEACH, arti jūros, bendramenų-kondominiume išnuomojamas butas vieno miegamojo, salono, virtuvės ir prausyklos su dušu nuo 5 v.v. spalio 1 d. iki vasario 1 d. Informacija — telefonu 1-305-868-1470.

Toronto Lietuvių Namai

maloniai kviečia mielus tautiečius iš arti ir toli atsilankyti į ŠAUNŲ

tradicinį - metinį BALIŲ

spalio 13, šeštadienį, 6.30 v. vakaro, Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W., Toronte

PROGRAMOJE: Toronto Lietuvių Vyrų Choras "ARAS", vadovaujamas muz. sol. Vaclovo Verikačio. Akompanuos muz. Linda Marcinkutė. Koncerto pradžia — 7 v.v.

Silta vakarieniškas vynu, paruošta Janinos Bubulienės. Gros populiarus orkestras. Veiks baras. Įėjimas: suaugusiems — \$10, studentams ir pensininkams — \$9. Bilietai rezervuoti; gaunami LN raštinėje ar per sekmdienį popietes.

LN visuomeninės veiklos koordinacinis komitetas

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į Toronto

Ateitininkų Tėvų Komiteto ruošiamą TRADICINĮ

Havaju VAKARA

spalio 20, šeštadienį, 7 v. vakaro, Priskėlimo parapijos auditorijoje

PROGRAMOJE: "Gintaro" ansamblis, išraiškos šokėja Daiva Stadytė, gitaristas Rainis Valiūnas. Šokiams gros geros orkestras, bus turtinga loterija, šiltų valgių ir stiprių gėrimų bufetas.

BILIETŲ KAINA: suaugusiems \$5.00, studentams ir pensininkams \$3.00

A+A

MATILDAI ANDRULIENĖ

mirus, vyru ALEKSUI, dukrai VALEI, sūnams HENRIKUI ir EDŽIUI bei jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia —

Klevinskų šeima

A+A

MIELAI MAMYTEI

mirus Lietuvoje,

sūnų ANTANĄ MULIUOLĮ, gyvenantį Hamiltone, bei kitus artimuosius Kanadoje ir Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame —

Adelė Vaitkevičienė

Mikas Žaliauskas

Jonas Maniūška

Juozas Kozeris

Pranas ir Juozas Žiurinskai

VI. Pūtvio šaulių kuopos iškilmės, kuriomis buvo paminėta 25-rių metų veiklos sukaktis, sutraukė ne tik šaulių veikėjus iš Kanados, bet ir JAV. Jose taip pat dalyvavo Simas Kudirka, prof. V. Mantautas. Spalio 29, šeštadienį, L. Namuose pašventintas dail. E. Docienės sukurta Romo Kalantos bareljefas, kurį atidengė S. Kudirka, pašventino šaulių kuopos kapeilonas kun. P. Ažubalis. Gauta labai daug sveikinimų. Meninę iškilmių dalį atliko "Gintaro" dainininkės. Rugsėjo 30, sekmdienį, šauliai su savo vėliavomis organizuoti dalyvavo pamaldose Lietuvos Kankinių šventovėje. Po pamaldų Anapilio salėje buvo surengtos vaišės, kurių metu kalbėjo S. Kudirka ir kiti. Platesnis aprašymas bus sekančiame "T2" nr.

JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos posėdžiuose Klevelande rugsėjo 29-30 d. d. dalyvavo ir KLB pirm. J. R. Simanavičius. JAV LB pirmininkus kandidatavo dr. Antanas Butkus, inž. Vytautas Kutkus ir Viktoras Vaitkus. Balsų dauguma išrinktas V. Kutkus. Į tarybos prezidiumą kandidatavo du sąrašai — Bostono ir Niujorko. Išrinktas pirmasis sąrašas šios sudėties: M. Drunga, V. Vėbraite, Gustienė, inž. Vyt. Izickas (pirmininkas), C. Mickūnas, R. Veitas. Kontrolės komisijon išrinkti čikagiečiai: V. Solūnas, K. Sušinskas, J. Vaznelis. Garbės teisman išrinkti klevelandiečiai: R. Bublys, E. Lenkauskas, R. Kudukis, A. Širvaitis, Vl. Cyvas.

Aušra Karkienė, išlaikiusi specialius Ontario provincijos egzaminus, prisijungė prie V. Bačėno kelionių įstaigos "All Seasons Travel, B.D.". Si įstajai organizuoja pavienius asmenų, turistų, verslininkų ir grupines keliones Kanadoje, Amerikoje ir į kitus pasaulio kraštus. Įstajigos telefonas: 533-3531.

"Gintaro" ansamblio vyresnieji šokėjai ir dainininkės rugsėjo 22 d. koncertavo Londono lietuvių spaudos baliuje. Sprendžiant iš katučių, kurių londoniečiai nepagalėjo, koncertas buvo sėkmingas. Baliaus metu įteikti "Gintaro" ženkleliai "T. Žiburijų" bendradarbiui E. Daniliūnui ir "N. Lietuvos" bendradarbiui L. Eimantui. Gintariečiai dėkingi Londono lietuviams, ypač E. Daniliūnui, už pakvietimą ir šiltą priėmimą, o šeimininkei už skanias vaišes. — Sveikiname akordeonistę Rūtą Gudinskaitę, įsijungusią į "Gintaro" eiles.

"The Toronto Sun" rugsėjo 21 d. išspausdino UPI agentūros rašinį apie vyskupą Paulių Marcinkū "Strong-arm cleric". Jis esąs popiežiaus saugas, lydis jį visose kelionėse. Vysk. P. Marcinkus esąs neturtingų lietuvių ateivių sūnus iš Čikagos, baigęs Romoje kanonų teisę pontifikalinėje akademijoje daktaro laipsniu. Spaudoje buvo rašoma, esą naujasis popiežius atleis jį iš finansų tvarkytojo pareigų dėl kaikiurių nesėkmių, bet šis spėjimas nepasitvirtinęs. Apie vysk. P. Marcinkū, tvarkantį popiežiaus kelionę Airijon ir S. Amerikon, plačiai rašė ypač JAV spauda, duodamas ilgus reportažus.

Jonui ir Irenai Zukauskams rugsėjo 22 d. Wasagos vasarvietėje draugai ir artimieji surengė malonią staigmeną — jų 30 metų vedybines sukakties paminėjimą. Apie 40 sporto draugų, bičiulių ir šeimos narių sveikino suktaktuvinius, linkėdama ilgiausių metų. Jonas žinomas kaip vispusiškas sportininkas, žūklavimo ir medžioklės entuziastas, Irena — ankstyvesnės imigracijos lietuvių. Lietuvos nėra mačiusi, tačiau kalba išskirtinai puikia lietuvių kalba. Jiedu užaugino gražiai nuaukusius dukras.

MONTREALQUE

A.A. JONAS NARBUTAS

TAURAUŠ LIETUVIO NETE-KUS. 1979 m. rugsėjo 20 d., 3 v.r. Royal Viktorijos ligoninėje po sunkios ligos mirė Jonas Narbutas.

Velionis buvo gimęs 1906 m. spalio 13 d. Užpaliuose, Utenos aps. Ginnaziją baigęs Kaune, įstojo karo mokyklon ir baigė aspirantų kursų jaunesnio leitenanto laipsniu.

Įstojo į Lietuvos Aero Klubo lakūnų mokyklą ir baigė pirmą laidą civilinio lakūno laipsniu. Buvo pakviestas dirbti į Kūno Kultūros Rūmus sporto instruktorium. Sporto reikalais keliavo po užsienį, skaitydavo paskaitas per radiją, buvo "Lietuvos Aido" sporto skyriaus redaktoriumi. Atliekamų nuo tarnybos laiku klausė paskaitų teisių fakultete. Velionis buvo plunksnos žmogus. Sunkiose tremtinių stovyklų sąlygose jis išleido mūsų klasikų — Vaižganto, Bičiūno ir kitų trumpas ištraukas.

Montrealiečiams paliko nepamirštamą prisiminimą, būtent, Aušros Vartų parapijos 25 metų sukakties leidinį. Paskutinis jo darbas buvo dviejų tomų knyga "Nepriklausomos Lietuvos sportas".

Velionis buvo ramus, taktiškas ir labai kuklus. Jo spaudos darbas išvijoje gal ir nebuvo tinkamai įvertintas.

Laidotuvių namuose, dalyvaujant giminių ir didelių skaičių tautiečių, Rožinį sukalbėjo kun. J. Kubilius, trumpai paminėjo velionės įna-

šą į mūsų parapiją ir bendruomenę: visu vardu pareiškė užuojautą vaikams, seserims ir broliui. J. Šiaučiu-lis jautriu žodžiu atsisveikino KLB Montrealio apylinkės, Kanados šaulių Rinktinės ir Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio vardu. Palaidotas su gedulingomis pamaldomis, atlaikytomis Aušros Vartų šventovėje, prie savo žmonos Jadvygos, kuri prieš keletą metų staigiai buvo pakirsta širdies smūgio.

Netekę tėvo ir brolio, dideliame nuliūdime liko duklė Laima, kuri globojo jį sunkioje ligoje, sūnus Algis, sesuo Elena, sesuo Genė Miglinienė su šeima Čikagoje ir brolis Bronius su šeima Toronte. Senelio liūdi ir nemažas skaičius anūkų.

Seimos nariams skausmo valandose nuoširdi užuojauta, o Tau, mielas Jonai, ramybė svetingoje Kanados žemėje.

A. Ališauskas

Lietuviškasis jaunimas, dalyvavęs pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Europoje, ruošia pokongresinį balių AV par. salėje spalio 13, šeštadienį, ir kviečia dalyvauti visą lietuvių visuomenę. Numatyta informacinė ir pramoginė programa.

Sol. Ginos Capkauskienės išleistuvinį koncertą ir balių rengia KKK Moterų Dr-jos Montrealio skyrius spalio 20, šeštadienį. Solistė išvyksta ilgesni koncertų kelionei į Australiją.

Aušros Vartų spaudos kioskas, kurio tvarkymą nuo birželio mėn. perėmė Juozas Šiaučiu-lis, naujai atremontuotas ir pritaikytas lankytojų reikalavimams. Gauta įvairių naujų leidimų knygų ir ilgo grojimo plokštelių. Kioskas atidarytas kiekvieną sekmdienį nuo 10 iki 12.30 v. Reikalui esant šokiadieniais galima kreiptis telefonu: dieną 366-3884, vakarais 768-3674.

LK Mindaugo šaulių kuopos ruoštoji ekskursija autobusų rugsėjo 16 d. į Kvebeko miestą ir Sainte Anne de Beupre pasisekė puikiai. Buvo įdomu pamatyti prancūzų kultūros ir religiniai židiniai.

Inž. V. Danys iš Otavos lankėsi Montrealyje; "Nepriklausomos Lietuvos" redakcijoje, pas L. Girinį, J. Šiaučiu-lį ir kitur rinko archyvinę medžiagą valstybiniam muzėjui Otavoje. J. Š.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	6.0 %	Asmeninės	13.0 %
Taupomasis s-tas	10.0 %	Nekiln. turto	11.75 %
Pensijų planas	9.0 %	Čekių kreditas	14.0 %
Term. ind. 1 m.	11.0 %	Investicijos nuo	14.0 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumos. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečdadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmdadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgiausius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Nepriklausomos Lietuvos prezidentų pagerbtuvės rugsėjo 30, sekmdienį, L. Namuose surengė Toronto skautai. Jie organizuoti dalyvavo pamaldose, o 4 v. p. p. surengė minėjimą su kultūrine ir menine programa. Plačiau — sekančiame "T2" nr.

Lietuvių spaudos laisvės atgavimo 75-rių metų sukakties minėjimą surengė neolituonai Čikagoje rugsėjo 30 d. Paskaitą įvairius temas skaite kun. Pr. Gaida. Ta proga iškilmės rengėjai paaukojo "T. Žiburiams" \$50.

Dr. Dainius Zutačas atidarė odontologijos kabinetą 2352 Young St., kambarys 201. Pacientus priima pagal susitarimą. Tel. 484-1272.

Alfonasas Kairys, pagerbdamas velionį a.a. Jurgį Cibulskį, vietoje gelių paaukojo "T. Žiburiams" \$50.

"The Canadian", savaitinis dienraštis "The Toronto Star" priedas, rugsėjo 29 d. laidos skyriuje "You asked us" išspausdino trumpą informaciją apie keletą žymiųjų lietuvių, atskaidamas į A. Venslovo iš Stony Creek klausimą. Informacijoje išvardinti: Vytautas Gerulaitis, Johnny Unitas (Jonaitis),

Dick Butkus, Jack Sharkey (Zukauskas), Rita Lee (Kilmonty), Lilian Sukis (Sukytė), John Gielgud (Gelgaudas). Prie šios informacijos pridėta Gerulaičio nuotrauka. Žinoma, šis sąrašas galėtų būti ilgesnis, bet gera ir tai, kad didelio tiražo leidraštis pastebėjo bent keletą lietuvių, žinomų tarptautiniame gyvenime.

St. Maziliauskas iš JAV lankėsi "T2" redakcijoje ir painformavo apie savo kultūrinius ir verslinius darbus. Jis ką tik išleisdino savo monografiją apie vyskupą Merkėlį Giedraitį, parašytą beletristiniu stiliumi. Spaudos srityje jis dirbo Lietuvoje, o išvijoje bendradarbiauja įvairiuose laikraščiuose, pasirašydamas daugiausia slapyvardžiais.

"The Mississauga News" rugsėjo 26 d. laidoje daugiau kaip puslapį paskyrė "Miss Mississauga" rinkimams, kurie įvyko Anapilio salėje. Išrinkta Kathy Vyksyaly, čekoslovakė. Lietuvaitės šiuose rinkimuose nedalyvavo.

• **NAUJAMIS** prenumeratoriui "Tėviškės žiburiai" — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.